

**ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ
УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА
ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ ИНФРАСТРУКТУРНОГ КОРИДОРА
НАФТОВОДА ГРАНИЦА МАЂАРСКЕ – НОВИ САД СА ЕЛЕМЕНТИМА
ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ
НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ**

ЈП „ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ ВОЈВОДИНЕ“ НОВИ САД

Е – 2933/1

ОДГОВОРНО ЛИЦЕ

мр Рита Влаовић, дипл. биол.

ВД ДИРЕКТОРА

Предраг Кнежевић, дипл. правник

Београд/Нови Сад, 2024. године

РУКОВОДИЛАЦ ТИМА: мр Рита Влаовић, дипл. биол.

СТРУЧНИ ТИМ:

- др Тамара Зеленовић Васиљевић
- мр Драгана Дунчић, дипл.пр.планер
- Милан Жижич, дипл.инж.маш.
- Наташа Симичић, маст.пр.планер
- Зоран Кордић дипл.инж.саоб.
- Бранко Миловановић, дипл.инж.мелио.
- Маринко Гиздавић, дипл.инж.елек.
- Тања Ковачевић, маст.инж.арх.
- Наташа Медић Королија, маст.инж.пејз.арх.
- Радованка Зец, дипл.инж.арх.
- Теодора Томин Рутар, дипл.правник
- Милко Бошњачић, мастер дипл.инж.геод.
- Бане Свитлица, дипл.инж.геод.
- Драгана Митић, екон.техничар
- Дејан Илић, грађ.техничар

САДРЖАЈ

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОД	1
I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ.....	2
1. ПРЕГЛЕД ПОВОДА, САДРЖАЈА И ЦИЉЕВА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА И ОДНОСА ПРЕМА ДРУГИМ ПЛАНСКИМ ДОКУМЕНТИМА.....	3
1.1. ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ	3
1.2. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	6
1.2.1. ПОЛОЖАЈ КОРИДОРА НАФТОВОДА.....	6
1.3. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦА ПОДРУЧЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА СА ГРАНИЦАМА ЗАШТИТНОГ ПОЈАСА	9
1.3.1. ОБУХВАТ ПОДРУЧЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА.....	9
1.3.2. ОПИС ГРАНИЦЕ ПОДРУЧЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	9
1.4. КРАТАК ПРЕГЛЕД САДРЖАЈА И ЦИЉЕВА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	10
1.4.1. САДРЖАЈ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА.....	10
1.4.2. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	13
2. ПРЕГЛЕД ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА И КВАЛИТЕТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА ПОДРУЧЈУ ОБУХВАТА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА.....	13
2.1. ПРИРОДНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ	13
2.1.1. Природни услови.....	13
2.3. СТВОРЕНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ.....	16
2.3.1. Демографија, мрежа и функције насеља.....	16
2.3.2. Привреда	16
2.3.3. Инфраструктурни системи.....	17
2.3.4. Културно наслеђе	26
3. ПРОСТОРНА ДИФЕРЕНЦИЈАЦИЈА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	31
4. ЕКОНОМСКА, ДРУШТВЕНА И ЕКОЛОШКА ОПРАВДАНОСТ ИЗГРАДЊЕ СИСТЕМА У СЛУЧАЈУ КАДА СЕ НЕ ИЗРАЂУЈЕ ПРЕТХОДНА СТУДИЈА ОПРАВДАНОСТИ	32
5. КАРАКТЕРИСТИКЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПОЈЕДИНИМ ОБЛАСТИМА КОЈЕ МОГУ БИТИ ИЗЛОЖЕНЕ НЕГАТИВНОМ УТИЦАЈУ.....	33
6. РАЗМАТРАНА ПИТАЊА И ПРОБЛЕМИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ОБУХВАТУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА И РАЗЛОЗИ ЗА ИЗОСТАВЉАЊЕ ОДРЕЂЕНИХ ПИТАЊА И ПРОБЛЕМА ИЗ ПОСТУПКА ПРОЦЕНЕ.....	35
7. ПРИКАЗ ПРИПРЕМЉЕНИХ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА (НАЈПОВОЉНИЈЕ ВАРИЈАНТНО РЕШЕЊЕ СА СТАНОВИШТА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ВАРИЈАНТНО РЕШЕЊЕ У СЛУЧАЈУ НЕРЕАЛИЗОВАЊА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА).....	36
8. РЕЗУЛТАТИ ПРЕТХОДНИХ КОНСУЛТАЦИЈА СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА	37
II ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА	39
1. ОПШТИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ.....	39
2. ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ.....	40
3. ИЗБОР ИНДИКАТОРА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ.....	41
4. КОМПАТИБИЛНОСТ ЦИЉЕВА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ СА ЦИЉЕВИМА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА.....	42
III ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ СА ОПИСОМ МЕРА ЗА СМАЊЕЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	42
1. ПОРЕЂЕЊЕ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА И ПРИКАЗ РАЗЛОГА ЗА ИЗБОР НАЈПОВОЉНИЈЕГ РЕШЕЊА СА АСПЕКТА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ.....	43
2. ПРИКАЗ ПРОЦЕЊЕНИХ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	43

3. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ, УРЕЂЕЊА И УНАПРЕЂЕЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ЦИЉУ СПРЕЧАВАЊА И ОГРАНИЧАВАЊА НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА.....	48
3.1. ОПШТЕ МЕРЕ У ТОКУ ИЗГРАДЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ ОБЈЕКТАТА	48
3.2. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ РЕСУРСА И СТВОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ	49
3.2.1. Мере заштите ваздуха.....	50
3.2.2. Мере заштите вода	50
3.2.3. Мере заштите земљишта	52
3.2.4. Мере заштите природних добара.....	52
3.2.5. Мере заштите непокретних културних добара.....	56
3.2.6. Мере заштите од буке	58
3.2.7. Мере заштите при управљању отпадом	59
3.2.8. Мере заштите живота и здравља људи.....	59
3.2.9. Мере приликом изградње и експлоатације инфраструктуре	60
3.2.10. Мере заштите од елементарних непогода.....	69
3.2.11. Техничко-технолошки удеси.....	70
4. ВЕРОВАТНОЋА, ИНТЕНЗИТЕТ, СЛОЖЕНОСТ, РЕВЕРЗИБИЛНОСТ, ВРЕМЕНСКА И ПРОСТОРНА ДИМЕНЗИЈА, КУМУЛАТИВНА И СИНЕРГЕТСКА ПРИРОДА УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА.....	72
IV СМЕРНИЦЕ ЗА НИЖЕ ХИЈЕРАРХИЈСКЕ НИВОЕ У ПОСТУПКУ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ.....	74
1. СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА.....	75
1.1. ДИРЕКТНО СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	75
1.2. СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА У ДРУГИМ ПРОСТОРНИМ И УРБАНИСТИЧКИМ ПЛАНОВИМА	76
2. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА И ПРОЈЕКТИ	77
V ПРОГРАМ ПРАЂЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И МОНИТОРИНГ У ПОСТУПКУ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА.....	77
1. ОПИС ЦИЉЕВА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	78
2. ИНДИКАТОРИ ЗА ПРАЂЕЊЕ СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	78
2.1. УСЛОВИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ МОНИТОРИНГА	79
2.2. ЗАКОНСКИ ОКВИР	82
2.3. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА	82
2.4. ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ПОЈАВЕ НЕОЧЕКИВАНИХ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА....	84
VI ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ И ТЕШКОЋЕ У ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	84
1. ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ.....	84
2. ТЕШКОЋЕ ПРИ ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	86
VII ПРИКАЗ НАЧИНА ОДЛУЧИВАЊА.....	87
VIII ЗАКЉУЧЦИ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	87
ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ	88

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО

ПОТЕНЦИЈАЛНО НЕГАТИВНЕ ЗОНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ СА МЕРАМА ЗАШТИТЕ

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОД

Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник Републике Србије“, бр. 135/2004 и 88/2010) утврђена је обавеза да се стратешка процена утицаја на животну средину врши, између осталог, и за планове у области просторног и урбанистичког планирања. Законом су утврђени услови, начин и поступак вршења процене утицаја планова на животну средину, у циљу обезбеђивања заштите животне средине и унапређивања одрживог развоја, интегрисањем основних начела заштите животне средине у поступак припреме и усвајања Просторног плана.

Поступак Стратешке процене утицаја на животну средину (СПУ) представља вредновање потенцијално значајних утицаја планова и програма на животну средину и одређивање мера превенције, минимизације, ублажавања, ремедијације или компензације штетних утицаја на животну средину и здравље људи.

Применом СПУ у просторном планирању, отвара се могућност за сагледавање насталих промена у простору и уважавање потреба животне средине. У склопу СПУ поступка се све планом предвиђене активности критички разматрају са становишта утицаја на животну средину, након чега се доноси одлука да ли ће се приступити реализацији плана и под којим условима, или ће се одустати од планираних активности.

Извештај о стратешкој процени утицаја структурално обрађује:

- (1) полазне основе стратешке процене (амбијентални оквир за обављање стратешке процене),
- (2) циљеве и индикаторе (аналитички и циљни оквир за анализу и дијагнозу стања, дефинисање проблема и проналажења решења),
- (3) стратешку процену утицаја (стратешка процена утицаја на животну средину у ужем смислу - дефинисање матричног оквира процене),
- (4) смернице за ниже хијерархијске нивое (утврђивање смерница, стратешког и хијерархијског оквира за обављање процене утицаја у току спровођења Просторног плана посебне намене),
- (5) програм праћења стања животне средине (мониторинг - оквир за праћење спровођења измена и допуна планских решења, односно очекиваних ефеката, стварних утицаја и новог стања на планском подручју),
- (6) коришћену методологију и тешкоће у изради (концептуални и методолошки оквир коришћен у току израде стратешке процене, односно објективне тешкоће које су утицале на стратешку процену),
- (7) начин одлучивања (оквир у коме су доношене одлуке, односно учешће јавности у поступку стратешке процене),
- (8) закључна разматрања и напомене (синтезни оквир стратешке процене са визијом за спровођење и унапређење стратешке процене).

Изради Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора нафтовода граница Мађарске – Нови Сад са елементима детаљне регулације (у даљем тексту: Просторни план) се приступило на основу Одлуке о изради Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора нафтовода граница Мађарске – Нови Сад са елементима детаљне регулације („Службени гласник РС“, број 10/24).

У складу са Одлуком о изради Стратешке процене утицаја Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора нафтовода граница Мађарске – Нови Сад са елементима детаљне регулације на животну средину („Службени лист РС“, број 8/2024) приступило се изради Извештаја о стратешкој процени утицаја Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора нафтовода граница Мађарске – Нови Сад са елементима детаљне регулације на животну средину (у даљем тексту: Извештај о стратешкој процени).

Носилац израде Просторног плана је Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, а средства за израду Просторног плана обезбеђује „Транснафта“ АД Панчево.

Обрађивач Просторног плана и Извештаја о стратешкој процени утицаја је Јавно предузеће за просторно и урбанистичко планирање и пројектовање „Завод за урбанизам Војводине“ Нови Сад, Железничка број 6/III.

Стратешка процена предметног Просторног плана у одређеним сегментима има општи карактер пошто су недостајали релевантни квантификовани подаци стања фактора животне средине (квалитет ваздуха, земљишта и воде), уско везаних за поједине локалитете трасе нафтовода, па су се зато представили квалитативни подаци. Може се рећи да је то прихватљиво са становишта хијерархијског нивоа планског документа, обзиром да се потреба квантификовања података више везује за ниже хијерархијске нивое, тј. студије о процени утицаја, посебно онда када они могу бити од пресудне важности.

Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину је завршни документ поступка стратешке процене и представља саставни део документационе основе Просторног плана. Извештај се припрема паралелно са Просторним планом, те се ова два документа упоредо упућују на стручну контролу, излажу на јавни увид, и упућују у поступак разматрања и доношења.

I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ

Према члану 13. Закона о стратешкој процени полазне основе стратешке процене обухватају:

- кратак преглед садржаја и циљева плана и односа са другим плановима и програмима,
- преглед постојећег стања и квалитета животне средине на подручју на које се извештај односи,
- карактеристике животне средине у областима за које постоји могућност да буду изложене значајном утицају,
- разматрана питања и проблеме заштите животне средине у плану и приказ разлога за изостављање одређених питања и проблема из поступка процене,
- приказ припремљених варијантних решења која се односе на заштиту животне средине у плану и програму, укључујући варијантно решење нереализовања плана и најповољније варијантно решење са становишта заштите животне средине,
- резултате претходних консултација са заинтересованим органима и организацијама битне са становишта циљева и процене могућих утицаја стратешке процене.

1. ПРЕГЛЕД ПОВОДА, САДРЖАЈА И ЦИЉЕВА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА И ОДНОСА ПРЕМА ДРУГИМ ПЛАНСКИМ ДОКУМЕНТИМА

Повод за израду и доношење Просторног плана подручја посебне намене нафтовода од Мађарске до Републике Србије (Нови Сад) је стварање услова за реализацију националних интереса у области енергетске инфраструктуре и диверсификације праваца снабдевања сировом нафтом Републике Србије, а све у циљу енергетске сигурности.

Министарство рударства и енергетике Републике Србије и Министарство спољних послова Републике Мађарске су 20.06.2023. године у оквиру прве седнице Стратешког савета за сарадњу Србије и Мађарске, потписали Меморандум о разумевању о изградњи Нафтовода Мађарске-Србија.

Након тога, приступило се стварању предуслова за израду Просторног плана и Извештаја о стратешкој процени, доношењем одлука, наведених у уводном поглављу.

Општи циљ израде Просторног плана јесте дефинисање планског основа и обезбеђење просторних услова за изградњу, опремање и функционисање нафтовода, као и функционална синхронизација са другим инфраструктурним системима у коридору, уз заштиту природних ресурса, природног и културног наслеђа.

Један од основних принципа просторног и регионалног аспекта развоја подручја посебне намене дефинисане предметним Просторним планом, односи се на успостављање и очување равнотеже између просторног развоја подручја посебне намене - трасе планираног нафтовода и мреже насеља у окружењу, те да обезбеди брз и јефтин транспорт нафте, повећа економски утицај, запосли локално становништво, као и да се обезбеди одрживо коришћење природних ресурса.

Израда Просторног плана базирана је на методолошком приступу и обрасцима који се користе за планирање линијских инфраструктурних система, а који се заснивају на принципима одрживог развоја. На овај начин, планска решења су у највећој мери усаглашена са захтевима заштите животне средине, те се не очекују значајнији негативни утицаји, имајући у виду строге услове и забране градње по зонама заштите коридора нафтовода, тако да су стратешком проценом обезбеђене свеобухватне мере заштите.

За дефинисање оптималних планских решења коришћена је релевантна информациона, студијска и техничка документација, добијени услови од надлежних органа и организација у чијој је надлежности њихово издавање, важећа планска и друга документација која се односи на подручје обухвата Просторног плана.

1.1. ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ

Одлука о изради Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора нафтовода граница Мађарске – Нови Сад са елементима детаљне регулације („Службени гласник РС“, број 10/24) представља правни основ за израду Просторног плана. За Предметни просторни план је донета и Одлука о изради стратешке процене утицаја, што представља правни основ за стратешку процену.

Просторни план подручја посебне намене се доноси за подручје које захтева успостављање посебног режима организације, уређења, коришћења и заштите простора у складу са чланом 21. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др. закон, 9/20, 52/21 и 62/23, у даљем тексту: Закон).

Обавеза израде стратешке процене утицаја на животну средину утврђена је одредбом члана 5. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10), којим је прописано обављање стратешке процене за просторне планове, као и дефинисаним критеријумима за утврђивање могућих значајних утицаја на животну средину плана или програма. Критеријуми су засновани на карактеристикама плана и карактеристикама утицаја. Основни разлог за израду стратешке процене је евалуација утицаја планских решења на самом подручју Просторног плана, као и могући утицаји ван планског подручја.

Просторни план и Извештај о стратешкој процени су усклађени са плановима вишег реда и са прописима, који посредно или непосредно регулишу ову област.

Основни прописи који регулишу ову област су:

- Закон о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др. закон, 9/20, 52/21 и 62/23);
- Закон о Просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС“, број 88/10);
- Закон о енергетици („Службени гласник РС“, бр. 145/14, 95/18-др. закон, 40/21, 35/23-др. закон и 62/23);
- Закон о енергетици („Службени гласник РС“, бр. 57/11, 80/11-исправка, 93/12 и 124/12, престао да важи осим одредаба члана 13. став 1. тачка б) и став 2. у делу који се односи на тачку б) и члан 14. став 2.);
- Закон о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС“, бр. 62/06 и 65/08-др.закон, 41/09, 112/15, 80/17 и 95/18-др. закон);
- Закон о водама („Службени гласник РС“, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18-др. закон);
- Закон о водама („Службени гласник РС“, бр. 46/91, 53/93, 53/93-др. закон, 67/93-др. закон, 48/94-др. закон, 54/96, 101/05-др. закон, престао да важи осим одредаба чл. 81. до 96.);
- Закон о путевима („Службени гласник РС“, бр. 41/2018, 95/18 - други закон и 92/23- други закон);
- Закон о железници („Службени гласник РС“, број 41/18 и 62/23);
- Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04, 36/09, 36/09-др. закон, 72/09 - др. закон, 43/11-УС, 14/16, 76/18 и 95/18-др. закон);
- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10);
- Закон о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 36/09);
- Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04, 25/15 и 109/21);
- Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 10/13 и 26/21-др. закон);
- Закон о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС“, број 96/21);

- Закон о заштити од нејонизујућих зрачења („Службени гласник РС“, бр. 36/09);
- Закон о експропријацији („Службени гласник РС“, бр. 53/95, 23/01-СУС и „Службени лист СРЈ“, број 16/01-СУС и „Службени гласник РС“, бр. 20/09 и 55/13-УС);
- Закон о рударству и геолошким истраживањима („Службени гласник РС“, бр. 101/15, 95/18-др. закон и 40/21, одредбе чл. 54-57. овог закона примењују се од дана приступања Републике Србије Европској унији);
- Закон о електронским комуникацијама („Службени гласник РС“, број 35/23);
- Закон о културним добрима („Службени гласник РС“, бр. 71/94, 52/11-др. закон, 52/11-др. закон и 99/11-др. закон, 6/20 и 35/21-др. пропис);
- Закон о шумама („Службени гласник РС“, бр. 30/2010, 93/12 и 89/15);
- Закон о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 91/10-исправка, 14/16 и 95/18-др. закон и 71/21);
- Закон о дивљачи и ловству („Службени гласник РС“, број 18/10);
- Закон о добробити животиња („Службени гласник РС“, број 41/09)
- Закон о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама („Службени гласник РС“, број 87/18);
- Закон о одбрани („Службени гласник РС“, бр. 116/07, 88/09, 88/09-др. закон, 104/09-др. закон, 10/15 и 36/18);
- Закон о заштити од пожара („Службени гласник РС“, бр. 111/09, 20/15, 87/18 и 87/18-др. закон);
- Уредба о садржају, начину израде и обавезама субјеката у вези са израдом процене ризика од катастрофа и планова заштите и спасавања („Службеном гласнику РС“, број 102/20);
- Правилник о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС“, број 32/19);
- Правилник о начину израде и садржају Плана заштите од удеса („Службени гласник РС“, број 41/19);
- Правилник о садржини политике превенције удеса и садржини и методологији израде Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса („Службеном гласнику РС“, број 41/10);
- Уредба о утврђивању водопривредне основе Републике Србије („Службени гласник РС“, бр. 11/02);
- Правилник о техничким условима за несметан и безбедан транспорт нафтоводима и продуктоводима („Службени гласник РС“, број 37/2013);
- као и други законски и подзаконски акти који на директан или индиректан начин регулишу ову област.

Просторни планови вишег реда и релевантни просторни планови подручја посебне намене чије су смернице имплементирани у Нацрт Просторног плана су:

- Просторни план Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС“, бр. 88/10);
- Регионални просторни план Аутономне Покрајине Војводине („Службени лист АПВ“, бр. 22/11);
- Просторни план подручја инфраструктурног коридора аутопута Е-75 Суботица-Београд (Батајница) („Службени гласник РС“, бр. 69/03, 36/10, 143/14, 81/15);
- Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута првог реда бр.21 (Нови Сад-Рума-Шабац) и државног пута првог реда бр.19 (Шабац-Лозница), („Службени гласник РС“, број 40/11)

- Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута 1б реда гранични прелаз са Мађарском (Бачки Брег)- Сомбор-Кула-Врбас-Србобран-Бечеј-Кикинда- гранични прелаз са Румунијом (Наково);
- Просторни план подручја посебне намене мреже коридора саобраћајне инфраструктуре на основном правцу државног пута I реда бр. 24 Суботица-Зрењанин-Ковин („Службени лист АПВ“, број 19/17);
- Просторни план подручја посебне намене система продуктовода кроз Републику Србију (Сомбор - Нови Сад - Панчево - Београд - Смедерево-Јагодина - Ниш) („Службени гласник РС“, број 19/11);
- Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора нафтовода од сабирно отпремне станице Турија север до рафинерије Нови Сад са елементима детаљне регулације (Службени лист АПВ, број 14/15);
- Измене и допуне Просторног плана подручја посебне намене магистралног гасовода граница Бугарске - граница Мађарске („Службени гласник РС“, број 36/19);
- Просторни план подручја посебне намене Суботичке пустаре и језера („Службени лист АПВ“, број 10/16);
- Просторни план подручја посебне намене мултифункционалног еколошког коридора Тисе („Службени лист АПВ“, број 14/15);
- Просторни план подручја посебне намене предела изузетних одлика „Кањишки јараши“ у поступку уасвајања Одлуке о изради Просторног плана подручја посебне намене предела изузетних одлика „Кањишки јараши“ („Службени лист АПВ“, број 16/23).

1.2. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

1.2.1. ПОЛОЖАЈ КОРИДОРА НАФТОВОДА

Транспорт сирове нафте цевоводом одвија се у затвореном и контролисаном систему. Пројектовање, изградња и експлоатација нафтовода, морају бити у складу са захтевима Правилника о техничким условима за несметан и безбедан транспорт нафтоводима и продуктоводима, („Службени гласник РС“, бр. 37/13).

Инфраструктурни коридор нафтовода дефинисан је уз поштовање одредби из овог Правилника, локација надземних објеката, свих мера заштите, инсталација и уређаја нафтовода, конструкција, изградња, рад и одржавање, као и надзор и управљање нафтоводним системом.

Овим правилником уз услове добијене од имаоца јавних овлашћења, ближе се прописују услови и начин за: избор трасе нафтовода, локацију и начин изградње објеката који су саставни делови нафтовода; избор материјала, опреме и уређаја, радне параметре нафтовода; начин мерења количина сирове нафте; регулацију притиска и мере сигурности од прекорачења дозвољеног радног притиска; обележавање трасе нафтовода; заштитни појас нафтовода, насељених зграда, објеката и инфраструктурних објеката у заштитном појасу нафтовода и радни појас; зоне опасности и заштита од корозије нафтовода; услови и начин даљинског надзора и управљања у циљу остваривања безбедног и несметаног преноса информација које се односе на коришћење и одржавање нафтовода; услови пројектовања, уградње и одржавања електричне опреме и инсталације у зонама опасности; услови и начин испитивања нафтовода у току изградње, а пре пуштања у рад; услови и начин коришћења и руковања нафтоводом и његово одржавање у току рада, ремонта и ванредних догађаја; услови и начин заштите од корозије и пропуштања цевовода; преглед

и одржаваће сигурносних уређаја; тиме се са техничког аспекта, обезбеђује безбедан, контролисан и континуиран транспорт сирове нафте, као и усклађеност са свом инфраструктуром и објектима у коридору нафтовода, тако да са техничког аспекта утицаја нафтоводног система на функционисање насеља, нафтовод буде усклађен са свим објектима инфраструктуре и функционисањем насеља.

Опис трасе нафтовода Мађарска-Република Србија

У обухвату Просторног плана пројектован је челични нафтовод за максимални радни притисак 70 bar. Траса нафтовода је планирана као подземна на целој дужини у обухвату Просторног плана. Укупна дужина ове деонице нафтовода је око 113 km. Прелиминарни планирани пречник нафтовода је DN450. Коначни пречник планираног нафтовода одредиће се пројектном документацијом. Након провера расположивих капацитета предметног челичног магистралног нафтовода и хидрауличког димензионисања, пројектом за грађевинску дозволу ће се дефинисати називни пречник нафтовода.

Цевовод почиње на граници са Мађарском у непосредној близини граничног прелаза Хоргош 2. На 300 метара од границе поставља се пријемно-отпремна чистачка станица и атмосферски резервоар од 10 m³.

Основни правац трасе је од севера ка југу при чему се почетком трасе сматра тачка повезивања на српско-мађарској граници (стационажа km 0+000, теме T0) одакле иде до ПОЧС „Хоргош“ где се налазе у којој су смештене прихватна чистачка станица, отпремна чистачка станица и блок станица, све у заједничкој огради након чега траса наставља ка југу.

У близини насеља Хоргош траса нафтовода пролази са његове југо-источне стране на удаљености од око 2 km и насеља Мартонош са северозападне стране на удаљености од око 400 m где се укршта са Државним путем IB реда бр.13 и локалном железничком пругом Хоргош-Кањижа. На територији општине Кањижа коридор нафтовода наставља да се пружа у правцу југозапада, пролази са западне стране града Кањижа на удаљености од око 2,8 km, западно од места Зимовић на удаљености од око 800 m и западно од места Трешњевац на удаљености од око 1 km.

На територији општине Сента коридор нафтовода пружа се у правцу југоистока, пролази са западне стране насеља Горњи Брег на удаљености од око 2 km одакле наставља у истом правцу ка општини Ада.

На територији општине Ада коридор нафтовода се пружа у правцу југа, тангирајући са западне стране насеље Стеријино на удаљености од око 600 m, затим се благо ломи у правцу југозапада и прелази у општину Бечеј укрштајући се при том са Државним путем ПА реда, бр.105 Торњош-Горњи Брег.

На територији општине Бечеј траса нафтовода иде у правцу југа при чему на овој катастарској општини имамо укрштање са реком Чик. Траса нафтовода даље наставља свој пут при чему тангира са западне стране насеље Бачко Петрово Село на удаљености од око 3 km и насеље Бечеј на удаљености од око 2 km. На територији општине Бечеј траса се укршта са каналом ДТД и тангира насеље Бачко Градиште са његове западне стране на удаљености од око 2,1 km.

На територији општине Жабаљ траса нафтовода даље иде у правцу југа, тангира насеље Чуруг са његове западне стране на удаљености од око 2,5 km. На граници катастарске општине Чуруг и катастарске општине Госпођинци трасе се укршта са Јегричком реком и затим са њеном притоком Малом Баром. У близини насеља Госпођинци траса нафтовода пролази са његове истопчне стране на удаљености од око 1,6 km од обода насеља, укршта се са Државним путем ПА реда бр.112 и железничком пругом Госпођинци-Жабаљ. У непосредној близини ГРЧ-а Госпођинци, траса нафтовода напушта коридор постојећег гасовода Интерконектор граница Бугарска-граница Мађарска. На граници катастарске општине Ђурђево и катастарске општине Госпођинци траса нафтовода улази у коридор цевовода:

- разводног гасовода РГ-04-11/ИИИ Грч-а Госпођинци – Футог DN400
- разводног гасовода РГ-04-04 Грч Госпођинци – Нови Сад DN300
- нафтовода УС Тиса - Рафинерија Нови Сад, пречника 10",
- магистралног гасовода МГ-02 Грч Госпођинци – Беочин DN300

Правац пружања трасе је даље исток – запад и након 10500 m скреће у правцу југозапада и после укрштања са железничким колесецима на три места, и Државним пут IB -12 у непосредној близини ГРЧ-а Немановци улази у инфраструктурни коридор ауто-пута Е-75 ("Енергетски коридор"), на административном подручју града Новог Сада.

"Енергетски коридор" чине изведене трасе:

- Нафтовода Надрљан-Нови Сад пречника 8" (ННС)
- Нафтовода Елемир-Нови Сад пречника 10" (ЕНС)
- нафтовод Дунав – Нови Сад, пречника Ø26" (ДН1) којег прати телеметријски (оптички) кабл,
- нафтовод Нови Сад – Панчево, пречника Ø18" (ДН2) којег прати телеметријски оптички кабл,

и предвиђене трасе за:

- Нафтовод Сабирно отпремна станица Турија север – Рафинерија НС (према ППППН инфраструктурног коридора нафтовода од Сабирно отпремне станице Турија север до Рафинерије нафте Нови Сад са елементима детаљне регулације"
- продуктовод П1
- продуктовод П2

Нафтовод се затим укршта са инфраструктурним коридором ауто-пута Е-75 пре наплатне рампе Нови Сад, пресеца радну зону Север IV у правцу југа у дужини од око 2,1 km и завршава у Пријемно чистачкој станици ПЧС Нови Сад унутар Теминала Транснафта (стационажа km 113+230, теме Т153).

Коридор нафтовода у највећој мери пролази ван насељених зона и ван других грађевинских реона, на претежно пољопривредном земљишту, односно највећим делом се води кроз пољопривредно, водно и шумско земљиште, а мањим делом испод јавних површина на местима укрштања са водотоковима, државним и локалним путевима и железничким пругама.

Траса нафтовода је дефинисана координатама темена преломних тачака трасе нафтовода у Гаус-Кригеровој пројекцији и дата је у Табели: Списак координата темена преломних тачака трасе нафтовода у Гаус-Кригеровој пројекцији (Просторни план).

1.3. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦА ПОДРУЧЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА СА ГРАНИЦАМА ЗАШТИТНОГ ПОЈАСА

1.3.1. ОБУХВАТ ПОДРУЧЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Граница обухвата Просторног плана и посебне намене одређена је на основу планиране трасе инфраструктурног коридора нафтовода са припадајућим објектима блок станица, чистачка станица, главна мерна станица, системом катодне заштите, као и прикључцима на мрежу јавне инфраструктуре (путне, електроенергетске, ЕК), у ширини ~ 200 m са обе стране цевовода (који обухвата и поклапа се са заштитним појасом нафтовода ширине 200 m, обухвата појас уже заштите ширине 30 m и радном појасу (појас непосредне заштите) ширине 5 m са обе стране од осе цевовода цевовода, као и појас потребан за изградњу нафтовода), у укупној дужини од ~ 120 km.

На основу предлога Идејног решења и добијених услова имаоца јавних овлашћења одређена је траса нафтовода која је предмет израде овог Просторног плана. У складу са тим, коначна граница Просторног плана је смањена у односу на прелиминарну, дефинисану Одлуком о изради Просторног плана (прелиминарна граница се сматра зоном ширег посматрања и представљена је на Рефералним картама).

Укупна површина обухвата Просторног плана је 4535,43 ha.

1.3.2. ОПИС ГРАНИЦЕ ПОДРУЧЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Граница обухвата Просторног плана се налази на деловима територија општина Кањижа, Сента, Ада, Бечеј, Жабал и града Новог Сада.

На основу предлога инфраструктурног коридора нафтовода одређена је граница Просторног плана која пролази кроз следеће ЈЛС и КО:

- 1) на територији општине Кањижа - катастарске општине (5): Велебит, Кањижа, Мартонош, Трешњевац и Хоргош;
- 2) на територији општине Сента - катастарске општине (1): Сента;
- 3) на територији општине Ада - катастарске општине (2): Ада и Мол;
- 4) на територији општине Бечеј - катастарске општине (3): Бачко Градиште, Бечеј и Бачко Петрово Село;
- 5) на територији општине Жабал - катастарске општине (4): Жабал, Чуруг, Госпођинци и Ђурђево и
- 6) на територији града Новог Сада - катастарске општине (2): Нови Сад III и Каћ.

Граница обухвата Просторног плана је дефинисана координатама преломних тачака у Гаус-Кригеровој пројекцији.

Површина обухвата Просторног плана за нафтовод износи око 4535.43 ha.

У случају неслагања пописа катастарских парцела и графичког приказа, због евентуалне грешке у читавању или накнадних промена на терену због одржавања катастарског операта, меродаван је графички приказ у Рефералним картама.

1.4. КРАТАК ПРЕГЛЕД САДРЖАЈА И ЦИЉЕВА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

1.4.1. САДРЖАЈ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Садржај Нацрта Просторног плана усклађен је са Законом о планирању и изградњи и Правилником о садржини, начину и поступку израде планских докумената.

Текстуални део Нацрта Просторног плана (преглед основних поглавља Нацрта), садржи:

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОД

I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ

1. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦА ПОДРУЧЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА СА ГРАНИЦАМА ЗАШТИТНОГ ПОЈАСА

1.1. ОБУХВАТ ПОДРУЧЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

1.2. ОПИС ГРАНИЦЕ ПОДРУЧЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

2. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ДРУГИХ РАЗВОЈНИХ ДОКУМЕНАТА

2.1. ПРОСТОРНИ ПЛАН РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

2.2. СМЕРНИЦЕ ИЗ РЕГИОНАЛНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА АП ВОЈВОДИНЕ („СЛУЖБЕНИ ЛИСТ АПВ“, БР. 22/11)

2.3. ОСТАЛИ ПЛАНОВИ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

3. ЕКОНОМСКА, ДРУШТВЕНА И ЕКОЛОШКА ОПРАВДАНОСТ ИЗГРАДЊЕ СИСТЕМА У СЛУЧАЈУ КАДА СЕ НЕ ИЗРАЂУЈЕ ПРЕТХОДНА СТУДИЈА ОПРАВДАНОСТИ

II ПРИНЦИПИ, ЦИЉЕВИ И КОНЦЕПЦИЈА ПЛАНИРАЊА, ИЗГРАДЊЕ И ФУНКЦИОНИСАЊА СИСТЕМА

1. ПРИНЦИПИ ПЛАНИРАЊА, ИЗГРАДЊЕ И ФУНКЦИОНИСАЊА НАФТОВОДА

2. ОПШТИ И ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ

3. КОНЦЕПЦИЈА ПЛАНСКИХ РЕШЕЊА

4. РЕГИОНАЛНИ ЗНАЧАЈ СИСТЕМА И ФУНКЦИОНАЛНЕ ВЕЗЕ СА ОКРУЖЕЊЕМ

III ПЛАНСКА РЕШЕЊА РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ СА УТИЦАЈЕМ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА РАЗВОЈ ПОЈЕДИНИХ ОБЛАСТИ

1. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

1.1. ПОЛОЖАЈ КОРИДОРА НАФТОВОДА

1.2. ОПИС СИСТЕМА НАФТОВОДА

2. УТИЦАЈ НАФТОВОДА НА ПРИРОДУ, ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И НЕПОКРЕТНА КУЛТУРНА ДОБРА И МЕРЕ ЗАШТИТЕ

2.1. ПРИРОДНИ РЕСУРСИ

2.2. ЗАШТИТА ПРИРОДЕ И ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ

2.3. ЗАШТИТА СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ

2.4. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

2.5. ЗАШТИТА ОД ТЕХНИЧКО-ТЕХНОЛОШКИХ НЕСРЕЋА, ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА И РАТНИХ РАЗАРАЊА

3. УТИЦАЈ НА ФУНКЦИОНИСАЊЕ НАСЕЉА (ДЕМОГРАФСКО-СОЦИЈАЛНИ И ЕКОНОМСКИ АСПЕКТИ)

4. ОДНОС НАФТОВОДА ПРЕМА ДРУГИМ ИНФРАСТРУКТУРНИМ СИСТЕМИМА

4.1. САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА

4.2. ХИДРОТЕХНИЧКА, ВОДНА И КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА

4.3. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА

4.4. ТЕРМОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА

4.5. ЕЛЕКТРОНСКА КОМУНИКАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА

5. УПОТРЕБА ЗЕМЉИШТА

IV ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЗЕМЉИШТА

1.1. ПОЈАСИ ЗАШТИТЕ И РЕЖИМИ КОРИШЋЕЊА У КОРИДОРУ НАФТОВОДА

1.2. ПОЈАСИ, ЗОНЕ ЗАШТИТЕ И РЕЖИМИ КОРИШЋЕЊА КОРИДORA

ОСТАЛИХ ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА

1.2.1. Појаси, зоне заштите и режими коришћења и уређења саобраћајне инфраструктуре

1.2.2. Појаси, зоне заштите и режими коришћења и уређења вода, водних објеката и водног земљишта

1.2.3. Појаси, зоне заштите и режими коришћења и уређења енергетске инфраструктуре

1.2.3.1. Појаси, зоне заштите и режими коришћења и уређења електроенергетске инфраструктуре

1.2.3.2. Појаси, зоне заштите и режими коришћења и уређења термоенергетске инфраструктуре

1.2.4. Појаси, зоне заштите и режими коришћења и уређења електронске инфраструктуре

2. ГРАНИЦА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ, ОБУХВАТА ДЕТАЉНЕ РАЗРАДЕ И ЗАШТИТНОГ И РАДНОГ ПОЈАСА НАФТОВОДА

2.1. СПИСАК КАТАСТАРСКИХ ПАРЦЕЛА У ПОСЕБНОЈ НАМЕНИ (ОБУХВАТУ ДЕТАЉНЕ РАЗРАДЕ)

2.1.1. Списак катастарских парцела у посебној намени, обухвату детаљне разраде и заштитном појасу нафтовода (200+200 m)

2.1.2. Списак катастарских преко којих прелази траса нафтовода

2.1.3. Списак катастарских парцела за које се утврђује јавни интерес

2.1.4. Списак катастарских парцела у појасу потребном за изградњу нафтовода

3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

3.1. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НАФТОВОДА

3.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА ОБЈЕКТЕ И ИНФРАСТРУКТУРУ У ФУНКЦИЈИ НАФТОВОДА

3.3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ РАДОВА

3.4. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА ПРИВРЕМЕНЕ ПРИСТУПНЕ И ГРАДИЛИШНЕ ПУТЕВЕ

3.5. ПРАВИЛА ЗА ФОРМИРАЊЕ И УРЕЂЕЊЕ ГРАДИЛИШТА

3.6. МЕРЕ ЗАШТИТЕ КОРИДORA НАФТОВОДА

3.7. ПРАВИЛА УКРШТАЊА КОРИДORA НАФТОВОДА СА ИНФРАСТРУКТУРНИМ СИСТЕМИМА

3.7.1. Правила паралелног вођења и укрштања нафтовода са саобраћајном инфраструктуром

3.7.2. Правила паралелног вођења и укрштања нафтовода са водном и комуналном хидротехничком инфраструктуром

3.7.3. Правила паралелног вођења и укрштања нафтовода са електроенергетском инфраструктуром

3.7.4. Правила паралелног вођења и укрштања нафтовода са термоенергетском инфраструктуром

3.7.5. Правила паралелног вођења и укрштања нафтовода са електронском инфраструктуром

3.8. РЕГУЛАЦИЈА, ПАРЦЕЛАЦИЈА, ПРЕПАРЦЕЛАЦИЈА И ЕКСПРОПРИЈАЦИЈА

- 3.8.1. Утврђивање јавног интереса
3.8.2. Парцелација и препарцелација
3.8.3. Привремена експропријација
3.8.4. Стварне службености

V ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА

1. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ И УЧЕСНИЦИ У
ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ
2. СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА
2.1. ДИРЕКТНО СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА
2.2. СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА У ДРУГИМ
ПРОСТОРНИМ И УРБАНИСТИЧКИМ ПЛАНОВИМА
3. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА И ПРОЈЕКТИ
4. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО

Редни број	Рефералне карте	Размера
1	Посебна намена простора	1:50 000
2	Инфраструктурни системи, природни ресурси, заштита животне средине и културна добра	1:50 000
3	Спровођење плана	1:50 000
	Рефералне карте: Детаљна разрада просторног плана	
4	Посебна намена простора и синхрон план (Листови 4.1-4.27	1:5000
5	Регулациони план (Листови 5.1-5.27)	1:5000
6.1	Регулациони план отпремно чистачка станица Хоргош Општина Кањижа КО Хоргош (Лист 6.1)	1:2500
6.2	Регулациони план блок станица Кањижа 1 Општина Кањижа КО Кањижа (Лист 6.2)	1:2500
6.3	Регулациони план блок станица Кањижа 2 Општина Кањижа КО Кањижа (Лист 6.3)	1:2500
6.4	Регулациони план блок станица Бачко Петрово Село Општина Бечеј КО Бачко Петрово Село (Лист 6.4)	1:2500
6.5	Регулациони план блок станица Бечеј Општина Бечеј КО Бечеј (Лист 6.5)	1:2500
6.6	Регулациони план блок станица Бачко Градиште 1 Општина Бечеј КО Бачко Градиште (Лист 6.6)	1:2500
6.7	Регулациони план блок станица Бачко Градиште 2 Општина Бечеј КО Бачко Градиште (Лист 6.7)	1:2500
6.8	Регулациони план блок станица Чуруг Општина Жабалј КО Чуруг (Лист 6.8)	1:2500
6.9	Регулациони план блок станица Госпођинци Општина Жабалј КО Госпођинци (Лист 6.9)	1:2500
6.10	Регулациони план блок станица Каћ Град Нови Сад КО Каћ (Лист 6.10)	1:2500
6.11	Регулациони план пријемно чистачко место Нови Сад Град Нови Сад КО Нови Сад 3 (Лист 6.11)	1:2500

1.4.2. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

ОПШТИ ЦИЉ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Циљ Просторног плана је да се кроз анализу постојећег стања коридора, просторно-планске и урбанистичке документације, елемената из Идејног решења, сагледају релевантни параметри од утицаја на дефинисање коначног коридора, пре свега са аспекта урбанистичко-планских параметара и њихово усаглашавање ради постизања система за безбедан и континуиран транспорт сирове нафте, који ће задовољавати све критеријуме за овај енергетски објекат, како у домену техничко-експлоатационих карактеристика, тако и са аспекта безбедности, екологије и других параметара савремених енергетских објеката.

Општи циљ израде Просторног плана јесте дефинисање планског основа и обезбеђење просторних услова за изградњу, опремање и функционисање нафтовода, као и функционална синхронизација са другим инфраструктурним системима у коридору, уз заштиту природних ресурса, природног и културног наслеђа.

ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Посебни оперативни циљеви су:

- утврђивање планских решења којима се резервише простор за инфраструктурни коридор нафтовода и објекте у његовој функцији,
- дефинисање посебних режима заштите коридора, којима се обезбеђују услови за очување и заштиту природних ресурса, природног и културног наслеђа, у заштитним појасевима и зони утицаја нафтовода;
- дефинисање односа са осталим наменама и инфраструктурним системима у заштитним појасевима и зони утицаја нафтовода, у циљу одржавања функционалности и омогућавања планског развоја свих инфраструктурних система који су у непосредном контакту са објектима система нафтовода;
- установљавање зона заштите и спровођење режима зона заштите нафтовода, са циљем спречавања негативних утицаја на окружење и могућих последица акцидената на систему;
- максимално очување и мониторинг утицаја на биодиверзитет, природне ресурсе и заштићена природна и непокретна културна добра у коридору нафтовода и његовом непосредном окружењу;
- утврђивање локација функционалних пратећих објеката нафтовода;

2. ПРЕГЛЕД ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА И КВАЛИТЕТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА ПОДРУЧЈУ ОБУХВАТА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

2.1. ПРИРОДНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ

2.1.1. Природни услови

Географски положај

Подручје обухвата Просторног плана припада средишњем делу АП Војводине и пружа се меридијанским правцем обухватајући делове територија шест општина (Кањижа, Сента, Ада, Бечеј, Жабалъ и Нови Сад).

Од значајних путних капацитета са којим се укршта планирани нафтовод значајно је истаћи аутопут А1/Е-75 (М-22), ДП Iб реда бр.12 (М-7), ДП Iб реда бр.13 (Р-119), ДП Iб реда бр.15 (М-3) као и мрежу ДП II реда. Путну мрежу нижег нивоа са којим се нафтовод укршта чини систем општинских путева обухваћених општина (Кањижа, Сента, Ада, Бечеј, Жабал и Град Нови Сад) и мрежа некатегорисаних путева (атарски и остали путеви).

Геолошке и геоморфолошке карактеристике

Генерално посматрано, обухваћено подручје припада ниским равничарским областима, међутим оно не представља идеалну равницу него простор степенастог смењивања заравњених рељефних јединица различитих апсолутних висина. У геоморфолошком погледу највећи део трасе нафтовода се налази на Бачкој лесној тераси, а мањи део на лесној заравни.

Бачка лесна тераса је настала флувијалном ерозијом великих река (Дунава и Тисе) и каснијом акумулацијом леса. На тераси владају другачији хидрогеолошки услови, што је последица присуства измењеног, односно преталоженог и барског леса у њеној грађи. Захваљујући овој чињеници на тераси је омогућено стварање нормалне површинске хидрографије. На оваквим теренима чешће се јавља нормална површинска ерозија и денудација, чијим су радом створени облици благих страна и широко заталасани брежуљци.

Бачка лесна зараван представља вишу геоморфолошку јединицу у рељефу, која је јасно одвојена стрмим косама од лесне терасе. Настала је навејавањем лесне прашине током плеистоцена. Представљена је моћним наслагама леса на којој је формирано најплодније земљиште - чернозем.

Сеизмичке карактеристике

На основу сеизмичке рејонизације Републике Србије за повратни период од 475 година могућ је *земљотрес* од VII-VIII степени макросеизмичког интензитета према MCS скали. У односу на структуру и тип објекта, дефинисане су класе повредивости, односно очекиване деформације објеката. На основу интензитета и очекиваних последица земљотреса, сматра се да ће се за VII степен манифестовати „силан земљотрес“, а за VIII степен „штетан земљотрес“.

Педолошке карактеристике

На обухваћеном планском простору трасе нафтовода, од уласка у Републику Србију, источно од Хоргоша па до краја свог тока, у Терминалу Транснафта у Новом Саду, најзаступљенија педолошка врста земљишта је чернозем са својим подтипovima, који сви од реда спадају у најплоднија пољопривредна тла на свету. Највећи део територије обухватају чернозем са знацима оглејавања у лесу и чернозем карбонатни на лесној тераси.

На знатнијим површинама заступљене су још и ливадске црнице, такође производно земљиште високог пољопривредног потенцијала и сличне ритске црнице. Остале врсте земљишта су мање заступљене, а и са аспекта пољопривреде мање вредне.

Траса нафтовода највећим делом (од Хоргоша до тачке између Жабља и Госпођинаца) се води паралелно са постојећим магистралним гасоводом граница Бугарске – граница Мађарске, па се при земљаним радовима током реализације плана неће додатно нарушавати структура земљишта. Део трасе који се разликује од постојећег гасовода (тачка између Жабља и Госпођинаца), скреће на југозапад прелазећи преко ливадских црница и алувијума и завршава се у Терминалу Транснафта у Новом Саду.

Климатске карактеристике

Анализа климатских елемената на подручју обухвата Просторног плана је извршена на основу података са две метеоролошке станице: Нови Сад - Римски Шанчеви и Палић, за период од 1991. до 2020. године.

Средња годишња температура ваздуха у посматраном периоду износи 11,8⁰С, најтоплији месец је јули са средњом месечном температуром 22,7⁰С, а најхладнији јануар са 0,5⁰С. Просечна годишња количина падавина износи 632,5 mm, најмања количина се излучи у зимским месецима јануару/фебруару (36 mm), а највећа у јуну (83 mm). У току зиме падавине се излучују у облику снега, а просечан број дана са снежним падавинама у току године је 22 дана. Средња годишња вредност влажности ваздуха износи 73,5%, док је просечна инсолација у току године 2203 сати. Облачност је највећа зими, а најмања у летњим месецима, док је годишњи број облачних дана у посматраном периоду 93. Доминантни ветрови на овом подручју дувају из правца југоистока (кошава) и северозапада.

Заштита природе и природних вредности

Према условима заштите природе коридор нафтовода пресеца:

1. Заштићена подручја:

- Парк природе „Јегричка“ – коридор нафтовода прелази преко заштитне зоне и режима заштите II степена Парка природе;
- Парк природе „Бељанска бара“ – коридор нафтовода прелази преко заштитне зоне Парка природе;
- Заштићено станиште „Велики римски шанац“ – коридор нафтовода прелази преко заштитне зоне и режима заштите II и III степена Заштићеног станишта;
- Парк природе „Мртваје горњег Потисја“ – коридор нафтовода прелази преко заштитне зоне Парка природе;
- Предео изузетних одлика „Кањишки јараши“ – коридор нафтовода прелази преко режима заштите II и III степена.

2. Еколошки значајна подручја:

- „Јегричка“ унутар кога се налазе међународно значајна подручја за биљке – ИРА (Important Plant Area), „Римски шанац“ и „Жабалска хумка са слатином“ и међународно значајно подручје за птице – ИВА (Important Bird Area) под називом „Јегричка“ ;
- Еколошки значајно подручје „Суботичка језера и пустаре“ унутар којег су издвојена: међународно значајна подручја за биљке – ИРА (Important Plant Area) „Северна Бачка II“ и међународно и национално значајно подручје за птице – ИВА (Important Bird Area) под називом „Суботичка језера и пустаре“;

3. Међународне еколошке коридоре Тиса и Киреш и више регионалних еколошких коридора.

4. Локалне еколошке коридоре који су представљени водотоцима у природном и полуприродном стању, каналима са полуприродном вегетацијом и другим просторним ентитетима који утичу на карактер предела подручја обухвата Просторног плана (живице, пашњаци, ливаде и др.).
5. Станишта строго заштићених и заштићених врста од националног значаја: KAN10b „Хатут дуж“, ВЕС02 „Чик доњи ток“, NSA14d „Новосадски Велики рит и Ратно острво“ и NSA24a „Пејићев рит“.

Табела 1: Заштићена подручја која пресеца планирани коридор нафтовода

Тип заштићеног природног добра	Назив	Оријентациона стационача
Парк природе	„Јегричка“	km 89+200
Парк природе	„Бељанска бара“	km 69+720
Заштићено станиште	„Велики римски шанац“	km 83+580
Парк природе	„Мртваје горњег Потисја“	У обухвату ширег посматрања
Предео изузетних одлика	„Кањишки јараши“	Од km 10+650 до km 21+820
Парк природе	„Камараш“	У обухвату ширег посматрања

Табела 2: Међународни еколошки коридори које пресеца планирани коридор нафтовода

Еколошки коридор	Оријентациона стационача
Тиса	У обухвату ширег посматрања
Киреш	km 20+250

2.3. СТВОРЕНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ

2.3.1. Демографија, мрежа и функције насеља

Према подацима Републичког завода за статистику и Пописа становништва 2022. године, на простору у обухвату ширег посматрања планског подручја, живи 383 958 становника, узимајући у обзир и градско подручје Новог Сада.

У подручју обухвата је привредни и урбани центар Нови Сад, на чијој територији се налази завршетак трасе планираног нафтовода. Мањи општински центри који су у непосредној близини трасе планираног нафтовода, али се не налазе у обухвату су Кањижа, Сента, Ада, Бечеј и Жабал и сеоска насеља.

У непосредном окружењу коридора нафтовода не налазе се насеља, најближе је насеље Мартонош, на удаљености од око 1000,0 m, док су остала насеља, односно грађевинска подручја насеља Хоргош, Кањижа, Зимоњић, Велебит и Трешњевац (општина Кањижа), Богараш и Горњи Брег (општина Сента), Стеријино (општина Ада), Бачко Петрово Село, Бечеј и Бачко Градиште (општина Бечеј), Чуруг, Госпођинци и Жабал (општина Жабал) на још већим удаљеностима од трасе нафтовода. Изузетак је завршетак трасе где коридор нафтовода улази у грађевинско подручје Града Новог Сада.

2.3.2. Привреда

Привредна структура у обухвату зоне ширег посматрања планског подручја је диверзификована и огледа се у пољопривредној производњи и сектору услужних делатности.

Примарни сектор у непосредном окружењу планираног нафтовода је базиран на ратарској, сточарској и у мањој мери воћарској производњи. Императив је омогућавање остварења одрживог развоја пољопривредне производње у зони утицаја трасе планираног нафтовода, као и максимално очување постојећег квалитета пољопривредног земљишта.

Пољопривреда

Пољопривреда је основна делатност на посматраном подручју, што ће свакако и остати након реализације планских решења. Преовлађују у апсолутном обиму ратарске културе.

На деловима КО Хоргош и КО Мартонош знатније је учешће узгоја зачинске паприке. Од укупне површине која је у обухвату Просторног плана (коридор ширине 400 m), која обухвата 1453,36 ha, пољопривредно земљиште је заступљено на 1135,55 ha, односно на 78,06% површине.

Незнатне површине од 29,68 ha су под системом за наводњавање.

Експлоатација минералних сировина

На простору обухвата Просторног плана коридора нафтовода налазе се експлоатациона поље Велебит за експлоатацију нафте и природног гаса и експлоатационо поље природног гаса Госпођинци и Мартонош запад са овереним билансним резервама, преко којег планирани коридор пролази. Док се експлоатационо поље природног гаса Ада налази у обухвату Плана, али траса нафтовода не прелази преко експлоатационог поља.

С обзиром да траса планираног нафтовода прелази преко експлоатационог поља природног гаса, **сходно одредбама члана 66. став 1. и став 2. Закона о рударству и геолошким истраживањима, наручилац израде планског документа дужан је да пре издавања локацијских услова који се издају са посебним прописима за изградњу објеката на експлоатационом пољу, прибави сагласност Министарства рударства и енергетике, као и мишљење носиоца одобрења за експлоатацију, привредног субјекта НИС А.Д. Нови Сад** о предложеном правцу и положају нафтовода и објеката у функцији нафтовода на експлоатационом пољу.

У ширем окружењу постоје експлоатациона поља и лежишта минералних сировина са овереним билансним резервама и истражни простори за извођење геолошких истраживања са одобрењем за експлоатацију и извођење геолошких истраживања Министарства рударства и енергетике – Сектора за геологију и рударство, а на територији АПВ одобрењем Покрајинског секретаријата за енергетику, грађевинарство и саобраћај, што је дато у графичком прилогу.

2.3.3. Инфраструктурни системи

Саобраћајна инфраструктура

Планирани нафтовод граница Мађарске - Нови Сад се укршта са категорисаном и некатегорисаном путном мрежом различитог нивоа, железничким пругама, бициклическим коридорима а такође се у неколико деоница паралелно води са линијским инфраструктурним системима путне и железничке мреже.

Од значајних путних капацитета са којим се укршта планирани нафтовод значајно је истаћи аутопут А1/Е-75 (М-22), ДП Iб реда бр.12 (М-7), ДП Iб реда бр.13 (Р-119), ДП Iб реда бр.15 (М-3) као и мрежу ДП II реда. Путну мрежу нижег нивоа са којим се нафтовод укршта чини систем општинских путева обухваћених општина (Кањижа, Сента, Ада, Бечеј, Жабал и Град Нови Сад) и мрежа некатегорисаних путева (атарски и остали путеви).

Поред изграђених капацитета категорисане путне мреже планирани нафтовод се укршта и са планираним / неизграђеним саобраћајницама:

- аутопутем А6 , Нови Сад – Зрењанин - Београд,
- мотопутем М1, Државна граница са Мађарском (гранични прелаз Бачки Брег) – Сомбор – Кула – Врбас – Србобран – Бечеј – Нови Бечеј – Кикинда – Државна граница са Румунијом (гранични прелаз Српска Црња),
- алтернативном саобраћајницом државном путу бр.12 (петља Жабал на А6 – ДП бр.102)

У подручју обухвата Просторног плана подручја посебне намене евидентирана су следећа укрштања трасе нафтовода са саобраћајницама и железничким пругама:

Табела 3: Укрштаји категорисаних путева са трасом нафтовода

општина	категорисани пут/стаза	Ознака по Реф.систему	Стационажа Реф.сист. (km)	Стационажа укрштаја ¹ (km)
Кањижа	локална цикло стаза	-	-	1+306
Кањижа	међународна цикло стаза	Еуровело 11	-	7+092
Кањижа	државни пут	ДП I6 реда бр.13 (P-119)	9+166	7+097
Кањижа	национална цикло стаза	„Панонска осмица“	-	11+334
Кањижа	национална цикло стаза	„Панонска осмица“	-	18+300
Кањижа	државни пут	ДП I6 реда 301 (P-119.3)	1+976	18+312
Кањижа	локална цикло стаза	-	-	20+225
Кањижа	локална цикло стаза	-	-	23+010
Кањижа	државни пут	ДП I6 реда 300 (P-119.3)	25+085	23+019
Кањижа	локална цикло стаза	-	-	25+094
Сента	национална цикло стаза	-	-	29+680
Сента	државни пут	ДП IIа реда 105 (P-119)	66+842	29+686
Сента	општински пут	ОП Горњи Брег - Торњош	-	32+238
Сента	локална цикло стаза	-	-	32+477
Ада	општински пут	ОП Ада - Утрине	-	45+535
Бечеј	државни пут	ДП IIа реда 109 (P-108)	34+023	62+287
Бечеј	национална цикло стаза	-	-	62+301
Бечеј	државни пут	ДП I6 реда бр.15(M-3)	105+310	68+312
Бечеј	државни пут	ДП Im реда бр.1	-	68+976
Бечеј	национална цикло стаза	-	-	73+672
Бечеј	државни пут	ДП IIа реда 102 (P-120)	78+648	77+255
Жабал	локална цикло стаза	-	-	80+930
Жабал	државни пут	ДП IIа реда 115 (P-129)	18+855	80+937
Жабал	локална цикло стаза	-	-	89+157
Жабал	државни пут	ДП IIа реда 112 (P-104)	85+536	91+735
Жабал	ОП/ДП / алт.саоб.	-	-	95+536
Жабал	локална цикло стаза	-	-	95+570
Жабал	општински пут	ОП Ђурђево – Госпођинци	-	95+708
Нови Сад	општински пут	ОП Каћ – Бачки Јарак	-	103+503
Нови Сад	локална цикло стаза	-	-	103+511
Нови Сад	локална цикло стаза	-	-	106+283
Нови Сад	локална цикло стаза	-	-	107+642
Нови Сад	општински пут	ОП P3 Каћ - Немановци	-	107+651
Нови Сад	државни пут	А6/ мотопут/ДП бр.12	177+723 (ДП 12)	108+287
Нови Сад	државни пут	А1/ Е-75 (M-22)	117+039	111+316
Нови Сад	приступни пут	-	-	111+892
Нови Сад	приступни пут	-	-	112+203
Нови Сад	општински пут	ОП Каћ – Нови Сад	-	112+798

¹ стационаже укрштаја линијске саобраћајне инфраструктуре у односу на нафтовод су оријентационе, коначне стационаже ће се дефинисати техничком документацијом

Поред тога нафтовод се у деловима паралелно води са постојећом и планираном саобраћајном инфраструктуром:

- постојећи ДП Ia реда A1 (M-22) - аутопут E-75,
- постојећи ДП IIa реда бр.120 и бр.123,
- локална пруга бр.304/305,
- планирана алтернативна саобраћајница државном путу бр.12 (петља Жабаљ на A6 – ДП бр.102)

Табела 4: Укрштаји железничких пруга са трасом нафтовода

Општина	Железничка пруга	Стационажа укрштаја ²
Кањижа	некатегорисана пруга / план. регионална	6+963
Сента	регионална железничка пруга бр.205	28+984
Бечеј	некатегорисана пруга / план. регионална	68+284
Бечеј	планирана регионална	76+971
Жабаљ	локална железничка пруга бр.306 / план. регионална	91+981
Нови Сад	регионална железничка пруга бр.208	107+063
Нови Сад	локална железничка пруга бр.305	107+286
Нови Сад	локална железничка пруга бр.304/305	108+107

Табела 5: Укрштаји водотока са трасом нафтовода

Општина	Постојећи пловни путеви Реке / ОКМ ХС ДТД	Стационажа укрштаја
Бечеј	ОКМ канал Бечеј - Богојево	73+733
непловни водотоци		
Кањижа	ПС Тиса - Палић	19+077
Кањижа	Кереш	20+252
Бечеј	Чик	54+958
	Криваја	64+774
Бечеј	Бељанска бара	69+713
Жабаљ	Јегричка	89+196
Жабаљ	Дубока бара	89+832

Хидротехничка, водна и комунална инфраструктура

У оквиру обухвата предметног Просторног плана, траса магистралног нафтовода се на већем броју места укршта или паралелно води са следећим водним објектима:

- насипима прве одбрамбене линије на левој и десној обали водотока Кереш (Главни канал К-VIII-0) и канала Хоргош – Мартонош (Главни канал К-XI-0),
- каналом Хс ДТД Бечеј – Богојево и водотоком Јегричка у оквиру Хидросистема Дунав-Тиса-Дунав,
- каналом Адорјан-Велебит у оквиру Регионалног система за снабдевање водом Северне Бачке Подсистема Тиса-Палић,
- каналима и водотоцима у оквиру следећих хидромелиорационих система (ХМС): Хоргош - Мартоношки рит слив XII, Хоргош - Мартонош слив XI, Стари Кереш слив IX, Кереш слив VIII, Калоча слив V, Б.П.Село - Мол, Чик 2, Бељанска Бара, Турија - Надаљ - Бачко Градиште, Стара Тиса - Бачкоградиштаски рит, Јегричка 3, Дунавац, Слив ЦС Врбак и Калиште.

² стационаже укрштаја линијске саобраћајне инфраструктуре у односу на нафтовод су оријентационе, коначне стационаже ће се дефинисати техничком документацијом

У оквиру обухвата просторног плана налази се Парк природе Јегричка и Парк природе Бељанска бара (нерегулисани део) као станиште заштићених и строго заштићених биљних и животињских врста. Овим заштићеним подручјима управља ЈВП „Воде Војводине“.

Зоне санитарне заштите изворишта водоснабдевања на територијама локалних самоуправа које се налазе у обухвату подручја Просторног плана су³:

На територији Града Новог Сада:

- предузећа „ВВ МІНАQUА“ из Новог Сада
- предузећа „Новосадска млекара“ из Новог Сада
- предузећа „Уједињене српске пиваре“ из Новог Сада
- „Петроварадинска ада“ -
- „Ратно острво“
- „Штранд“
- предузећа „Котекс Вискофан“

На територији општине Жабаљ:

- насеља Жабаљ
- насеља Госпођинци
- насеља Ђурђево
- насеља Чуруг
- предузећа „GLOBAL SEED“ у Чуругу
- фабрике шећера „Шајкашка“

На територији општине Бечеј:

- фабрике „ХИП - ПЕТРОХЕМИЈА“
- ЈП „Водоканал“
- насеља Пољаница
- предузећа „Сојапротеин“ а.д.
- насеља Ново Милошево

На територији општине Ада:

- „Нови водозахват“

На територији општине Сента:

- фабрике „Биоспрингер РС“
- „Север“ и Југ“

На територији општине Кањижа

- привредног друштва „Витамин“ д.о.о. (Мартонош)
- привредног друштва „Витамин“ д.о.о. (Хоргош)

³ Услови Министарства здравља, бр. 001077791 2024 11900 008 033 000 001 од 27.03.2024. заведени у Заводу за урбанизам Војводине бр. 873/1 од 01.04.2024.

Комунална инфраструктура

Општински комунална предузећа која управљају водоснабдевањем и одвођењем отпадних вода немају базу података о постојећим инсталацијама. На местима укрштања трасе предметног нафтовода са постојећим инсталацијама водовода и канализације, мора се извршити шлицовање приликом изградње, како би се утврдио тачан положај на терену.

Електроенергетска инфраструктура

У обухвату Просторног плана постоје далеководи преносне мреже 110, 220 и 400 kV напонског нивоа, у надлежности „Електромрежа Србије“ а.д. Београд, са којим ће се траса планираног нафтовода укрштати и паралелно водити.

Табела 6: табеларни приказ далековода у обухвату Просторног плана

Ред.бр.	Број - назив далековода	Напонски ниво далековода (kV)
1.	ДВ 135/4 Чвор Шупљак- граница/ТС Сегедин	110
2.	ДВ 142/1 ТС Србобран – ТС Бечеј	110
3.	ДВ 142/2 ТС Бечеј – ТС Нови Бечеј	110
4.	ДВ 160/1 ТС Србобран – ТС Сента 1	110
5.	ДВ 160/2 ТС Сента 1 – ТС Кањижа	110
6.	ДВ 160/3 ТС Кањижа – ТС Суботица 3	110
7.	ДВ 175 ТС Нови Сад 3 – ТС Нови Сад 4	110
8.	ДВ 176/1 ТС Нови Сад 3 – ТС Нови Сад 9	110
9.	ДВ 176/2 ТС Нови Сад 9 – ТЕ-ТО Нови Сад	110
10.	ДВ 176/3 ТЕ-ТО Нови Сад – ТС Нови Сад 4	110
11.	ДВ 1005 ТС Нови Сад 3 - ТЕ-ТО Нови Сад	110
12.	ДВ 1103/1 ТС Сента 1 – ТС Сента 2	110
13.	ДВ 1103/2 ТС Сента 2 – ТС Ада	110

Ред.бр.	Број - назив далековода	Напонски ниво далековода (kV)
14.	ДВ 1173 ТС Темерин – ТС Жабаљ	110
15.	ДВ 217/1 ТС Обреновац – ТС Нови Сад3	220
16.	ДВ 275 ТС Нови Сад 3 – ТС Зрењанин 2	220
17.	ДВ 406/1 ТС Нови Сад 3 – РП Младост	400
17.	ДВ 450 РП Младост – ТС Нови Сад 3	400
18.	ДВ 454 ТС Суботица 3 – граница/ТС Шандорфалва	400

Електронска комуникациона (ЕК) инфраструктура

У обухвату Просторног плана траса нафтовода ће се укрштати или паралелно водити са електронском комуникационом инфраструктуром. Она обухвата каблове мреже фиксне и мобилне телефоније, телекомуникационе спојне оптичке мреже и приступне мреже у надлежности Телекома Србије, Дирекције за технику, Београд. Оператери који такође поседују изграђену инфраструктуру су Сат Тракт, Цетин и А1.

Предметну територију Просторног плана пресецају радиорелејни коридори Бачка Топола – Суботица и Бачка Топола – Црвени Чот.

За потребе система за надзор и управљање нафтоводом, по потреби ће се обезбедити прикључак на електронску комуникациону инфраструктуру надлежног оператора.

Термоенергетска инфраструктура

Планирана траса предметног нафтовода се води паралелно са комплетном деоницом 4 магистралног гасовода граница Бугарске – граница Мађарске, у дужини од око 92 km.

Траса магистралног гасовода граница Бугарске – граница Мађарске је дефинисана Просторним планом подручја посебне намене Магистрални гасовод граница Бугарске - граница Мађарске („Сл. гласник РС“ бр. 119/2012, 98/2013, 52/2018 и 36/2019). Просторни план подручја посебне намене Магистрални гасовод граница Бугарске - граница Мађарске је дефинисао ширине појасева гасовода (појас непосредне заштите – експлоатациони појас, појас уже заштите, појас шире заштите и појас контролисане изградње), као и режиме коришћења и уређења простора у тим појасима, што је неопходно испоштовати приликом израде предметног плана.

Гасовод служи за међународни транспорт природног гаса, те није могуће извршити прекид транспорта гаса у току извођења радова на изградњи предметног нафтовода.

Гасовод је изграђен од челичних цеви (уздужно заварене цеви тип SAWL, материјал L485ME са трослојном PE облогом) пречника DN1200 (ф 1219 mm, различите дебљине зида цеви) и максималног радног притиска 74 bar. Паралелно са гасоводом изграђена су два оптичка кабла у PE цевима пречника D40, на осном растојању од 3 m и од 6 m од осе гасовода, са десне стране гледајући у правцу ка Мађарској. Гасовод је укопан на минималној дубини од 1m од горње ивице цеви до коте терена. Оптички каблови су укопани на минималној дубини од 0,8 m. Дуж трасе гасовода на одређеним растојањима, изнад земље, изведене су ваздушне ознаке гасовода, стубићи катодне заштите, одушне цеви, бетонски стубићи за положај оптичких каблова. На деоници 4 изведена су 4 надземна објекта: блок станица БС16 (кп 23014/3 КО Бечеј), блок станица БС17 (кп 16096 КО Ада), блок станица БС18 (кп 8693 КО Велебит) и пријемно-отпремно чистачко место са БС19 (3612/6 КО Хоргош). До сваког надземног објекта изведен је асфалтни приступни пут.

У складу са наведеним ППППН гасовода, нафтовод се може поставити у појасу уже заштите гасовода (растојање од 25 m до 100 m од осе гасовода). Експлоатациони појас гасовода, дефинисан чланом 14. Правилника о условима за несметан и безбедан транспорт природног гасовода притиска већег од 16 bar („Сл. Гласник РС“ бр. 37/2013) је обострано од осе гасовода у ширини од 25 m. У експлоатационом појасу гасовода могу се градити само објекти који су у функцији гасовода. Изградња осталих објеката и извођење било каквих радова је забрањено.

Минимално растојање између предметног нафтовода и гасовода мора износити експлоатациони појас гасовода 25 m + радни појас нафтовода са стране ка гасоводу.

ТРАНСНАФТА АД Панчево на предметном подручју будуће трасе нафтовода (К.О. Нови Сад III и Каћ) има већ изграђене енергетске инфраструктурне објекте, и то:

- Пријемно-отпремни складишни терминал за сирову нафту, тзв. Терминал ТРАНСНАФТА Нови Сад (ТННС), у оквиру кога се налазе:
 - Надзорно-управљачки и пратећи објекти (управна зграда, магацин, котларница, трафостаница, хала за одлагање опреме и материјала, ватрогасница);
 - Техничко постојење нафтовода (пумпна станица, пријемна и отпремна чистачка станица, мерна станица, нафтоводна манипулативна и транспортна инсталација, резервоар технолошке канализације, идр.);
 - Складишни резервоари за сирову нафту (4 x 10.000 m³ и 2 x 20.000 m³),
 - Приступне и противпожарне асфалтне саобраћајнице,
- Магистрални нафтовод Бачко Ново Село - Нови Сад, тј. његов нови део трасе у измештеном енергетском коридору у рејону око северног дела града Новог Сада (интерна ознака ДН-1, односно деоница 1), пречника Ф660 mm (Ф26“) и пројектованог за притисак Р=49,2 бара, са паралелно положеним телеметријским (оптичким) каблом за систем даљинског надзора и управљања и системом катодне заштите (померен, 1-3 m северно од спољне ивице нафтовода).
- Магистрални нафтовод Нови Сад - Панчево, тј. његов нови део трасе у измештеном енергетском коридору у рејону око северног дела града Новог Сада (интерна ознака ДН-2, односно деоница 2), пречника Ф457 mm (Ф18“) и пројектованог за притисак Р=67 бара, са паралелно положеним телеметријским (оптичким) каблом за систем даљинског надзора и управљања и системом катодне заштите (померен, 1-3 m северно од спољне ивице нафтовода).

Такође, ТРАНСНАФТА АД Панчево у складу са делатношћу за коју је регистрована, као и својим стратешко-развојним плановима, на предметном подручју будуће трасе нафтовода (К.О. Нови Сад III и Каћ) планира и изградњу СИСТЕМА ПРОДУКТОВОДА КРОЗ РЕПУБЛИКУ СРБИЈУ (правци Сомбор - Нови Сад - Панчево - Смедерево - Јагодина - Ниш, и Панчево - Београд), сходно већ делимично урађеној планско - техничкој документацији (Просторни план подручја посебне намене система продуктовода кроз Републику Србију; Сомбор-Нови Сад-Панчево-Београд-Смедерево-Јагодина-Ниш,,„Службени гласник РС“, бр. 19/11).

Продуктоводи представљају систем цевовода за транспорт течних деривата нафте - моторних горива (моторних бензина и дизела). У оквиру овог система, на административном подручју града Новог Сада, планирана је и изградња:

- Пријемно-отпремног складишног терминала за течне деривате нафте (ТПНС), који ће бити лоциран у оквиру самог нафтног терминала ТРАНСНАФТА Нови Сад (поред трафостанице);
- Пријемно-отпремних продуктовода на делу деонице Панчево-Нови Сад (П-1) и на делу деонице Нови Сад-Сомбор (П-2). На предметној локацији, траса ових будућих продуктовода планирана је да паралелно прати трасу новог, измештеног енергетског инфраструктурног коридора око северног дела града Новог Сада.

Траса планираног нафтовода се укршта и паралелно води са нафтоводима и продуктоводима:

- Нафтоводом Надрљан-Нови Сад пречника 8" (ЕНС, надлежност НИС а.д. Нови Сад);
- Нафтоводом Елемир-Нови Сад пречника 10" (ННС, надлежност НИС а.д. Нови Сад),
- Нафтоводом Дунав-Нови Сад пречника 26" (ДН-1, надлежност ТРАНСНАФТА АД Панчево);
- Нафтоводом Нови Сад-Панчево пречника 18" (ДН-2, надлежност ТРАНСНАФТА АД Панчево);
- Гаоводима притиска већег од 16 бар у експлоатационом систему земог гаса НИС а.д. Нови Сад;
- Планираном трасом нафтовода Турија север-РН Нови Сад;
- Планираном трасом система продуктовода кроз Србију;
- Продуктоводом CO₂ експлоатационо поље CO₂ Бечеј-Суботица.

Траса нафтовода се пружа у заштитној зони транспортних гасовода, којима управља транспортгас србија доо:

- МГ-06 (DN 700, пројектованог притиска до 50 bar);
- МГ-07 (DN 750, пројектованог притиска до 50 bar);
- Разводног гасовода за ГМРС Хоргош (DN 200, пројектованог притиска до 50 bar);
- РГ-06-01 (DN 100, пројектованог притиска до 50 bar);
- РГ-06-02 (DN 200, пројектованог притиска до 50 bar);
- ДГ-04-02 (DN 200, пројектованог притиска до 50 bar);
- Разводног гасовода за ГМРС Ада Халас Јожеф (DN 200, пројектованог притиска до 50 bar);
- МГ-04/1 (DN 750, пројектованог притиска до 50 bar);
- Разводног гасовода за ГМРС Госпођинци (DN 50, пројектованог притиска до 50 bar);
- ДГ-02-02 (DN 300, пројектованог притиска до 50 bar);
- РГ-04-15 (DN 400, пројектованог притиска до 50 bar);
- РГ-04-04 (DN 300, пројектованог притиска до 50 bar);

- Разводног гасовода Госпођинци-Футог (DN 400, пројектованог притиска до 50 bar);
- МГ-02 (DN 200, пројектованог притиска до 50 bar) и
- РГ-04-04/II (DN 300, пројектованог притиска до 50 bar).

У обухвату Просторног плана налазе се дистрибутивни гасоводи и инсталације притиска до 16 bar, са којима се предметни нафтовод укршта и паралелно води, којима управља ЈП СРБИЈАГАС:

- Дистрибутивни гасовод за МРС ХГП, од челичних цеви, пречника DN40, максималног оперативног притиска 16 bar, положен у парцели 3231/1 КО Нови Сад III;
- Дистрибутивни гасовод за МРС Леар, од челичних цеви, пречника DN100, максималног оперативног притиска 16 bar, положен у парцелама 916/9 и 3231/1 КО Нови Сад III;
- Дистрибутивни гасовод за МРС управа Трешњевац, од челичних цеви, пречника DN100, максималног оперативног притиска 16 bar, положен у парцели 3576/62 КО Велебит;
- Дистрибутивни гасовод за МРС Трешњевац, од челичних цеви, пречника DN100, максималног оперативног притиска 16 bar, положен у парцели 1519 КО Трешњевац и;
- Дистрибутивни гасовод за МРС Палић, од челичних цеви, пречника DN100, максималног оперативног притиска 16 bar, положен у парцели 9893 КО Кањижа.

У обухвату Просторног плана налазе се транспортни гасоводи, притиска већег од 16 bar, са којима се предметни нафтовод укршта и паралелно води, којима управља ЈП СРБИЈАГАС:

У ширем рејону административног подручја града Новог Сада, налази се енергетски коридор, са северне стране аутопута Е-75, на једном делу своје трасе, која је према приложеној документацији, поклапа са трасом будућег магистралног нафтовода граница Мађарске - Нови Сад, састоји се од следећих изведених траса:

- Нафтовода Надрљан-Нови Сад,
- Нафтовода Елемир-Нови Сад,
- Нафтовода Дунав-Нови Сад ДН-1,
- Нафтовода Нови Сад-Панчево ДН-2,

а такође и то, да је на тој деоници енергетског коридора планирана и изградња будућих траса:

- Нафтовода Сабирно отпремна станица Турија север - Рафинерија НС (према ППППН инфраструктурног коридора нафтовода од Сабирно отпремне станице Турија север до Рафинерије нафте Нови Сад са елементима детаљне регулације, надлежност НИС а.д. Нови Сад);
- Продуктовода деонице Панчево-Нови Сад пречника 10" П-1;
- Продуктовода деонице Нови Сад-Сомбор пречника 6" П-2.

Приликом дефинисања новог енергетског коридора на административном подручју града Новог Сада (који се према густини насељености сврстава у I разред), његове локације и начина изградње измештене цевоводне инфраструктуре и пратећих објеката који су саставни делови предметних нафтовода, стриктно су поштовани услови прописани Правилником о техничким условима за несметан и безбедан транспорт нафтоводима и продуктоводима („Сл. гласник РС“, бр. 37/13), као и ограничења која су дефинисана важећим планским документима.

2.3.4. Културно наслеђе

Према подацима добијеним од територијално надлежних завода за заштиту споменика културе, на простору у оквиру границе обухвата Просторног плана налази се разноврсно и вредно културно наслеђе, које чине непокретна културна добра која уживају претходну заштиту и евидентирана културна добра. То су пре свега археолошки локалитети - насеља и некрополе од периода раног неолита па све до турског и посттурског периода.

У обухвату Просторног плана, са аспекта заштите градитељског наслеђа и архитектуре, нема непокретних културних добара, нити евидентираних добара која уживају претходну заштиту.

Дефинисано планско решење коридора нафтовода, одређено преломним тачкама, не угрожава интегритет и вредности заштићених и евидентираних културних добара.

У обухвату плана налазе се зоне заштите локалитета са археолошким садржајем.

Табела 7: Локалитети на територији општине Кањижа

Ознака	Назив	Локација	Опис
СУ19	Локалитет бр. 19	КО Кањижа 3804/1, 3804/2, 3805, 3806, 3807, 3808, 3809, 3810, 3811, 3812, 3813, 3814, 3815, 3816, 3817, 3818, 3819, 3820, 3820, 3821, 3822, 3823, 3824, 3825, 3826/1, 3827/1, 3828/1	праисторија, неолит, латен
СУ20	Локалитет бр. 20	КО Хоргош 3832/1, 3832/2, 3832/3	праисторија, средњи век
СУ60	Локалитет бр. 60	КО Мартонош 2733, 2734, 2735, 2736, 6910	енеолит
СУ61	Локалитет бр. 61	КО Мартонош 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 2680, 2681, 2682, 2683, 2684, 2685, 2686, 2687, 2688, 2689, 2690, 2691, 2693, 2694, 2695, 2696, 2697, 2698, 2699, 2700, 2701, 2702, 6910, 6913	неолит, бронзано доба, латен, антика, средњи век
СУ216	Локалитет бр. 216	КО Мартонош 2725, 2726, 2727, 2728, 2729, 2730, 2731, 2732, 2733, 2734, 2735, 2736, 2737, 2738, 2739, 2740, 2741, 2742, 2743, 6910	праисторија (бронзано доба) антика, средњи век
СУ162	Локалитет бр.162	КО Кањижа 6220, 6221/1, 6229	средњи век
СУ122	Локалитет бр. 122	КО Трешњевац 1512/1, 1513, 1519	вишеслојни средњовековни локалитет, бронзано доба
СУ127	Локалитет бр. 127	КО Велебит 3572/12, 3572/14, 3572/15, 3572/26, 3572/44, 3572/45, 3573/7, 3573/8, 3573/9, 3573/11, 3573/12, 3573/13, 3573/14, 3573/15, 3573/20, 3573/21, 3573/24, 3573/24, 3573/25, 3573/26, 3573/27, 3573/28, 3573/29, 3573/41, 3574/6, 3574/7, 3574/8, 3574/16, 3575/11, 3575/30, 3575/31, 3575/32, 8490/2, 8491/1	антика, средњи век
СУ128	Локалитет бр. 128	КО Мол 10313, 10314/1, 10314/2, 10315, 10392/3, 10392/2, 10392/1	средњи век
СУ129	Локалитет бр. 129	КО Мол 12550, 12552, 12553, 12554, 12555, 12556, 12557, 12558, 12559, 14598, 10288/3	средњи век, рани и 11-13. век

Табела 8: Локалитети на територији општине Сента

Ознака	Назив	Локација	Опис
СУ140	Локалитет бр. 140	КО Горњи Брег 11733/3, 11733/4, 11733/5, 11733/6, 11733/7, 11733/8, 20794, 11264, 11267	антика
СУ42	Локалитет бр. 42	КО Сента 11468, 11469, 11470, 11471, 11472, 11473, 11599, 11600, 11601, 11602, 11610/1, 11610/2, 11610/3, 11610/4, 11720, 11721, 11722, 11723, 11724, 11725, 20807, 20808, 20808, 20809	антика, средњи век
СУ45	Локалитет бр. 45	КО Сента 11894, 11895, 11896, 11897, 11898, 11899, 11900, 11901/1, 11902/2, 11907, 11908, 11910, 20821	антика
СУ141	Локалитет бр. 141	КО Сента 12352	средњи век

Табела 9: Локалитети на територији општине Ада

Ознака	Назив	Локација	Опис
СУ2	Локалитет бр. 2	КО Ада 10481/1	антика, средњи век
СУ96	Локалитет бр. 96	КО Ада 15857	средњи век
СУ5/87	Локалитет бр. 5/87	КО Мол 10288/3, 10309, 10311, 10312, 10313, 10314/1, 10314/2, 14794	средњи век
СУ6/88	Локалитет бр. 6/88	КО Мол 12565, 12568, 12575, 12576, 12577, 12578, 14792	средњи век

Табела 10: Локалитети на територији општине Бечеј

Ознака	Назив	Локација	Опис
П15	Локалитет бр. 15	КО Бачко Градиште 13736, 13737, 13738, 13739, 13740, 13741, 13742, 13743, 13744/1, 13744/2, 13744/3, 13745, 13746, 13747/1, 13747/2, 13748/1, 13748/2, 13748/3, 13749, 13750/1, 13750/2, 13751, 13752 и 13753	касна антика
П16	Локалитет бр. 16	КО Бачко Градиште 14275, 14276, 14277, 14278, 14279, 14280, 14281, 14282, 14283 и 14284	касна антика, средњи век
П17	Локалитет бр. 17	КО Бачко Градиште 14026, 14027, 14028, 14065, 14066, 14067, 14068, 14069, 14070, 14071 и 14072	Праисторија (латенски период), позни средњи век
П18	Локалитет бр. 18	КО Бачко Градиште 10597/2, 10597/3, 1059/4, 10598, 10599, 10600, 10601, 10602, 10603, 10604, 10605, 10606/1, 10606/2, 10606/3, 10606/4, 10607, 10608, 10609, 10610, 10611/1, 10611/2, 10611/3, 10611/4, 10611/5, 10612/1, 10612/2, 10612/3, 10649/1, 10649/2, 10650, 10651/1, 10651/2, 10652, 10653 и 10654	праисторија, касна антика
П53	Локалитет бр. 53	КО Бачко Градиште 10602, 10603, 10604 и 10605	хумка
П19	Локалитет бр. 19	КО Бачко Градиште 10576/3, 10576/4, 10576/5, 10576/6, 10576/7, 10577, 10578, 10579, 10580/1, 10580/2, 10581/1, 10581/2, 10582, 10583, 10584, 10585, 10586, 10587, 10588, 10589, 10613, 10614, 10615, 10616, 10617/1, 10617/2, 10617/3, 10618/3, 10619/5, 10619/6, 10620/1, 10620/2, 10621/1, 10621/2, 10621/3, 10622/1, 10622/2, 10623, 10624/1, 10624/2, 10624/3, 10625, 10626, 10627, 10628, 10649/1, 10649/2, 10650, 10651/1 и 10651/2	касна антика
П54	Локалитет бр. 54	КО Бачко Градиште 10308, 10361, 10561, 10562, 10563, 10562, 10567, 10568, 10569, 10570, 10571, 10572/1, 10572/2, 10573, 10574, 10575, 10576/1, 10576/3, 10576/4, 10576/5, 10576/6, 10576/7, 10577, 10578, 10579, 10580/1, 10580/2,	Мали Римски Шанац

ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
ИНФРАСТРУКТУРНОГ КОРИДОРА НАФТОВОДА ГРАНИЦА МАЂАРСКЕ – НОВИ САД СА ЕЛЕМЕНТИМА
ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Ознака	Назив	Локација	Опис
		10581/1, 10581/2, 10582, 10583, 10584, 10585, 10586, 10587, 10588, 10589, 10590, 10592, 10593, 10594, 10614, 23326 и 23363	
П51	Локалитет бр. 51	КО Бечеј 23372, 23375, 23376, 23379 и 23380	атипичне гњетане керамике, позни средњи век
П50	Локалитет бр. 50	КО Бечеј 23249, 23303, 23304, 23305, 23306, 23307, 23308, 23309, 23310/1, 23310/2, 23311/1, 23311/2, 23312, 23315, 23316, 23318, 23319, 23320, 23321 и 23322	атипичне гњетане керамике
П49	Локалитет бр. 49	КО Бечеј 23252/1, 23252/2, 23253 и 2330	касна антика
П48	Локалитет бр. 48	КО Бечеј 23188, 23191, 23192, 23237 и 23240	касна антика
П47	Локалитет бр. 47	КО Бечеј 23242/1, 23242/2, 23245, 23246 и 23247	касна антика
П20	Локалитет бр. 20	КО Бечеј 23270, 23272, 23274, 23275	касна антика
П21	Локалитет бр. 21	КО Бечеј 23012, 23013, 23014/1, 23015/1, 23016/1, 23016/2, 23017, 23018, 23020/2, 23020/3, 23022/1	касна антика, позни средњи век
П43	Локалитет бр. 43	КО Бечеј 22141, 22142 и 22143	средњи век
П22	Локалитет бр. 22	КО Бечеј 22104, 22105/1, 22105/2, 22106, 22107/1, 22107/2, 22108, 22134, 22135, 22136, 22137, 22138, 22139/1, 22139/2, 22140, 22141, 22142, 22143, 22144 и 22145	касна антика
П42	Локалитет бр. 42	КО Бечеј 22127, 22128, 22129, 22130 и 22131	средњи век
П41	Локалитет бр. 41	КО Бечеј 22114/3, 22115, 22116/1, 22116/2, 22117, 22118, 22119, 22154, 22155/1, 22155/2, 22155/3, 22156, 22157, 22158/1, 22158/2, 22159, 22160, 22161 и 22162	средњи век
П34	Локалитет бр. 34	КО Бечеј 22190, 22191, 22192, 22193, 22194, 22266, 22267, 22268, 22269, 22270, 22271, 22663/2, 22663/3, 22663/4, 22663/5 и 22663/19	касна антика
П67	Локалитет бр. 67	КО Бечеј 22608, 22609, 22610, 22611 и 22612	касна антика и позни срдњи век
П66	Локалитет бр. 66	КО Бечеј 20709, 20712/4, 20717, 20718, 20719, 20720, 20721, 20722, 20723, 20724, 20725, 20726, 20727, 20728, 20732, 20733, 20734, 20735, 20736/1 и 20736/2	касна антика
П54	Локалитет бр. 54	КО Бечеј 20752, 20755/1, 26355, 20585/3	Мали Римски Шанац
П64	Локалитет бр. 64	КО Бечеј 17719, 17720, 17721, 17722, 17723/1, 17723/2 и 17724	позни средњи век
П33	Локалитет бр. 33	КО Бечеј 17649, 17650/1, 17650/2, 17651	хумка
П31	Локалитет бр. 31	КО Бечеј 17650/1, 17650/2, 17651, 17652/1, 17652/2, 17653, 17654, 17655, 17656/1, 17656/2 и 17657	касна антика
П32	Локалитете бр. 32	КО Бечеј 17700/1, 17700/2, 17701/1, 17701/3, 17701/4, 17702/1 и 17702/2	позњи средњи век
П26	Локалитет бр. 26	КО Бечеј 18273, 18274, 18275, 18276, 18277, 18278, 18279, 18280, 18281, 18282 и 18283	позњи средњи век
П25	Локалитет бр.25	КО Бечеј 18685, 18686, 18687, 18688, 18689, 18690, 18691, 18692 и 18693	средњи век
П29	Локалитет бр. 29	КО Бечеј 19170, 19171, 19172/1, 19172/2, 19173, 19174, 19175, 19176, 19177, 19178, 19179, 19180, 19181, 19182, 19183, 19184 и 19185	касна антика, средњи век
П28	Локалитет бр. 28	КО Бечеј 18590, 18594, 18596, 18597/1, 18597/2, 18598, 18599, 18600, 18602, 18603, 18604, 18605, 18606, 18607, 18608, 18609, 18610, 18611, 18612, 18613, 18614, 18615, 18616, 18617, 18618, 18619, 18620, 19157, 19158, 19159, 19160, 19161, 19162, 19163, 19164, 19165, 19166, 19167, 19168, 19169, 19170	позни средњи век са црквом

ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
ИНФРАСТРУКТУРНОГ КОРИДОРА НАФТОВОДА ГРАНИЦА МАЂАРСКЕ – НОВИ САД СА ЕЛЕМЕНТИМА
ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Ознака	Назив	Локација	Опис
П23	Локалитет бр. 23	КО Бачко Петрово Село 10683, 10684, 10685, 10686, 10687, 10688, 10689, 10690, 10691, 10692, 10693, 10694, 10695, 10696, 10697, 10698, 10699, 10700, 10701/1, 10701/2, 10701/3, 10702, 10703, 10704, 10705, 10706, 10707, 10708, 10709, 10710, 10711, 10712, 10713, 10714, 10715, 10716, 10717/1, 10717/2, 10718, 10719, 10720, 10721, 10722, 12488, 12489/1, 12489/2, 12490, 12491, 12492, 12493, 12494, 12495, 12496, 12497/1, 12497/2, 12497/3, 12497/4, 12497/5, 12498, 12499, 12500, 12501, 12502, 12503, 12504/1, 12504/2, 12506, 12507, 12508, 12509, 12510, 12511, 12512, 12513, 12514, 12515, 12516, 12517, 12518, 12519, 12520, 12521, 12522, 12523, 12524, 12525/1, 12525/2, 12526, 12527, 12528, 12529, 12530, 12531, 12532, 12533, 12534, 12535/1, 12535/2, 12536, 12537, 12538, 12539, 12540, 12541, 12542, 12543, 12544, 12545, 12546, 12547, 12548, 12549, 12550, 12551, 12574, 12575, 12576, 12577, 12578, 12579, 12580, 12581, 12582, 12583, 12584, 12585, 12586, 12587, 12589, 12590, 12591, 12592, 12593, 12594, 12595/1, 12595/2, 12596/1, 12596/3, 12596/2, 12597/1, 12597/2, 12598, 12599, 12600, 12601, 12602, 12603, 12604, 12605, 12606, 12646, 12647, 12648, 12649, 12650, 12651, 2652, 12653, 12654, 12655, 12656/1, 12656/2, 12657, 12658, 12659, 12660, 12661, 12662, 12663, 12664/1, 12664/2, 12665, 12666, 12667, 12668, 12669, 12670, 12671, 12672, 12673, 12674, 12675, 12676, 12677, 12678, 12679, 12680, 12681, 12682, 12683, 12684, 12685, 12686, 12687, 12688, 12689, 12690, 12708, 12709/1, 12709/2, 12710, 12711, 12712, 12713, 12714, 12715, 12716, 12717, 12718, 12719, 12720 и 12721	средњи век
П24	Локалитет бр. 24	КО Бечеј 8398	локалитет са мало недефинисаних површинских налаза

Табела 11: Локалитети на територији општине Жабалъ

Ознака	Назив	Локација ⁴	Опис
П1	Локалитет бр. 1	КО Госпођинци 5703, 5715 и 5716;	касна антика
П2	Локалитет бр. 2	КО Госпођинци 5707, 5710, 5711/1, 5711/2, 5711/3, 5711/4, 5712 и 5713	праисторија
П3	Локалитет бр. 3	КО Ђурђево 5032, 5033, 5034 и 5259/2	праисторија, средњи век
П63	Локалитет бр. 63	КО Ђурђево 5259/8, 5259/9, 5259/10, 5259/11, 5259/12, 5259/13, 5259/14, 5259/15, 5259/16, 5033, 5034, 5035, 5039, 5040 и 5041	праисторија
П62	Локалитет бр. 62	КО Ђурђево 5023, 5037, 5051, 5052, 5053 и 5054	средњи век
П71	Локалитет бр. 71	КО Ђурђево 5019/1, 5019/2, 5020, 5059, 5060/1, 5060/2, 5061 и 5062	позни средњи век
П70	Локалитет бр. 70	КО Ђурђево 5058, 5059, 5060/1, 5060/2, 5061, 5150/1, 5150/2 и 5151	позни средњи век
П4	Локалитет бр. 4	КО Ђурђево 5282, 5283, 5284/1, 5284/2, 5284/3, 5284/4, 5285/1, 5285/2, 5285/3, 5286, 5287, 5288, 5289, 5290 и 5292, КО Жабалъ 5068, 5069, 5070/5, 5070/6, 9071 и 9072	средњи век

⁴ Опис локације по катастарским парцелама

ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
ИНФРАСТРУКТУРНОГ КОРИДОРА НАФТОВОДА ГРАНИЦА МАЂАРСКЕ – НОВИ САД СА ЕЛЕМЕНТИМА
ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Ознака	Назив	Локација ⁴	Опис
П5	Локалитет бр. 5	КО Госпођинци 5243, 5244, 5245, 5246, 5247, 5248, 5249, 5250, 5251, 5252, 5258/1, 5258/2, 5258/3, 5259, 5260, 5261, 5261, 5263, 5264, 5265, 5266, 5267, 5268, 5269, 5270/1, 5270/2, 5271, 5272, 5273, 5274, 5275, 5276, 5277, 5278 и 5279	праисторија, средњи век
П69	Локалитет бр. 69	КО Госпођинци 5236, 5237 и 5239/1	касна антика
П6	Локалитет бр. 6	КО Жабалъ 5617/2, 5617/3, 5617/4, 5617/5, 5617/6, 5617/7, 5617/8	атипични налази керамике
П7	Локалитет бр. 7	КО Госпођинци 5177, 5178, 5179, 5180, 5181, 5182, 5183, 5193/1, 5195/1, 5196, 5197 и 5198	праисторија, средњи век
П8	Локалитет бр. 8	КО Госпођинци 4377/1, 4377/2, 4378, 4379, 4394, 4396, 4397, 4398, 4399/4, 4399/3, 4399/1, 4399/2, 4400, 4401, 4402, 4403, 4404, 4405/1, 4405/2, 4405/3, 4406, 4407, 4426/9, 4426/16, 4427, 4428, 4432/2, 4510, Жабалъ	Мали Римски Шанац
П9	Локалитет бр. 9	КО Госпођинци 4396, 4397, 4398, 4399/1, 4399/2, 4399/3, 4399/4, 4400, 4401, 4402, 4403, 4404, 4405/1 и 4405/2	праисторија
П10	Локалитет бр. 10	КО Госпођинци 4287, 4288, 4289, 4290, 4291, 4292, 4293, 4294/1, 4294/2, 4294/3, 4295, 4296, 4297/1, 4297/2, 4298, 4299, 4312, 4313, 4315, 4316/1, 4316/2, 4316/3, 4317/1, 4317/2, 4318, 4319/1, 4319/2, 4320/1, 4320/2, 4321, 4322, 4323, 4324, 4300, 4301, 4302/1, 4302/2, 4302/3, 4303, 4304, 4305, 4306/1 и 4307	праисторија, рани средњи век, средњи век
П11	Локалитет бр. 11	КО Госпођинци 4005, 4006, 4007, 4008, 4009, 4010, 4011, 4012, 4013, 4014, 4015, 4016/1, 4016/2, 4017, 4083, 4084, 4085, 4086/1, 4086/2, 4087, 4088/1, 4088/2, 4089, 4090, 4091, 4092, 4093, 4094, 4095, 4096, 4097, 4098, 4099, 4100, 4101, 4102, 4103, 4104, 4105, 4106/1, 4106/2, 4107/1, 4107/2, 4108, 4109, 4110, 4111, 4112, 4113, 4114, 4115 и 4116	праисторија, турски период
П11а	Локалитет бр. 11а	КО Госпођинци 4042, 4043, 4044, 4045, 4046, 4047, 4048, 4049, 4050, 4051, 4052, 4053, 4054, 4055, 4056, 4057, 4058, 4059, 4060, 4061, 4062, 4063, 4064, 4065, 4066, 4067, 4068, 4069, 4070, 4071, 4072, 4073 и 4074	
П12	Локалитет бр. 12	КО Чуруг 13911, 13912/1, 13912/2, 13913, 13914, 13915, 13916, 13917, 13918/1, 13918/2, 13919/1, 13919/2, 13920, 13921, 13922/1, 13922/2, 13923, 13934, 13935, 13936, 13937, 13938, 13939, 13940, 13941, 13942, 13943, 13944, 13945, 13946/1, 13946/2 и 13946/3	праисторија, касна антика
П58	Локалитет бр. 58	КО Чуруг 13862, 13863, 13864, 13865, 13866/1, 13866/2, 13867/1, 13867/2, 13868, 13905, 13906 и 13907	хумка са налазима људских костију
П56	Локалитет бр. 56	КО Чуруг 13644, 13645/1 и 13645/2	рани средњи период
П13	Локалитет бр. 13	КО Чуруг 14851	Велики Римски Шанац
П14	Локалитет бр. 14	КО Чуруг 12350, 12351, 12352, 12353, 12354, 12355, 12356, 12357, 12358, 12359, 12360 и 12361	касна антика (некропола)
П15	Локалитет бр. 15	КО Чуруг 12369, 12370, 12371, 12372, 12373, 1374, 12375, 12376, 12377/1, 12377/2, 12378, 12379, 12380, 12381, 12382, 12383, 12384, 12385, 12386, 12387, 12388, 12389, 12390, 12391, 12392 и 12393	касна антика

Табела 12: Локалитети на територији Града Новог Сада

Ознака	Назив ⁵	Локација	Опис
НС1	Локалитет бр. 1	КО Каћ 3592/1, 3592/11, 3592/12, 3592/13, 3592/14, 3592/15, 3592/16, 3592/17, 3568, 3569, 3574/1, 3574/2, 3574/3, 3574/4, 3574/5, 3574/6, 6521, 6529, 6540, 6547, 6548, 592/1, 6592/11-14, 6599	Бронзано доба, касна антика, средњи век
НС2	Локалитет бр. 2	КО Каћ 3596, 3597, 3599, 6538	праисторија, антика
НС3	Локалитет бр. 3	КО Каћ 3592/6, 3592/7, 3592/8, 3592/9, 3592/10, 3593, 3595, 3596, 3597, 3599, 3600, 3601, 3602, 3603, 3605, 3608, 3610, 3684/2, 3684/3, 3684/4, 3684/5, 3684/6, 3684/13, 3684/14, 3684/15, 3684/16, 3684/17, 3684/18, 3685, 6538, 6539, 6542	бронзано доба, антика, средњи век
НС5	Локалитет бр. 5	КО Каћ 3620, 3621, 6564	антика, средњи век
НС6	Локалитет бр. 6	КО Каћ 4436/1, 4436/2, 4437/1, 4437/2, 4438, 4439	праисторија, нови век
НС7	Локалитет бр. 7	КО Каћ 3621, 3635, 3636, 4539, 6526, 6565	неолит
НС8	Локалитет бр. 8	КО Каћ 4539, 4540/1, 4540/2, 4540/3, 4540/4, 4540/5, 4540/6, 4540/7, 4540/8, 4540/9, 4540/10, 4540/11, 4540/12, 4540/13, 4540/14, 6526, 6588, 6589	праисторија, средњи век
НС10	Локалитет бр. 10	КО Каћ 4551, 4552, 4553, 4554, 4555, 4556, 4557, 4558, 4559, 4560, 4561, 4562, 4563, 6634	праисторија, средњи век
НС11	Локалитет бр. 11	КО Каћ 4536	праисторија, антика, средњи век
НС12	Локалитет бр. 12	КО Каћ 4528/2	праисторија, нови век
НС13	Локалитет бр. 13	КО Каћ 4516/2, 4516/3, 4516/4, 4517/2, 4517/3, 4517/4, 4518/2, 4518/3, 4518/4, 4519/2, 4519/4, 4519/6, 4520/2, 4520/4, 4520/6, 4520/7, 4520/8, 4520/9, 4521/2, 4521/4, 4521/5, 4521/6, 4521/7, 4522/2, 4522/4, 4522/5, 4522/6, 4523/2, 4523/3, 4523/4, 4524/2, 4524/3, 4524/4, 4525/2, 4525/3, 4525/4, 4526/2, 4526/3, 4526/4, 4527/2, 4527/3, 4527/4, 4538/1, 4587, 4588, 4589, 4590, 4591, 4592/1, 4592/2, 4592/3, 4592/4, 4593/1, 4593/2, 4593/3, 4593/4, 4593/5, 4594/1, 4594/2, 4594/3, 4595, 4596/1, 4596/2, 4596/3, 4597, 4599/2, 4599/3, 4599/4, 4600, 4602/1, 6508, 6512/1, 6515, 6522, 6626/3, 6634, 6635, 6636/1, 6636/2	бронзано и гвоздено доба, антика, средњи век

Нафтовод пресеца археолошке локалитете са ознаком: НС1, НС2, НС3, НС6, НС8, НС12, НС13, П1, П2, П62, П5, П6, П8, П9, П10, П11, П11а, П58, П13, П14, П15, П16, П17, П18, П19, П51, П47, П20, П21, П43, П22, П41, П34, П29, П23, СУ6/88, СУ5/87, СУ141, СУ45, СУ42, СУ140, СУ127, СУ122, СУ162, СУ216, СУ61, СУ19.

3. ПРОСТОРНА ДИФЕРЕНЦИЈАЦИЈА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Према просторној диференцијацији животне средине која је извршена у оквиру Регионалног просторног плана АП Војводине, према стандардима и искуствима ЕУ, а узимајући у обзир постојеће стање квалитета животне средине и тренд у наредном периоду, предметни простор обухвата Нови Сад, који се налази у подручју са локалитетима деградиране животне средине и општине Кањижа, Сента, Ада, Бечеј и Жабал, које се налазе у подручју угрожене животне средине.

⁵ Назив према условима, односно евиденцији територијално надлежног Завода

Предметни план је за наведена подручја предложио следеће мере и активности:

- у подручјима са локалитетима деградираних животне средине – потребно је реализовати мере, којима ће се спречити даља деградација, санирати и ревитализовати загађени и угрожени екосистеми. Такође, на наведеном подручју неопходно је ограничити лоцирање нових, посебно великих загађивача и обезбедити примену потребних мера заштите околине у индустријским објектима, који егзистирају на наведеном подручју. Око инфраструктурних коридора потребно је формирати акустичне и друге заштитне зоне и реализовати мере заштите, предвиђене плановима и пројектима. У насељима, која припадају овој категорији, требало би побољшати квалитет животне средине обезбеђењем адекватне комуналне инфраструктуре, повећањем зеленог фонда, спортско-рекреативних површина и др.;
- у подручјима угрожене животне средине – неопходно је обезбедити унапређење постојећег стања, уз адекватан начин коришћења природних ресурса и простора. У насељима је потребно унапредити комуналну инфраструктуру, повећати квантум зелених површина, са правилном просторном дистрибуцијом и организацијом, повећати спортско-рекреативне садржаје, адекватно одлагати комунални отпад и др. На пољопривредном земљишту вршити контролисану примену хемијских средстава заштите биљака и агро-мера. Истраживања и експлоатацију минералних сировина је могуће реализовати само уз примену адекватних мера заштите животне средине.

4. ЕКОНОМСКА, ДРУШТВЕНА И ЕКОЛОШКА ОПРАВДАНОСТ ИЗГРАДЊЕ СИСТЕМА У СЛУЧАЈУ КАДА СЕ НЕ ИЗРАЂУЈЕ ПРЕТХОДНА СТУДИЈА ОПРАВДАНОСТИ

Разлог за израду и доношење Просторног плана је стварање услова за реализацију националних интереса у области енергетске инфраструктуре, односно обезбеђење просторних услова за изградњу нафтовода граница Мађарске - Нови Сад на принципима одрживог развоја и заштите као и подизање нивоа енергетске стабилности диверсификацијом транспорта сирове нафте, са (тренутно) јединог постојећег правца снабдевања путем Јадранског нафтовода.

У документу „Стратегија развоја енергетике Републике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године („Сл. гласник РС“ бр. 101/2015), у Поглављу 5. РАЗВОЈ ЕНЕРГЕТСКИХ СЕКТОРА, у табели 5.5. Нафта, дати су стратешки циљеви и стратешки правци деловања а који се односе на област нафте.

Под „Стратешки циљеви“ дато је између осталог и: „- Обезбеђење нових праваца снабдевања сировом нафтом.“

„Република Србија је у нафтном сектору енергетски високо увозно зависна земља са релативно ниским учешћем сопствене производње нафте у укупној потражњи и доминантним увозом из једног правца снабдевања. Цене деривата нафте су због тога директно условљене променама цене нафте типа Урал и потребно је размотрити могућности обезбеђења нових праваца снабдевања сировом нафтом“.

Влада Републике Србије је на седници одржаној 15.06.2023. године усвојила, на предлог Министарства рударства и енергетике, Полазне основе Плана развоја енергетске инфраструктуре и мере енергетске ефикасности до 2028. године где је на страни 108 наведеног документа у табели 32: Приоритетни пројекти из сектора нафте и нафтних деривата, као први делегиран пројекат Нафтовод Мађарска-Србија.

У разматрање је узет правац из Мађарске јер њеном територијом пролази нафтовод Дружба, којим се снабдева већи део Европе.

Нова траса која се пружа од Мађарске до Новог Сада, размотрена је и циљу смањења укупних трошкова транспорта сирове нафте од Омишља, а затим нафтоводом до границе са Републиком Србијом, и даље од границе до Новог Сада и Панчева.

Планираним нафтоводом граница Мађарске-Нови Сад се избегава транспорт танкерима од Новоросијска, преко Црног мора, Босфорског мореуза, преко Медитерана до Јадранског мора и луке Омишаљ.

У току је израда техничке документације (Студија оправданости са Идејним пројектом и Студија заштите животне средине, која се ради паралелно са израдом Просторног плана. За планска решења у овом Просторном плану не постоји Претходна студија оправданости са Генералним пројектом.

Просторни и технички аспекти дефинисања трасе нафтовода, сагледани су кроз анализу постојеће просторно-планске и урбанистичке документације, важеће законске регулативе и услова добијених од ималаца јавних овлашћења, уз поштовање заштите природе, заштите културних добара, заштите земљишта и вода и усклађивања са другом инфраструктуром у складу са Правилницима.

Планирање, пројектовање и изградња нафтовода треба да омогући ефикасан и безбедан транспорт сирове нафте, диверсификацију транспорта сирове нафте и допринесе енергетској стабилности снабдевања, стварању обавезних резерви сирове нафте и економском развоју, те поштовању принципа одрживог развоја.

5. КАРАКТЕРИСТИКЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПОЈЕДИНИМ ОБЛАСТИМА КОЈЕ МОГУ БИТИ ИЗЛОЖЕНЕ НЕГАТИВНОМ УТИЦАЈУ

Будући да основну посебну намену простора на планском подручју представља узак и дугачак линеарни елемент инфраструктуре, Просторним планом и Стратешком проценом обухваћени су различити геоморфолошки, географски, културолошки предели и природни предели различитог биодиверзитета.

Стратешком проценом су детерминисани кључни елементи животне средине, природних вредности и непокретних културних добара за које постоји могућност да буду угрожени реализацијом планских решења, датих у оквиру Просторног плана.

Закључци о стању животне средине, у контексту израде Просторног плана и ове Стратешке процене се изводе посредно, на основу постојања објеката, радова и активности које су извор утицаја на животну средину (саобраћајна инфраструктура, начин евакуације отпадних вода и чврстог комуналног отпада, начин обраде земљишта и степена примене агрохемијских средстава у пољопривреди, и др).

Може се констатовати да нису индиковане нереверзибилне појаве угрожавања живота и здравља људи услед прекомерног загађења животне средине, нити су неприхватљиви поремећаји у функционисању водених и копнених екосистема, под директним утицајем погоршања квалитета вода, ваздуха и земљишта.

Подручје обухвата Просторног плана припада средишњем делу АП Војводине и пружа се меридијанским правцем обухватајући делове територија шест општина (Кањижа, Сента, Ада, Бечеј, Жабал и Нови Сад).

На подручју које је узето у разматрање кроз ову Стратешку процену не постоје релевантни подаци о стању животне средине и о оцени стања загађености (није дефинисано „нулто стање животне средине“ и не постоји интегрални катастар загађивача).

У смислу карактеристика животне средине које могу бити изложене негативном утицају, разматран је утицај посебне намене на просторни развој и еколошке параметре. Са аспекта негативног утицаја на поједине области Просторним планом су дефинисани:

- Забрана изградње објеката за становање или боравак људи, као и посебни услови уређења и изградње у подручју посебне намене, односно у појасу ширине 30,0 m на једну и другу страну од осе нафтовода;
- Контролу и ограничене услове изградње у заштитној зони нафтовода, односно у појасу ширине по 200 m са обе стране осе нафтовода, у ком други објекти утичу на сигурност нафтовода (грађевинска подручја насеља и ван насеља, салаша, објекти у функцији пољопривредне производње, туристички локалитети, инфраструктурни објекти, итд.).

Подручје у обухвату Просторног плана карактерише категорисана путна мрежа државног и општинског нивоа, као и железничка и водопривредна инфраструктура, са којом се траса планираног нафтовода укршта.

Траса се укршта са 12 државних путева, 7 општинских путева, као и неколико међународних и локалних цикло стаза. Када је у питању укрштање са пругом, траса планираног нафтовода се укршта са 2 регионалне и 2 локалне железничке пруге.

Траса планираног нафтовода укршта се каналом ОКМ Бечеј - Богојево, као и са непловним водотоцима: ПС Тиса – Палић, Кереш, Чик, Криваја, Бељанска бара, Јегричка и Дубока бара.

Квалитет животне средине предметног простора је у одређеној мери очуван, јер већи део планиране трасе нафтовода пролази преко пољопривредног земљишта. Приликом избора трасе водило се рачуна да и изолована, индивидуална домаћинства буду довољно удаљена због потенцијално негативних утицаја предметног инфраструктурног објекта. Тачних података о обиму овакве врсте угрожавања земљишта нема, јер не постоје истраживачке активности које би дале конкретније вредности.

Главни водоток Јегричка, који представља и Парк природе, пресеца траса планираног нафтовода, те је важно применити одређене мере заштите природних добара и природних ресурса.

Имајући у виду да ће комплетном трасом нафтовод бити подземни објекат, негативни утицаји на природне ресурсе су минимизирани, осим у случају акцидентних ситуација.

6. РАЗМАТРАНА ПИТАЊА И ПРОБЛЕМИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ОБУХВАТУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА И РАЗЛОЗИ ЗА ИЗОСТАВЉАЊЕ ОДРЕЂЕНИХ ПИТАЊА И ПРОБЛЕМА ИЗ ПОСТУПКА ПРОЦЕНЕ

Нафта и нафтни деривати спадају у групу опасних материја, према Правилнику о Листи опасних материја и њиховим количинама и критеријумима за одређивање врсте документа које израђује оператер севесо постројења, односно комплекса („Службени гласник РС“, бр. 41/2010, 51/15 и 50/18).

Нафта се релативно брзо сорбира на честици седимента и са дубином њихов садржај се у знатној мери смањује, док феноли брзо мигрирају кроз тло, те је вероватноћа њихове појаве у подземним водама при концентрисаном акцидентном загађењу, знатно већа.

Постојећи начин снабдевања и дистрибуције нафтних деривата до потрошача на територији Србије (друмским, железничким и речним транспортним средствима) са еколошког становишта може имати значајан еколошки утицај на индикаторе животне средине (ваздух, површинске воде, земљиште, подземне воде, ниво буке, здравље становништва, клима, екосистем, насељеност и миграција становништва, намена површина, комунална инфраструктура, природна и културна добра).

Новопроектирани нафтовод граница Мађарске - Нови Сад представља затворен систем транспорта нафтних деривата у коме нема испуштања опасних материја у животну средину (нафтни деривати, емисија лакоиспарљивих угљоводоника, крацерски остатак, зауљене отпадне воде). Изградњом предметног нафтовода, искључује се транспорт нафтних деривата ауто-цистернама, чиме ће се елиминисати сви ванредни догађаји и удесне ситуације везане за овај вид транспорта, а које су узрок деградације животне средине.

Стратешком проценом нису разматрани утицаји јонизујућег и нејонизујућег зрачења јер планирани основни садржаји у простору нису извори овог зрачења.

Као елементи/вредности животне средине у којима су **индиковани (могући) значајнији утицаји и промене на планском подручју** идентификовани су:

- **Ваздух:** за који се на основу резултата испитивања квалитета ваздуха у Србији може закључити да није уједначеног квалитета на територији Просторног плана. Међутим, изградњом и функционисањем нафтовода се не очекују дуготрајне последице на квалитет ваздуха, осим у случају удеса, који су непредвидиви;
- **Воде:** претрпеће негативан утицај у току изградње нафтовода, али уз поштовање прописаних услова градње и примера „добре праксе“ своде се на минимум, и имају привремени карактер. Најпроблематичнија су подручја на којима су подземне воде плитке, где се последице промене водног режима могу осећати и након завршетка радова;
- **Земљиште:** ће бити углавном краткотрајно угрожено, док трају радови на изградњи система. Дуготрајни ефекти се не очекују, али може доћи до појаве ерозионих процеса, како у току радова, тако и након завршетка радова.
- **заштићена природна добра:** са релативно повољним стањем у погледу заштите предела и природе, не очекују се већи утицаји у зонама заштите.

У обухвату Просторног плана се налазе севесо постројења/комплекси, у којима је присутна или може бити присутна опасна материја у једнаким или већим количинама од прописаних, вишег и нижег реда:

Севесо постројења/комплекси, са обавезом израде Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса („виши ред“):

1. СКЛАДИШТЕ СИРОВЕ НАФТЕ, оператера „Транснафта“ а.д. Панчево, ул. Пут Шајкашког одреда 8, НОВИ САД;
2. КОМПЛЕКС НОВИ САД, оператера „НИС“ а.д. Нови Сад, ул. Пут Шајкашког одреда 2-4, НОВИ САД;
3. ПОГОН ТНГ „НОВИ САД“, оператера „НИС“ а.д. Нови Сад, ул. Пут Шајкашког одреда 5, НОВИ САД;

Севесо постројења/комплекси, са обавезом израде Политике превенције удеса („нижи ред“):

1. ТЕРМОЕЛЕКТРАНА - ТОПЛАНА „НОВИ САД“, оператера „ЕПС“ а.д. Београд, 7. улица 102, НОВИ САД

7. ПРИКАЗ ПРИПРЕМЉЕНИХ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА (НАЈПОВОЉНИЈЕ ВАРИЈАНТНО РЕШЕЊЕ СА СТАНОВИШТА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ВАРИЈАНТНО РЕШЕЊЕ У СЛУЧАЈУ НЕРЕАЛИЗОВАЊА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА)

Просторним планом нису предвиђена варијантна решења. Усвојена решења, која се на директан и индиректан начин односе на заштиту животне средине, интерпретирана су у планском документу и предметним Извештајем о стратешкој процени утврђено је да су у складу са основним принципима одрживог развоја у погледу свих наредних активности на простору у обухвату овог Просторног плана.

У претходном поглављу, приказана су разматрана питања и проблеми заштите животне средине у Просторном плану и стратешкој процени, који су везани за специфичност планског документа.

Питања и проблеми који се односе на утицаје и последице које ће систем нафтовода имати на окружење у фази изградње и фази експлоатације се могу представити на следећи начин:

- привремена девастација пољопривредног и другог земљишта током изградње линијског дела система нафтовода и пратећих објеката;
- утицаји које узрокује изградња неопходне инфраструктуре и приступних саобраћајница;
- утицаји на природне ресурсе, на станишта и биодиверзитет,
- утицаји на безбедност и здравље људи,
- утицаји на природна, културна и друга створена добра,
- ризици од удеса и последице.

Приликом дефинисања трасе нафтовода, локације и начина изградње цевовода и објеката који су саставни делови нафтовода, поштовани су услови који су прописани Правилником о техничким условима за несметан и безбедан транспорт нафтоводима и продуктоводима („Службени гласник РС“, бр. 37/13) и ограничења која су дефинисана важећим планским документима.

Избор трасе предметног нафтовода зависи од низа фактора:

- дужина трасе,
- постојећа и планирана инфраструктура и приступачност траси,
- процена утицаја на животну средину,
- природна и непокретна културна добра,
- конфигурација и намена терена,
- геомеханички услови,
- постојећи и планирани објекти,
- зоне насеља и остала физичка ограничења,
- усклађеност са планским документима.

8. РЕЗУЛТАТИ ПРЕТХОДНИХ КОНСУЛТАЦИЈА СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА

Према карактеристикама подручја у обухвату Просторног плана, непосредног и ширег окружења, постојећих и планираних намена и функција, у поступку израде Просторног плана обављене су консултације са заинтересованим и надлежним институцијама, организацијама и органима, у току којих су прибављени подаци, услови и мишљења.

Све консултације су релевантне за процес стратешке процене и израду Извештаја о стратешкој процени, а услови и мере надлежних органа, институција и предузећа су процесом стратешке процене вредновани и имплементирани у планска решења, те представљају саставни део Извештаја о стратешкој процени.

Током израде Просторног плана и Извештаја о стратешкој процени, прибављени су услови и обављене су консултације са следећим органима, организацијама и предузећима:

- Република Србија, Министарство туризма и омладине, Београд
- АД Електропривреда Србије, Београд
- Република Србија, Министарство спорта, Београд
- Електродистрибуција Србије, Београд
- Гастрас, Београд
- Југоросгав, Београд
- Република Србија, Министарство здравља, Београд
- Рател, Београд
- ЈМУ Радио телевизија Србије, дирекција РТС, Београд
- Република Србија, Министарство просвете, сектор за ученички и студентски стандард и инвестиције, Београд
- Општина Кањижа, општинска управа Кањижа
- Јавно комунално предузеће за комуналне услуге „Комуналац“, Кањижа
- Потиски водоводи, Хоргош
- Сат – Тракт, агенција за просторно планирање и урбанизам Републике Србије, Београд

- Република Србија, Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог, Београд
- Република Србија, Покрајински секретаријат за енергетику, грађевинарство и саобраћај, Нови Сад
- ЈП „Србијашуме“, Београд
- Република Србија, Центар за размињање, Београд
- Република Србија, Министарство државне управе и локалне самоуправе, Београд
- Република Србија, Министарство науке, технолошког развоја и иновација, Београд
- Покрајински секретаријат за регионални развој, међународну сарадњу и локалну самоуправу, Нови Сад
- Република Србија, Министарство спољних послова, Београд
- Република Србија, Министарство привреде, Београд
- Министарство унутрашњих послова, Сектор за ванредне ситуације, Управа за превентивну заштиту од пожара и експлозија, Београд
- Републички завод за заштиту споменика културе, Београд
- ЈП Емисиона техника и везе, Београд
- Република Србија, Министарство информисања и телекомуникација, Београд
- Република Србија, Министарство за бригу о породици и демографију, Београд
- НИС а.д. Нови Сад
- Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад
- СМАТСА д.о.о. Београд
- Телеком Србија, предузеће за телекомуникације, АД Београд
- Република Србија, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Београд
- АД „Електроурежа Србије“, Београд
- Република Србија, Министарство унутрашње и спољне трговине, Београд
- Републички хидрометеоролошки завод, Београд
- ЈКП „Стандард“, Ада
- ЈП Транснафта, Панчево
- Општина Жабалъ
- Завод за заштиту природе Србије, Београд
- Цетин д.о.о. Београд
- Покрајински секретаријат за пољопривреду, водопривреду и шумарство, Нови Сад
- Покрајински секретаријат за здравство, Сектор за санитарни надзор и јавно здравље, одељење у Новом Саду
- А1, Београд
- „Инфраструктура железнице Србије“ АД, Београд
- Република Србија, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Београд
- Министарство унутрашњих послова, Дирекција полиције, Управа граничне полиције, Београд
- Покрајински завод за заштиту споменика културе, Петроварадин
- Град Нови Сад, Градска управа за урбанизам и грађевинске послове, Нови Сад
- Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине, Нови Сад
- ЈП „Војодинашуме“, Петроварадин
- Република Србија, Министарство заштите животне средине, Београд
- Република Србија, Министарство финансија управа царина, Београд
- ЈП Путеви Србије, Београд

- Република Србија, Министарство културе, Београд
- Министарство одбране, Сектор за материјалне ресурсе, Управа за инфраструктуру, Београд
- Покрајински секретаријат за пољопривреду, водопривреду и шумарство, Нови Сад
- Република Србија, Министарство за бригу о селу, Београд
- Република Србија, Републички сеизмолошки завод, Београд
- ЈП Србијас, Нови Сад
- СББ, Београд
- Међуопштински завод за заштиту споменика културе, Суботица
- Завод за заштиту споменика културе града Новог Сада, Нови Сад
- Транспортгас Србија, Београд

Консултације са заинтересованом јавношћу и појединцима биће обављене у току јавног увида, а резултати консултација биће саставни део Извештаја о стратешкој процени.

II ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА

Према члану 14. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину општи и посебни циљеви стратешке процене дефинишу се на основу захтева и циљева у погледу заштите животне средине у другим плановима и програмима, циљева заштите животне средине утврђених на нивоу Републике Србије и међународном нивоу, прикупљених података о стању животне средине и значајних питања, проблема и предлога у погледу заштите животне средине у плану или програму.

На основу дефинисаних циљева се врши избор одговарајућих индикатора који ће се користити у изради стратешке процене.

Како је предмет стратешке процене просторни план посебне намене инфраструктурног коридора нафтовода, утврђени су одговарајући критеријуми неопходни за дефинисање модела стратешке процене, у складу са хијерархијским нивоом предметног Просторног плана.

1. ОПШТИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Стратешка процена интегрише еколошке, социјално-економске и био-физичке сегменте животне средине, повезује, анализира и процењује активности различитих интересних сфера и усмерава Просторни план ка решењима која су, пре свега, од интереса за квалитет животне средине.

Општи циљеви Стратешке процене утицаја постављају оквир за дефинисање посебних циљева и избор индикатора којима ће се оценити њихова оствареност, у контексту очувања животне средине, као и спровођење принципа одрживог развоја кроз планска решења.

Концепт одрживог развоја простора у обухвату Просторног плана огледа се у детаљнијој планској организацији и уређењу, вредновањем капацитета планираних садржаја у односу на потребе, као и усклађивање коришћења простора са природним и створеним потенцијалима и ограничењима, односно карактеристикама простора.

Дефинисање општих циљева стратешке процене врши се на основу постојећег стања и капацитета простора, потреба за заштитом, као и на основу смерница из планских докумената вишег хијерархијског нивоа.

Општим циљевима Стратешке процене утицаја поставља се оквир за њихову даљу разраду кроз дефинисање посебних циљева и избор индикатора којима ће се мерити њихова оствареност, у циљу очувања животне средине, као и спровођење принципа одрживог просторног развоја подручја у обухвату предметног планског документа.

Са становишта дугорочне организације коришћења, уређења и заштите простора, концепт одрживог развоја представља стратешку активност којом се дефинишу плански принципи и критеријуми заштите, као и средства и развој инструмената заштите животне средине. Концепт одрживог развоја подручја у обухвату Просторног плана огледа се у детаљнијој планској организацији и уређењу, вредновањем капацитета простора, као и усклађивање коришћења простора, односно посебне намене са природним и створеним потенцијалима и ограничењима.

Општи циљеви Стратешке процене утицаја предметног Просторног плана на животну средину су:

- управљање квалитетом основних чинилаца животне средине;
- заштита природне и културно-историјске баштине и
- становништво, људско здравље и социо-економски развој.

Стратешки циљеви заштите животне средине дати одредбама планова вишег реда и секторским стратегијама, представљају полазне основе за дефинисање општих циљева стратешке процене утицаја предметног Просторног плана на животну средину.

2. ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Посебни циљеви стратешке процене утврђују се на основу анализе стања животне средине, значајних и битних питања, проблема, ограничења и потенцијала подручја у обухвату Просторног плана, као и приоритета за решавање еколошких проблема у складу са општим циљевима и начелима заштите животне средине.

На основу наведених општих циљева стратешке процене у претходном поглављу, анализе стања животне средине и значајних питања, проблема и предлога у погледу заштите животне средине у оквиру планских решења, утврђују се посебни циљеви стратешке процене.

Посебни циљеви стратешке процене представљају конкретан, делом и квантификован исказ општих циљева дат у облику смерница за промену и акција (мера, радова, активности) којима ће се те промене извести. Ти циљеви чине, првенствено, методолошко мерило/репер кроз које се тестирају/проверавају ефекти Просторног плана на животну средину.

Посебни циљеви стратешке процене утицаја Просторног плана на животну средину су:

- Унапређење економског развоја
- Унапређење квалитета живота и здравља људи,

- Смањење емисије загађујућих материја у ваздух,
- Очување квалитета земљишта,
- Смањење загађења површинских и подземних вода,
- Очување обрадивог пољопривредног земљишта,
- Очување биодиверзитета, станишта и предела,
- Примена мера заштите животне средине и превенција акцидентних ситуација.

3. ИЗБОР ИНДИКАТОРА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Законски основ за избор релевантних индикатора за планско подручје је Правилник о Националној листи индикатора заштите животне средине („Службени гласник РС“, бр. 37/2011).

Приликом дефинисања индикатора, обрађивачи стратешке процене утицаја су се ослањали и на индикаторе УН за одрживи развој, као и на елементарне еколошке индикаторе који се могу узети у обзир у односу на постојеће стање животне средине и карактер Просторног плана и планираних активности.

Овај сет индикатора заснован је на концепту «узрок-последича-одговор». Индикатори “узрока” означавају људске активности, процесе и односе који утичу на животну средину, индикатори “последича” означавају стање животне средине, док индикатори “одговора” дефинишу политичке опције и остале реакције у циљу промена “последича” по животну средину.

Сет индикатора у потпуности одражава принципе и циљеве одрживог развоја. Избор индикатора наведених у табели 13 у складу је са планираним активностима на подручју реализације Просторног плана и њиховим могућим утицајима на квалитет животне средине и послужиће за евалуацију планских решења.

Табела 13: Индикатори Стратешке процене

Индикатор
ЕКОНОМСКИ И СОЦИЈАЛНИ РАЗВОЈ
- број запослених на реализацији пројекта
- вредност инвестиционих улагања и користи по ЖС
ВАЗДУХ
- учесталост прекорачења граничних вредности загађујућих материја у ваздух;
- утицај на смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште
- смањење изложености становништва загађеном ваздуху
ЗЕМЉИШТЕ
- површина деградације земљишта (ha)
ВОДЕ
- биолошка потрошња кисеоника у површинским водама (БПК ₅) (mg O ₂ /l)
- емисије загађујућих материја из тачкастих извора у ВТ (kg/год.)
- загађене (непречишћене) отпадне воде (%)
- постројења за пречишћавање отпадних вода из јавне канализације (%)
- промена квалитета воде као последица антропогених активности у сектору вода
- % промене намене земљишта
БИОДИВЕРЗИТЕТ
- % учешћа заштићених области у односу на укупну површину
СУБЈЕКТИ СИСТЕМА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
- издаци из буџета, накнаде, таксе, субвенције

4. КОМПАТИБИЛНОСТ ЦИЉЕВА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ СА ЦИЉЕВИМА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Многи међународни документи упућују на важност односа процеса планирања и процеса израде стратешке процене утицаја, односно на неопходност интеграције овог инструмента у процес планирања.

Истиче се и то да је стратешка процена утицаја делимично интегрисана у планове и програме уколико се израђују у одвојеним фазама. Да би била потпуно интегрисана процедура израде стратешке процене утицаја треба да се преплиће са процедуром израде планова или програма.

С обзиром да се израда Просторног плана врши истовремено са стратешком проценом утицаја, циљеви ових документа (Просторног плана и Извештаја о стратешкој процени утицаја) су у потпуности међусобно компатибилни и усаглашени.

III ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ СА ОПИСОМ МЕРА ЗА СМАЊЕЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Основна сврха поступка стратешке процене утицаја је идентификовање потенцијалних извора односно узрока загађења, процена негативних утицаја, процена ризика од појаве удеса и последица, у раној фази процеса планирања, а на основу процене утицаја и ризика дефинисање одговарајућих мера којима би се избегли или умањили конфликти предложених решења са околином и имплементирала начела заштите животне средине у све аспекте развоја простора у обухвату Просторног плана, имајући у виду посебну намену.

У процесу израде Просторног плана и у поступку стратешке процене могућих утицаја планских решења на животну средину, потенцијала и ограничења у простору и животној средини, вредновани су следећи аспекти:

- природне карактеристике, постојеће стање и услови у простору;
- створене вредности, постојећа намена простора и досадашњи начин коришћења природних ресурса, као и планирано уређење дефинисано планским решењима;
- стање комуналне опремљености и уређености подручја у обухвату Просторног плана;
- стање и статус природних и културних добара у обухвату Просторног плана;
- услови надлежних институција добијених у поступку израде Просторног плана и Извештаја о стратешкој процени;
- циљеви планских докумената вишег хијерархијског нивоа и циљеви предметног планског документа.

Током израде Просторног плана извршена је свеобухватна анализа подручја, постојеће структуре, стање инфраструктурне и комуналне опремљености, предности, потенцијала, могућих ограничавајућих фактора и услова надлежних институција.

Доношењем Просторног плана стварају се услови за:

- рационалну организацију, уређење простора и одрживи развој заснован на основама заштите и одрживог коришћења простора, природних и створених вредности и животне средине;
- заштиту природних вредности и животне средине, (заштиту од аерозагађивања, загађивања подземних и површинских вода, земљишта, заштиту од буке);
- заштиту природних добара и културног наслеђа;
- заштиту здравља становништва;
- успостављање интегралног система за праћење стања животне средине тј. ваздуха, воде, земљишта и буке (мониторинг);
- примену мера заштите при реализацији грађевинско-техничких радова на изградњи нафтовода, као и приликом транспорта нафте цевоводом, уз обавезу процене утицаја на животну средину;
- примену мера превенције акцидената, као и мера санације у ванредним ситуацијама и мониторинг животне средине;
- имплементирање обавезујућих смерница прописаних планским документима вишег хијерархијског нивоа;
- укључивање јавности у процес планирања и доношења одлука везаних за развој предметног подручја.

1. ПОРЕЂЕЊЕ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА И ПРИКАЗ РАЗЛОГА ЗА ИЗБОР НАЈПОВОЉНИЈЕГ РЕШЕЊА СА АСПЕКТА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Вредновање варијанти са разних аспеката, па и заштите животне средине је извршено у прелиминарној фази испитивања и вредновања трасе нафтовода на основу којих су и извршена одређења.

Са становишта техничких, економских, друштвених и еколошких утицаја, варијанта обрађена у Просторном плану је оцењена као оптимална.

2. ПРИКАЗ ПРОЦЕЊЕНИХ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

У складу са законским одредбама, у овом поглављу је приказан начин на који је извршена процена утицаја Просторног плана на животну средину, у складу са циљевима Стратешке процене, укључујући процену утицаја два варијантна решења на животну средину.

Просторни план ће представљати оквир за развој нафтовода, а могућа загађења по својим карактеристикама, интензитету и просторној дисперзији могу имплицирати негативне утицаје у животној средини на планском подручју.

У току извођења радова за реализацију планом предвиђених садржаја може се очекивати ангажовање велике грађевинске оперативе као и коришћење савремене грађевинске механизације. Сва та механизација издувним гасовима загађује ваздух, ствара буку, а могуће је загађење површинских и подземних вода. Зависно од ангажованости радника и

механизације при извођењу радова на изградњи објеката, саобраћајних површина и објеката инфраструктуре зависиће и емисија загађујућих материја. Количина емитованог загађења је локалног карактера, просторно и временски ограничена. Емитовање буке при раду грађевинских машина и камиона биће присутно, и у оваквим ситуацијама емитована бука достиже ниво од 85 dB(A) до 90 dB(A). Разни грађевински и други отпад настаје из већине објеката градилишта. Сав тај отпад, укључујући и амбалажу, је по правилу инертан, треба га сакупити на посебно уређен плато и предавати оператеру који има дозволу за управљање овом врстом отпада уз попуњавање Документа о кретању отпада. Са опасним отпадом из радионица, магацина и са градилишта, мора се поступати у складу са законском регулативом и мерама за привремено правилно складиштење опасног отпада на локацији до предаје оператеру који има дозволу за управљање овим врстама опасног отпада. Сав опасан отпад подлеже поступку карактеризације, након које исти треба да преузме овлашћено предузеће које се бави третманом или извозом овог отпада уз попуњавање Документа о кретању опасног отпада. У складу са наведеним, неопходно је правилно и добро организовати градилиште и извођење радова, а простор и објекте по завршетку радова правилно и у складу са законском регулативом санирати. Траса нафтовода може да доведе до нестанка појединих заједница и њиховог неповратног губитка, промена микроеколошких услова, сукцесије биљних и животињских заједница и услова биотопа. Обзиром да траса нафтовода доприноси угрожавању станишта, флоре, фауне и биодиверзитета на следеће начине: фрагментацијом и уништавањем станишта, интродукцијом инвазивних врста, остацима уља, горива, мазива. Нафтовод има делимичан негативан утицај услед заузимања дела пољопривредног земљишта изградњом објеката нафтовода и изузимањем дела пољопривредног земљишта из производње. Изградњом нафтовода, односно евентуалном деградацијом земљишта, приликом извођења земљаних и других радова може доћи до девастирања културних слојева или архитектонских остатака објеката и покретних добара из различитих епоха и историјских периода.

Приликом експлоатације нафтовода нема загађења ваздуха. У току експлоатације се ангажује јако мали број грађевинских машина и у кратком временском периоду. Нема емисије загађујућих материјала, опасних, отровних или непријатних мириса. Из тих разлога се може сматрати да нафтовод у току несметане експлоатације не врши никакво загађење ваздуха. До загађења ваздуха може доћи једино услед квара на механизацији. Карактеристике планираног технолошког система у погледу обима грађевинских захвата немају негативних последица у погледу промене динамике и режима подземних вода. Утицај на земљиште може настати у случају удесних ситуација.

Процена утицаја варијантних решења

Варијантна решења плана представљају различите рационалне начине средства и мере реализације циљева плана у појединим секторима развоја, кроз разматрање могућности коришћења одређеног простора за специфичне намене и активности. Укупни ефекти Просторног плана, па и утицаји на животну средину, могу се ефикасно утврдити поређењем са различитим варијантним решењима Просторног плана.

Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину не прописује шта су то варијантна решења плана која подлежу стратешкој процени утицаја, али у пракси се могу разматрати најмање две варијанте:

- варијанта примене плана,
- варијанта да се план не имплементира.

Међутим, с обзиром да у варијанти у којој се Просторни план не би радио и имплементирао не би било промена у простору значајних за евалуацију, није сврсисходно анализирати наведене две варијанте. Појединачна секторска варијантна планска решења од значаја за животну средину нису разматрана у Просторном плану.

Евалуација карактеристика и значаја утицаја планских решења

У наставку СПУ извршена је евалуација значаја, просторних размера и вероватноће утицаја планских решења на животну средину. Значај утицаја процењује се у односу на величину (интензитет) утицаја и просторне размере на којима се може остварити утицај.

Утицаји, односно ефекти, планских решења, према величини промена се оцењују бројевима од -3 до +3, где се знак минус односи на негативне, а знак плус за позитивне промене. Овај систем вредновања примењује се како на појединачне индикаторе утицаја, тако и на сродне категорије преко збирних индикатора.

Табела 14: Критеријуми за оцењивање величине утицаја

Величина утицаја	Ознака	Опис
Критичан	- 3	Преоптерећује капацитет простора
Већи	- 2	У већој мери нарушава животну средину
Мањи	- 1	У мањој мери нарушава животну средину
Нема утицаја	0	Нема утицаја на животну средину
Позитиван	+1	Мање позитивне промене у животној средини
Повољан	+2	Повољне промене квалитета животне средине
Врло повољан	+3	Промене битно побољшавају квалитет живота

Табела 15: Критеријуми за вредновање просторних размера утицаја

Значај утицаја	Ознака	Опис
Регионални	Р	Могућ утицај на регионалном нивоу
Општински	О	Могућ утицај на подручју општине
Локални	Л	Могућ утицај локалног карактера

У табели 15 приказани су критеријуми за вредновање просторних размера утицаја.

Табела 16: Скала за процену вероватноће утицаја

Вероватноћа	Ознака	Опис
100%	И	Утицај изванредан
више од 50%	В	Утицај вероватан
мање од 50%	М	Утицај могућ
мање од 1%	Н	Утицај није вероватан

Додатни критеријуми могу се извести према времену трајања утицаја, односно последица. У том смислу се могу дефинисати привремени-повремени (П) и дуготрајни (Д) ефекти. На основу свих наведених критеријума врши се евалуација значаја идентификованих утицаја за остваривање циљева стратешке процене.

Усваја се: Утицаји од стратешког значаја за Просторни план су они који имају јак или већи (позитиван или негативан) ефекат на целом подручју плана или на вишем нивоу планирања, према критеријумима у табели 17.

Табела 17: Критеријуми за евалуацију стратешки значајних утицаја

Размере	Величина		Ознака значајних утицаја
Регионални ниво: Р	Јак позитиван утицај	+3	Р+
	Већи позитиван утицај	+2	Р*
	Јак негативан утицај	-3	Р-
	Већи негативан утицај	-2	Р*
Општински ниво: О	Јак позитиван утицај	+3	О+
	Већи позитиван утицај	+2	О*
	Јак негативан утицај	-3	О-
	Већи негативан утицај	-2	О*

Табела 18: Планска решења у Предлогу плана обухваћена проценом утицаја

ПЛАНСКА РЕШЕЊА
Изградња линијског дела нафтовода и објеката у функцији нафтовода
Дефинисање трасе нафтовода и енергетског коридора, као и пратећих објеката у функцији нафтовода Синхронизација трасе нафтовода са другим инфраструктурним објектима, условима заштите природе и непокретних културних добара
Заштита и коришћење природних ресурса
Заштита свих вредности и специфичне просторне целине, односно структуре, разноврсности и међусобне интеракције природних (абиотичких и биотичких) и културних (руралних и урбаних) елемената предеоних подцелина
Заштита природних добара
У оквиру просторних целина од значаја за очување биолошке и геолошке разноврсности, спроводиће се заштита простора у складу са мерама заштите природе
Заштита строго заштићених врста спровођењем забране коришћења, уништавања и предузимања свих активности којима се могу угрозити дивље врсте и њихова станишта, као и предузимањем мера и активности на управљању популацијама
Заштита еколошке мреже на основу Уредбе о еколошкој мрежи, којом се обезбеђује спровођење мера заштите ради очувања предеоне и биолошке разноврсности, одрживог коришћења и обнављања природних ресурса и добара и унапређења заштићених подручја, типова станишта и станишта
Заштита непокретних културних добара
Заштита археолошких локалитета, у циљу јачања локалног и регионалног идентитета трасе инфраструктурног коридора
Обезбеђивање адекватне презентације археолошких локалитета
Заштита и одрживо управљање културним добрима и културним наслеђем
Коришћење непокретних културних добара у туристичке сврхе и дефинисање археолошких локалитета као развојног потенцијала предметног простора
Презентација археолошких локалитета, у циљу подизања свести о значају и повећање предеоних вредности простора
Заштита животне средине
Ревитализација и рекултивација деградираних простора и унапређење квалитета животне средине на планском подручју
Успостављање мониторинга медијума животне средине и примена мера заштите животне средине у току изградње и експлоатације свих објеката у обухвату Просторног плана, а у функцији нафтовода, као и пратећих садржаја
Заштита од удеса
Примена мера заштите у складу са мерама заштите од ванредних ситуација

Табела 19: Евалуација стратешки значајних утицаја планских решења

Планска решења	Циљеви Стратешке процене							
	Унапређење економског развоја	Унаређење квалитета живота и здравља становништва	Смањење емисије загађујућих материја у ваздуху	Очување квалитета земљишта	Смањење загађења површинских и подземних вода	Очување обрадивог пољопривредног земљишта предела	Очување биодиверзитета, станишта и предела	Примена мера заштите животне средине и превенција акцидентних ситуација
Изградња линијског дела нафтовода и објеката у функцији нафтовода	P*	P*	O*	P*		P*		P+
Заштита и коришћење природних ресурса				P*	O*		P*	
Заштита природних добара					O*		P*	
Заштита непокретних културних добара								
Заштита животне средине		P*	P*	P*	P*			P*
Мере заштите од удеса					O*			

На основу евалуације значаја утицаја приказаних у табели 19, закључује се да имплементација Просторног плана не производи стратешки значајне негативне импликације на планском подручју. Негативни утицаји који су идентификовани немају стратешки значајан утицај, а последица су извођења радова на реализацији инфраструктурног пројекта који је предмет Просторног плана. Ови утицаји су ограниченог карактера и по интензитету и по просторној размери.

Са друге стране, идентификован је читав низ позитивних значајних утицаја плана од којих су најзначајнији:

- квалитет ваздуха и клима: смањење загађености ваздуха и смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште услед смањења коришћења саобраћајних средстава за транспорт нафте;
- запосленост: повећање запослености кроз ангажовање на реализацији пројекта и његовом одржавању;
- здравље становништва: смањење изложености становништва загађујућим материјама из ваздуха које настају као последица коришћења саобраћајних средстава за транспорт нафте.

Кумулативни и синергетски ефекти

У складу са Законом о стратешкој процени (члан 15.) стратешка процена треба да обухвати и процену кумулативних и синергетских ефеката. Значајни ефекти могу настати као резултат интеракције између бројних мањих утицаја постојећих објеката и активности и различитих планираних активности у подручју Просторног плана.

Кумулативни ефекти настају када појединачна планска решења немају значајан утицај, а неколико индивидуалних ефеката заједно могу да имају значајан ефекат. Синергетски ефекти настају у интеракцији појединачних утицаја који производе укупни ефекат који је већи од простог збира појединачних утицаја.

У Стратешкој процени нису идентификовани кумулативни нити синергетски ефекти од значаја, који могу настати у интеракцији постојећих и планираних активности на планском подручју.

3. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ, УРЕЂЕЊА И УНАПРЕЂЕЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ЦИЉУ СПРЕЧАВАЊА И ОГРАНИЧАВАЊА НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА

3.1. ОПШТЕ МЕРЕ У ТОКУ ИЗГРАДЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ ОБЈЕКТАТА

Правилником о техничким условима за несметан и безбедан транспорт нафтоводима и продуктоводима („Службени гласник РС“, бр. 37/2013) ближе су прописани услови за:

- избор трасе нафтовода и продуктовода, локацију и начин изградње објеката који су саставни делови нафтовода и продуктовода;
- избор материјала, опреме и уређаја, радне параметре нафтовода и продуктовода; начин мерења количина нафте и деривата нафте;
- регулацију притиска и мере сигурности од прекорачења дозвољеног радног притиска; обележавање трасе нафтовода и продуктовода;
- заштитни појас нафтовода и продуктовода, насељених зграда, објеката и инфраструктурних објеката у заштитном појасу нафтовода и продуктовода и радни појас;
- зоне опасности и заштита од корозије нафтовода и продуктовода;
- услови и начин даљинског надзора и управљања;
- услови пројектовања, уградње и одржавања електричне опреме и инсталације у зонама опасности;
- услови и начин испитивања нафтовода и продуктовода у току изградње, а пре њиховог пуштања у рад;
- услови и начин коришћења и руковања нафтоводима и продуктоводима и њихово одржавање у току рада, ремонта и ванредних догађаја;
- услови и начин заштите од корозије и пропуштања нафтовода и продуктовода;
- преглед и одржавање сигурносних уређаја;
- услови и начин поступања са нафтоводима и продуктоводима који се више неће користити;
- услови и начин заштите нафтовода и продуктовода, односно његових припадајућих надземних уређаја, постројења и објеката од неовлашћене употребе или оштећења.

Правилником је дефинисано да је **заштитни појас насељених зграда** простор око пословних и стамбених зграда, ширине 30 m, рачунајући од спољних ивица зграда. **Заштитни појас објекта** је простор око објекта у коме нафтовод утиче на сигурност тог објекта, а **зоне опасности** су прописани делови простора у којима се налазе или постоји могућност да се нађу запаљиве и експлозивне смеше, пара, течности и ваздуха, односно гаса и ваздуха.

Радни појас је прописани „минимални“ простор дуж трасе нафтовода и продуктовода потребан за њихову несметану и безбедну изградњу и одржавање, а **чистачка станица** на нафтоводу и продуктоводу је станица опремљена потребном арматуром и уређајима која служи за отпрему и прихватање крацера нафтовода и продуктовода.

Посебни услови при изградњи и експлоатацији нафтовода

Нафтоводи се граде по правилу изван насељених места, ограђених привредних субјеката, аеродрома, железничких и аутобуских станица, лука и пристаништа, заштићених области на водном подручју и заштићених подручја за лековите воде и војних објеката.

При избору трасе, пројектовању и изградњи нафтовода, неопходно је осигурати њихов безбедан и поуздан рад, као и заштиту људи и имовине, тј. спречити могуће узајамне штетне утицаје нафтовода и непосредне околине.

У појасу ширине 5 m на једну и другу страну, рачунајући од осе нафтовода, није дозвољено садити дрвеће и друго растиње чији корени досежу дубину већу од 1 m, односно, за које је потребно да се земљиште обрађује дубље од 0,5 m.

При пројектовању нафтовода неопходно је узети у обзир густину насељености подручја на коме ће нафтовод бити изграђен. Густина насељености одређује се у заштитном појасу цевовода ширине од по 200 m са сваке стране, рачунајући од осе нафтовода и у дужини јединице појаса нафтовода.

У појасу ширине од 30 m лево и десно од осе нафтовода, након изградње нафтовода, не могу се градити зграде намењене за становање или боравак људи.

У радном појасу нафтовода не могу се изводити радови и друге активности осим пољопривредних радова дубине до 0,5 метара без писменог одобрења енергетског субјекта који је власник или корисник нафтовода.

У радном појасу нафтовода могу се градити само објекти који су у функцији нафтовода.

Изградња нових објеката не сме угрозити стабилност, безбедност и поуздан рад нафтовода.

3.2. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ РЕСУРСА И СТВОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ

Извештајем о стратешкој процени утицаја, дефинисане су свеобухватне мере заштите животне средине, полазећи пре свега од чињенице да се ради о планском документу који је детаљно разрађен и који ће се директно спроводити.

У циљу спречавања и отклањања негативних утицаја на животну средину који ће се неминовно манифестовати током реализације изградње и експлоатације система нафтовода предвиђене су мере заштите животне средине, дефинисане у наредним подпоглављима.

Опште мере приликом извођења радова:

Мере предвиђене законским и подзаконским актима: примена норматива и стандарда код избора и набавке уређаја и опреме, као и примена свих мера у току изградње и експлоатације, које су дефинисане у општим техничким условима градње.

Мере обухватају и услове које утврђују надлежни државни органи и организације код издавања одобрења и сагласности за изградњу објеката, извођење радова и употребу објекта, односно отпочињање процеса експлоатације објекта.

3.2.1. Мере заштите ваздуха

Опште мера заштите ваздуха подразумевају примену одговарајућих техничко-технолошких решења и мера, приликом пројектовања, градње и експлоатације нафтовода, којима се обезбеђује да емисија загађујућих материја у ваздуху задовољава прописане граничне вредности. У случају прекорачења граничних вредности нивоа загађујућих материја у ваздуху (која су очекивана евентуално приликом рада транспортних и грађевинских машина у фази изградње), обавезно је предузимање техничко-технолошких мера или обустављање технолошког процеса, како би се концентрације загађујућих материја свеле на ниво прописаних вредности.

У периоду изградње система нафтовода са пратећим објектима потребно је обезбедити што већу дискретност рада грађевинске технике, као и испоруке материјала и опреме.

Такође, саобраћајна транспортна и грађевинска техника треба да задовољава услове препоручених емисија у ваздух, као основни тип утицаја на атмосферски ваздух приликом изградње нафтовода.

У циљу заштите ваздуха и спречавања утицаја емисије загађујућих материја на становништво, потребно је избегавати проласке грађевинске технике кроз густо насељене области, где год је то могуће. Такође, пуњење горивом вршити на за то предвиђеним и посебно опремљеним теренима грађевинских база, а по могућности користити гориво са ниским процентом сумпора.

Током извођења грађевинско-техничких радова обавезно је вршити контролу поштовања техничких норматива емисије загађујућих материја за транспортна средства у периоду градње објеката, при чему се мора обезбедити да не дође до прекорачења утврђених техничких норматива емисије, који одговарају стандардима Републике Србије и међународним захтевима.

Током експлоатације нафтовода, обавезно је поштовати технолошки режим транспорта и редовно праћење нафтовода. Предвидети редован мониторинг емисије загађујућих материја према Плану мониторинга у фази експлоатације.

3.2.2. Мере заштите вода

У циљу заштите вода од загађења, у складу са Законом о водама и Законом о заштити животне средине, предвиђене су следеће конкретне мере заштите вода за појединачне објекте:

- Забрана испуштања отпадних вода у површинске и подземне воде, које прелазе граничне вредности емисије;
- Забрана испуштања отпадних вода, које угрожавају добар еколошки статус стајаћих вода;
- Забрана испуштања отпадних вода које су прекомерно термички загађене;

- Постављање уређаја за континуирано мерење количине отпадних вода и израда извештаја о мерењу квалитета отпадних материја који се квартално доставља јавном водопривредном предузећу и надлежном Министарству;
- Обавеза биохемијског и механичког испитивања параметара квалитета отпадних вода;
- Забрањен је неорганизовани износ (испуштања) загађујућих материја са територије привремених површина и територије изградње;
- Предвидети забрану одлагања отпада и свих врста опасних материја, одлагање ископаног земљаног и другог материјала унутар водотокова и у приобалном појасу, као и запуњавање влажних и забарених делова терена овим материјалима.
- Техничко решење пролаза нафтовода испод корита водотокова и насипа не сме онемогућити редовно одржавање ових објеката;
- Пре радова снимити стање корита и обала, посебно насипа, како би се након извршених радова хидраулички и флувијални елементи водотокова вратили у стање пре радова;
- При изградњи нафтовода не сме да дође до нарушавања природног површинског отицања воде као ни оштећења корита и положаја река водотока који се прелазе;
- Забрањено је неконтролисано коришћење воде за потребе изградње;
- Предвидети управљање воденим ефлуентима на лицу места (он-сите прикупљање отпадних вода пре испуштања у водотоке и водне ресурсе);
- Грађевинске терене опремити преносивим (инвентарним) зградама санитарне намене;
- Предвидети праћење загађености седимената као саставни део мониторинга стања водених објеката у циљу добијања релевантних информација о стању водених објеката знајући да исти могу да постану извори секундарног загађивања водених ресурса;
- За процену негативног утицаја на приобалну територију водених објеката предвидети „маршрутна“ посматрања ерозионих процеса, испитивања деоница зараслих травом, утврдити постојање евентуалних загађења земљишта нафтним дериватима и дивљих депонија индустријског и кућног отпада;
- Предвидети појас мониторинга приобалне зоне, у зависности од хидролошких и морфометријских показатеља сваког воденог објекта;
- Комплетан мониторинг квалитета површинских, пијаћих и отпадних вода спроводити према Плану мониторинга;
- Уколико дође до непланираног изливања загађујућих материја у водене токове неопходно је одмах обуставити рад и хитно покренути поступак санације у сарадњи са надлежним институцијама. Поступак санације зависиће од нивоа апсорпције загађујуће материје у води (апсорпција, неутрализација супстанце);
- Слободно испуштање фекалних вода у земљиште и реципијенте је строго забрањено.

Забрањено је у водотоке испуштање било каквих вода осим условно чистих атмосферских. Уколико се планира испуштање осталих отпадних вода у водотоке, претходно се морају комплетно пречистити (предтретман, примарно, секундарно или терцијално), тако да задовољавају прописане граничне вредности квалитета ефлуента према Уредби о граничним вредностима емисије загађујућих материја у води и роковима за њихово достизање и Уредби о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање.

Забрањено је у подземне воде уношење загађујућих материја, односно узроковање погоршања постојећег хемијског статуса подземне воде, у складу са Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање.

3.2.3. Мере заштите земљишта

Мере за санирање штетних утицаја на земљиште се преваходно односе на задовољење свих законских прописа и стандарда при изградњи инфраструктурних објеката, као и заштиту од евентуалних загађења.

а) током **изградње објекта** је потребно:

- дефинисати зоне утицаја и количине загађивача који могу доспети у земљиште и воду током изградње и експлоатације, и на основу тога утврдити мере и препоруке за коришћење земљишта;
- приликом ископа тла за трасу планираног нафтовода, потребно је грађевинске радове изводити када је тло довољно суво, како не би дошло до збијања и нарушавања структуре тла;
- уколико током извођења радова на припреми локације дође до хаваријског изливања горива, уља и других опасних и штетних материја и супстанци, неопходно је загађено земљиште евакуисати, на место и под условима надлежне комуналне службе и одмах извршити санацију терена;
- за извођење радова максимално користити постојеће путеве, стазе и већ коришћена подручја како се не би нарушавале природне површине;
- све завршне земљане радове треба ускладити са постојећим контурама (геопластиком) терена;
- Обезбедити услове очувања ресурса, односно рационално коришћење земљишта приликом извођења радова. У том смислу, планирати да се хумусни слој земљишта, уклоњен током извођења радова, депонује на означеном месту, сачува и употреби у поступку санације, односно спровођења инжењерско-биолошких мера стабилизације тла, као и озелењавања терена након изведених радова.

б) за **време експлоатације објекта**:

- у појасу непосредне заштите нафтовода – на пољопривредним површинама се препоручује гајење култура са кратким кореном, који не нарушава структуру земљишта око цеви; док се високо растиње (због последица које може изазвати корење) мора посећи, а сви остаци извадити из земље (пањеви и остаци корења), уклонити из овог појаса и одложити на за то предвиђено место;
- неопходно је предвидети редовну контролу ерозионих процеса и правовремено реаговати у смислу хитних интервенција на санирању проблема.

3.2.4. Мере заштите природних добара

Мере заштите, уређења и унапређења природних добара, биодиверзитета и диверзитета предела спроводити на основу Закона о заштити природе, Закона о заштити животне средине, принципа међународних конвенција и условима из овог Просторног плана.

Према Закону о заштити природе, заштита и очување природе, која обухвата биолошки, геолошки и регионални диверзитет, је императив. У оквиру заштите природних добара, неопходно је да се поштују мере и услови у складу са важећим Актима о заштити.

Очување биодиверзитета захтева вишеструки приступ, са примарним фокусом на очувању станишта у којима се налазе природне реткости и неговању еколошких коридора.

Сходно горе наведеном, прописани су следећи услови заштите природе:

1. Уређење и коришћење простора на подручју Парк природе „Камараш“ и Парк природе „Бељанска бара“ треба да се одвијају у складу са мерама заштите дефинисаним у актима о заштити.
2. Забрањено је планирање одлагања отпадног материјала, постављања било каквих привремених објеката/материјала за потребе радова, као и паркирања или сервисирања механизације и претакања горива на просторима заштићених добара, регистрованих станишта строго заштићених и заштићених врста и еколошких коридора.
3. Планирање експлоатације земље и песка није дозвољена на заштићеним подручјима, на просторима регистрованих станишта строго заштићених и заштићених врста и еколошких коридора.
4. Изградња нафтовода планирана је у складу са потребама очувања еколошких својстава водотокова/мелиоративних канала као станишта и еколошких коридора:
 - 4.1. У највећој могућој мери очувати морфологију приобаља и обалног појаса. На деоницама на којима не постоје алтернативна решења и потребно је извршити регулацију водотока/канала, применити техничка и биотехничка решења, којима се обезбеђује очување карактеристика обала и корита (степеничасти пад дна, вијугавост корита, благе косине храпаве површине итд.);
 - 4.2. Није дозвољено зацевљење водотока/канала који су назначени као еколошки коридори;
 - 4.3. Сачувати или формирати појас вегетације уз обалу, као предуслов функционалности коридора. Минимална вегетација обале је травни појас ширине 4 метара, а на деоницама где је ширина обалног појаса већа од 8 метара, планирати подизање појасева високог зеленила.
5. Заштиту дивљих врста вршити у складу са члановима 71., 72., 74., 80. и 81. Закона о заштити природе и повезаним подзаконским актима, као и у складу са обавезама прописаних Законом о потврђивању Конвенције о очувању европске дивље флоре и фауне и природних станишта („Службени гласник РС - Међународни уговори“, бр. 102/2007), кроз следеће активности: 5.1. Ради смањења угинућа животиња током радова на изградњи нафтовода, а са посебним освртом на мере заштите строго заштићених и заштићених врста дефинисаних члановима 4. и 6. Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС“, бр. 5/2010, 47/2011, 32/2016 и 98/2016):
 - Преко ископа на траси најмање на сваких 500 m поставити привремени прелаз за животиње чија ширина није мања од 3 m. Привремени прелаз за животиње направити од дрвених дасака и прекрити слојем земље;
 - Разматрати потребу постављања оgrade за дивљач, у складу са резултатима процене утицаја на животну средину.
6. Након завршетка радова на изградњи нафтовода извршити реконструкцију приоритетних типова станишта и станишта строго заштићених врста по прибављеним условима заштите природе од надлежних институција у складу са законом и успостави мониторинг обнове станишта.
 - Одстрањени травни покривач користити за ревитализацију;
 - Узурпиране површине на слатинским и степским стаништима након завршетка радова поравнати и периодично косити најмање два пута годишње, током наредне три године (по потреби и дуже, у зависности од резултата мониторинга).

7. Радове и активности на изградњи, изводити тако да се максимално користе постојећи путеви и већ коришћене површине, како би се умањили негативни утицаји (уклањање вегетације и др.) на околину.
8. Планиране активности на изградњи нафтовода изводити тако да се механизација за постављање инфраструктуре креће само једном страном пројектоване трасе
9. Затрпавање ископа обавити у што краћем временском року, највише три недеље у вегетационом периоду (март-октобар) и пет недеља ван вегетационог периода.
10. Приликом ископа:
 - 10.1. На местима где ће се полагати инфраструктура, обавезно издвојити хумус и исти користити за санацију терена након завршетка радова;
 - 10.2. Забранити насипање депресија и влажних станишта током уређења терена.
11. Уклањање маркантних елемената станишта који могу да послуже за гнежђење птица (појединачна стабла и жбунови), планирати изван периода гнежђења строго заштићених врста птица: од 2. јула текуће до 30. марта наредне године.
12. Радове планирати и изводити у простору градилишта и у складу са грађевинском дозволом, а све етапе радова правовремено пријавити надлежним службама, органима локалне самоуправе, организацијама које врше надзор и другим корисницима простора.
13. Све предвиђене активности на изградњи планирати и извести у складу са дефинисаним техничким стандардима и нормативима за предвиђене радове према одредбама позитивних прописа везаних за безбедност по животну средину.
14. Градилиште организовати на минималној површини потребној за његово функционисање, а манипулативне површине просторно ограничити како би се избегле негативне последице на непосредно окружење.
15. На местима укрштања трасе нафтовода са каналима, саобраћајном и енергетском инфраструктуром, а где се примењује метод подбушивања, предузети све мере како би се спречило изливање горива, мазива и других штетних и опасних материја у земљиште, површинске и подземне воде.
16. Приликом подбушивања као испирни флуид користити чисту воду и лаку исплаку.
17. Воду или исплаку депоновати у одговарајуће непропусне базене или посуде.
18. Таложни базени треба да се празне од седимената и нечистоће под условима и на локацији коју одреди надлежна комунална служба.
19. По завршетку бушења установити забрану слободног испуштања остатака исплаке у земљиште.
20. Горива и уља транспортовати у посебним, за ту сврху предвиђеним посудама. У току допуњавања горива и мењања уља око возила и машина поставити одговарајућу заштитну фолију коју након употребе треба одложити на законом прописан начин и локацију. Исто важи за амбалажу горива, уља и мазива. Поштујући при том мере заштите прописане законском регулативом која се односи на опасне материје.
21. У случају квара на бушећој гарнитурџи, транспортним средствима или другој ангажованој механизацији, гориво, мапинска и друга уља не смеју се директно упуштати у земљиште и водотокове, већ се иста морају адекватно сакупљати и евакуисати на прописан начин до локације коју одреди надлежна комунална служба.
22. У случају акцидентног загађења земљишта, површинских и подземних вода предвидети тренутну обуставу радова и спровођење санационе мере у циљу заштите земљишта и подземних вода.
23. На месту акцидента, након санације нанети нови, незагађени слој земљишта.

24. Утврдити геолошко-инжењерске карактеристике носивости тла и на основу тога изводити радове. Приликом извођења радова не сме доћи до промена инжењерско-геолошких карактеристика тла (појава улегнућа, клизања и др.).
25. Обезбедити услове очувања ресурса, односно рационално коришћење земљишта приликом извођења радова. У том смислу, потребно је хумусни слој земљишта, уклоњен током извођења радова депоновати на означеном месту, сачувати и употребити у поступку санације, односно спровођења инжењерско-биолошких мера стабилизације тла, као и озелењавања терена након изведених радова.
26. Забрањено је одлагати отпад и све врсте опасних материја, одлагање ископаног земљаног и другог материјала унутар водотокова у приобалном појасу као и запуњавање влажних и забарених делова терена овим материјалима.
27. Током извођења радова на изградњи нафтовода и блок станица, систематски прикупљати и депоновати грађевински шут и чврсти отпад који се јавља у процесу изградње и боравка радника.
28. У складу са Законом о водама, забрањено је испуштање непречишћених и недовољно пречишћених отпадних вода у крајњи реципијент.
29. Планским и грађевинско-техничким мерама ниво емитоване буке усагласити са захтевима Уредбе о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животnoj средини („Службени гласник РС“, бр. 75/10).
30. Уколико се у току радова наиђе на геолошка или палеонтолошка документа (фосили, минерали, кристали и др.) која би могла представљати заштићену природну вредност, налазач је дужан да пријави Министарству заштите животне средине, у року од осам дана од дана проналаска и предузме мере заштите од уништења, оштећивања или крађе до доласка овлашћеног лица.

У складу са **Конвенцијом о биолошкој разноврсности** („Службени лист СРЈ“ Међународни уговори, бр.11/2001), потребно је спречавати ширење, а по потреби предузимати мере за уништавање инвазивних врста. Потребно је заштитити и очувати биолошки диверзитет укупног простора и **предео** у целини.

Стратегија заштите и коришћења природних вредности подразумева постизање равнотеже између активности у простору и предеоних елемената, ради минимизирања оптерећења на заступљене типове предела и очување и унапређење предела и предеоне разноврсности у обухвату Просторног плана.

На просторима природних добара кроз које пролази планирана коридор нафтовода и остала путна инфраструктура потребно је ускладити активности у простору са мерама заштите.

На осталим заштићеним природним добрима која се налазе у обухвату овог Плана, али ван планираог коридора нафтовода, мере заштите је потребно спроводити на основу важећих уредби и одлука о проглашењу заштите.

Приликом изградње коридора нафтовода и његових пратећих садржаја неопходно је придржавати се мера заштите природних добара према условима надлежног завода за заштиту природе.

Заштита биодиверзитета ће се спроводити кроз мере заштите станишта природних реткости и мере заштите еколошких коридора.

Еколошке коридоре који повезују изолована природна станишта и омогућавају одвијање миграција и размену генетског материјала, потребно је одржавати у природном и полуприродном стању, уз обезбеђење њихове проходности, посебно уз водотоке.

3.2.5. Мере заштите непокретних културних добара

Општи услови заштите и мере техничке заштите

Услове заштите прописују територијално надлежни заводи за заштиту споменика културе:

- За територију града Новог Сада Завод за заштиту споменика културе града Новог Сада,
- за територију општина Жабал и Бечеј надлежан је Покрајински завод за заштиту споменика културе Петроварадин,
- за територију општина Ада, Сента и Кањижа надлежан је Међуопштински завод за заштиту споменика културе Суботица.

Трасу нафтовода, прикључних инсталација и водова и приступних саобраћајница пројектовати тако да уколико је могуће избегавају зоне археолошких локалитета.

Пројектовати трасу нафтовода тако да је заобилази остатке средњовековних цркава окружених рововима на локалитетима са ознаком СУ127 и СУ42.

Пројектовати трасу нафтовода да заобилази остатке хумки са археолошким садржајем, локалитет са ознаком СУ60 (Керестеш хумка), да би се избегла девастација археолошких и елемената пејсажа.

Мере заштите за локалитете са остацима археолошких локалитета са остацима средњовековних цркава и хумки

Забрањује се прелазак трасе нафтовода преко остатака средњовековних цркава и припадајућих ровова и непосредној близини истих на локалитетима са ознаком СУ127 (КО Кањижа) и СУ42 (КО Сента).

Забрањује се прелазак трасе нафтовода преко остатака хумке са археолошким садржајем, локалитет са ознаком СУ60 (Керестеш хумка) у циљу избегавања девастације археолошких и елемената пејсажа.

Забрањује се прелазак трасе нафтовода преко остатака хумке остацима људских костију са ознаком П53, у оквиру локалитета са ознаком П18, у циљу избегавања девастације земљаним и грађевинским радовима.

За зоне ових локалитета ван остатака цркава и хумки, обавеза је инвеститора, у складу са чланом 110. Закона о културним добрима, да обезбеди средства за заштитна археолошка ископавања на подручју на коме траса пројекта угрожава археолошке локалитете, као и заштиту, обраду, анализу, конзервацију, публикавање и презентацију пројектом угрожених локалитета и покретних налаза са ископавања, све до предаје надлежној институцији заштите покретних културних добара.

Претходна заштитна археолошка истраживања и ископавања морају се спровести у пуном обухвату земљаних радова који се планирају преко археолошких локалитета у оквиру пројекта, до нивоа археолошки стерилног тла, а благовремено пре земљаних радова на

изградњи нафтовода, у свему у складу са чланом 110. Закона о културним добрима („Службени гласник РС“, бр. 71/94, 52/11- др. закон 99/11- др. закон, 6/20 – др. закон и 35/21 – др. закон и 129/21 – др. закон), члана 32. Закона о културном наслеђу („Службени гласник РС“, број 129/21) и Закона о потврђивању Европске конвенције о заштити археолошког наслеђа, (ревидирана), („Службени гласник РС – Међународни уговори“, број 43/09).

Мере заштите за локалитете Мали Римски Шанац и Велики Римски Шанац

На локалитетима са ознакама П8, П13 и П54, врши се подбушивање цеви за нафтовод на месту пресецања са локалитетима Мали Римски Шанац и Велики Римски Шанац, ради очувања његовог постојећег стања.

Мере заштите остале зоне археолошких локалитета

Претходна заштита археолошких локалитета (евидентираних и неевидентираних), односно археолошких подручја је трајна, у складу са чланом 32. Закона о културном наслеђу („Службени гласник РС“, број 129/21).

На местима где траса нафтовода, прикључних инсталација и водова, приступних саобраћајница и слично прелази преко археолошких локалитета, обавеза инвеститора је, да у складу са чланом 110. Закона о културним добрима („Службени гласник РС“, бр. 71/94, 52/11-др. закон, 99/11-др. закон, 6/20-др. закон и 35/21-др. закон), да обезбеди средства за истраживање, заштиту, чување, публикавање и излагање пројектом угрожених локалитета и покретних налаза са ископавања, све до предаје надлежној институцији заштите покретних културних добара.

Претходна заштитна археолошка ископавања морају се спровести у пуном обухвату земљаних радова који се планирају преко археолошких локалитета у оквиру пројекта, до нивоа археолошки стерилног тла, а благовремено пре земљаних радова на изградњи нафтовода.

Претходно заштитно археолошко ископавање у оквиру машинског ископа на траси нафтовода (на површинама на којима је предвиђен машински ископ за изградњу нафтовода) је обавезно на локалитетима за ознаком П5, П6, П9, П10, П11, П11а, П12, П14, П15, П17, П18, П19, П20, П21, П22, П23, П34, П41, П47.

Заштитна археолошка ископавања и истраживања на наведеним локалитетима неопходно је обавити пре замљаних и грађевинских радова на изградњи нафтовода.

На археолошком локалитету са ознаком П16, обезбедити археолошки надзор машинског ископана на траси нафтовода, где су предвиђени грађевински радови. Уколико се приликом надзора дефинишу археолошки објекти, обавезна је обустава грађевинских радова и археолошко истраживање на локалитету. Неопходно је да извођач омогући археолозима Покрајинског завода да безбедно и у најкраћем року заврше археолошка ископавања, како би се након тога наставио машински ископ и радови на изградњи нафтовода.

Инвеститор је у обавези да пре почетка земљаних и грађевинских радова прибави од надлежног завода за заштиту споменика културе Програм мера заштите археолошких локалитета, на основу кога ће се спроводити заштитни археолошки радови.

У случају да се приликом археолошког надзора земљаних радова открију непокретни и покретни археолошки налази, инвеститор је у обавези да привремено заустави радове и предузме мере заштите према посебним условима које ће издати надлежни завод за заштиту споменика културе и омогући стручној служби да обави археолошка истраживања и документовање на површини са откривеним непокретним и покретним културним добрима.

Мере заштите изван зоне археолошких локалитета

На преосталом делу трасе нафтовода, ван зоне обележених археолошких локалитета, на којима ће се вршити грађевински радови при изградњи нафтовода, спроводиће се археолошки надзор земљаног ископа, на терет инвеститора.

Обавеза инвеститора је да пре почетка радова благовремено обавести надлежни завод и обезбеди средства за свакодневно континуирано археолошко праћење земљаних радова у целом обухвату пројекта.

Ако се у току извођења радова наиђе на археолошка налазишта или на археолошке предмете, извођач радова је дужан да одмах, без одлагања прекине радове и обавести надлежни завод за заштиту споменика културе и предузме мере да се налаз не уништи и не оштети и да се сачува на месту и у положају у коме је откривен, у складу са чланом 109. Закона о културним добрима.

Обавеза инвеститора је, да у складу са чланом 110. Закона о културним добрима („Службени гласник РС“, број 71/94), обезбеди средства за заштитна археолошка ископавања на подручју на коме се током извођења радова наиђе на археолошки локалитет, тек након завршетка ових ископавања може да изврши реализацију пројекта.

Инвеститор је дужан да обезбеди средства за археолошки надзор, истраживање, заштиту, чување, публикување и излагање добара на која уживају претходну заштиту у случају вршења земљаних, грађевинских и осталих радова на површинама где се открију археолошки локалитети и добра под претходном заштитом.

На основу члана 112. Закона о културним добрима („Службени гласник РС“, број 71/94), ископавање и истраживање археолошког налазишта обавља научна установа или установа заштите. Министарство надлежно за послове културе одобрава археолошко ископавање и истраживање археолошког налазишта, одговарајуће стручне кадрове, опрему и обезбеђена средства за истраживање и спровођење мера заштите налазишта и налаза.

3.2.6. Мере заштите од буке

Заштита од буке, која као феномен звучне осцилације, поред физичких карактеристика, има и штетна психофизиолошка дејства и утицаје, а настаје природном или људском активношћу (бука коју стварају превозна средства, индустријске и друге радне активности) изнад утврђене граничне вредности, обухвата мере које се предузимају у циљу:

- спречавања или смањивања штетних утицаја буке на здравље људи у радној и животној средини;
- утврђивања нивоа изложености буци;
- прикупљања података о нивоу буке у животној средини и обезбеђивања њихове доступности јавности;
- постизања и очувања задовољавајућег нивоа буке у животној и радној средини.

Применом следећих мера обезбедиће се заштита од буке у животној средини:

- Предвидети активности за смањење буке и вибрација које ствара енергетска и технолошка опрема;
- Поставити одговарајуће захтеве приликом набавке опреме за извођење техничко-технолошких процеса и грађевинско-техничких радова, у складу са важећом законском регулативом;
- Предвидети мониторинг загађења буком у зони утицаја;
- Инвеститор је у обавези да се придржава упутстава произвођача опреме која је димензионисана тако да не прелази законске оквире буке, у складу са Законом о заштити од буке у животној средини.

Уколико ниво буке пређе дозвољену границу потребно је применити неку од додатних мера заштите која ће бити технички најподобнија за конкретну ситуацију у циљу смањења буке.

3.2.7. Мере заштите при управљању отпадом

Мере заштите при управљању отпадом, са директим утицајем на заштиту земљишта, површинских и подземних вода, односе се на:

- начин прикупљања, место складиштења, као и даљи третман генерисаног отпада насталог у фази изградње дефинисаће се Планом управљања отпадом;
- систематско прикупљање и депоновање грађевинског шута и чврстог отпада који се јавља у процесу изградње и боравка радника,
- предвидети посебне локације које ће се утврдити као привремене локације за одлагање отпада;
- Инвеститор је одговоран за отпад који он генерише до почетка изградње и у обавези је да изради План управљања отпадом за исти;
- У циљу превенције евентуалних хаваријских ситуација у вези са запаљивим отпадом (уколико се појављује током изградње и експлоатације нафтовода) неопходно је да на грађевинској површини буде предвиђена противпожарна заштита;
- Редовна контрола услова привременог чувања отпада и редовна предаја генерисаног отпада;
- Транспортовање отпада вршити у складу са прописима еколошке безбедности, који гарантују заштиту животне средине приликом извршења утовара и истовара и превоза.

3.2.8. Мере заштите живота и здравља људи

Субјекти који обављају активности у оквиру којих су присутне, или могу бити присутне, опасне материје, а који управљају објектима специфичне делатности са аспекта ризика по живот и здравље људи, имају обавезу спречавања удеса и ограничавања утицаја у складу са Планом заштите од удеса. Севесо постројења имају обавезу израде планова заштите од удеса у складу са прописима из области заштите животне средине.

За постројења и активности која могу имати негативне утицаје на здравље људи, животну средину или материјална добра, врсте активности и постројења, надзор и друга питања од значаја за спречавање и контролу загађивања животне средине, уређују се услови и поступак издавања интегрисане дозволе, како је дефинисано Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине.

Такође, мере за спречавање и ограничавање негативних утицаја на становништво дате су у посебним законским и подзаконским актима, које се односе на здравље и безбедност и заштиту на раду.

При изградњи инфраструктурних објеката неопходно је водити рачуна о поштовању прописа о техничким нормативима и стандардима, мерама и условима које надлежни органи издају при постављању и извођењу, односно изградњи објеката, као и неопходним удаљеностима инфраструктурних објеката од насељених места.

3.2.9. Мере приликом изградње и експлоатације инфраструктуре

Приликом пројектовања и изградње нафтовода потребно је придржавати одредби из Правилника о техничким условима за несметан и безбедан транспорт нафтоводима и продуктоводима, као и техничких услова добијених од надлежних институција, органа, организација, јавних и енергетских система и привредних субјеката са чијим инфраструктурним објектима се предметни нафтовод укршта, паралелно води или пролази у близини.

Минимална дубина укопавања цевовода, мерена од горње ивице цевовода, износи 0,8 m. Од минималне дубине укопавања цеви, може се одступити у изузетним ситуацијама, ако за то постоје оправдани разлози за тај поступак, при чему је неопходно предвидети повећане мере безбедности, али тако да минимална дубина укопавања не може бити мања од 0,5 m са потребним осигурањем.

При укрштању и паралелном вођењу нафтовода, са подземним линијским инфраструктурним објектима, угао укрштања планираног нафтовода са подземном линијском инфраструктуром износи између 60° и 90°.

Минимално потребно растојање при укрштању нафтовода, са подземним линијским инфраструктурним објектима је 0,5 m.

Минимално потребно растојање при паралелном вођењу нафтовода, са подземним линијским инфраструктурним објектима је 5,0 m.

Растојања приликом укрштања и паралелног вођења нафтовода, са подземним линијским инфраструктурним објектима се могу изузетно смањити уз примену додатних мера као што су: повећање степена сигурности, повећање дубине укопавања или примена механичке заштите при ископавању.

Приликом укрштања нафтовода са другим инфраструктурним објектима, нафтовод се полаже у заштитну цев уколико се сигурносним прорачунима покаже да је то неопходно.

Заштитне цеви које се постављају ради преузимања спољних оптерећења неопходно је прорачунати на чврстоћу према максималном оптерећењу које је могуће на том делу саобраћајнице.

Нафтовод се у заштитну цев постављају тако да се не оштети његова антикорозивна изолација и неопходно га је поставити на изолованим одстојницима. Одстојници морају бити израђени од материјала који обезбеђује њихову пуну функционалност током укупног

рада нафтовода. Неопходно је да крајеви заштитне цеви буду заптивени. Заштитна цев се бира тако да издржи сва напрезања током полагања и експлоатације са коефицијентом сигурности 1,5.

Минимално растојање спољне ивице надземних нафтовода од путева и железничких колосека је 30 m. Растојање објеката од железничких пруга мери се од спољне ивице пружног појаса, а растојање од јавних путева мери се од спољне ивице земљишног појаса. Надземни нафтоводи и продуктоводи не могу се градити преко железничке пруге, осим у изузетним случајевима по прибављеној сагласности управљача железничке инфраструктуре.

Табела 20: Минимална растојања објеката који су саставни делови нафтовода од других објеката

Објекти који су саставни део нафтовода и продуктовода	Најмање растојање од граничне линије суседног поседа, односно од крајње спољне ивице земљишног појаса пута или пружног појаса до станице	Најмање растојање од објекта односно од крајње спољне ивице земљишног појаса пута или пружног појаса на сопственом имању до станице
Пумпне станице	30 m	7,5 m
Чистачке станице	30 m	3,0 m
Блок-станице	30 m	3,0 m
Мерне станице	30 m	3,0 m

За зидане или монтажне објекте растојање се мери од зида објекта. За надземне објекте на отвореном простору растојање се мери од потенцијалног места истицања нафте, односно деривата нафте. Растојање објеката од железничких пруга мери се од спољне ивице пружног појаса, а растојање од јавних путева мери се од спољне ивице земљишног појаса пута.

Надземне делове нафтовода и његове саставне делове (који нису ограђени) неопходно је заштитити од непосредног оштећења, ако то посебни услови захтевају.

Заштитни појас цевовода ширине од по 200 m са сваке стране, рачунајући од осе нафтовода, је појас у коме нафтовод утиче на друге објекте и обрнуто други објекти утичу на сигурност нафтовода.

Радни појас нафтовода је појас цевовода ширине од по 5 m са сваке стране.

Код паралелних нафтовода чији се радни појасеви додирују или преклапају, укупна ширина радног појаса састоји се из збира растојања између нафтовода и половине ширине радног појаса одговарајућих нафтовода. Ако радни појас једног нафтовода потпуно обухвата радни појас другог нафтовода или продуктовода укупна ширина радног појаса представља ширину радног појаса нафтовода или продуктовода већег радног појаса.

У појасу ширине од 30 m лево и десно од осе нафтовода, након изградње нафтовода, не могу се градити зграде намењене за становање или боравак људи, без обзира на коефицијент сигурности са којим је нафтовод или продуктовод изграђен и без обзира на то у који је разред појас цевовода сврстан.

У појасу ширине 5 m на једну и другу страну (радном појасу), рачунајући од осе нафтовода, није дозвољено садити дрвеће и друго растиње чији корени досежу дубину већу од 1 m, односно, за које је потребно да се земљиште обрађује дубље од 0,5 m.

У радном појасу нафтовода не могу се изводити радови и друге активности осим пољопривредних радова дубине до 0,5 метара без писменог одобрења енергетског субјекта који је власник или корисник нафтовода.

У радном појасу нафтовода могу се градити само објекти који су у функцији нафтовода.

Изградња нових објеката не сме угрозити стабилност, безбедност и поуздан рад нафтовода.

С обзиром да се деоница нафтовода налази у непосредној близини изворишта „Ратно острво“ (приказано на Рефералној карти бр.1), ову деоницу је неопходно појачано изоловати. Неопходно је мерне изводе за контролу корозије поставити на размацама који нису већи од 1 km, а функционисање катодне заштите мора се контролисати најмање четири пута годишње.

Саобраћајна инфраструктура

Појаси, зоне заштите и режими коришћења и уређења путне инфраструктуре

Просторним планом утврђују се зоне заштите постојећих категорисаних путева (ДП I, II реда, општински путеви), и задржава се утврђена регулациона ширина истих, као земљиште јавне намене – грађевинско земљиште у јавној својини са постојећом наменом за јавни путни-друмски саобраћај.

Појаси заштите и режими коришћења и уређења категорисаних путева утврђују се на основу чланова 33, 34. и 36. Закона о путевима. Просторним планом се у коридору пруга установљавају следећи обострани **појасеви путева**:

- **Путно земљиште** – утврђена регулациона ширине путног земљишта – граница парцела
- **Заштитни појас** – одговарајуће ширине, обострано, мерено од границе путног земљишта (ДП I а/б-м реда 40/20 m; ДП II реда 10 m; ОП 5 m),
- **Појас контролисане изградње** - одговарајуће ширине, обострано, мерено од границе заштитног појаса (ДП I а/б-м реда 40/20 m; ДП II реда 10 m; ОП 5 m),

Режими коришћења и уређења простора у коридорима категорисаних путева:

- 1) **Путно земљиште** - земљиште потребно за изградњу пута, укрштања, функционалних и пратећих садржаја;
- 2) **Заштитни појас** – чини земљиште за које се одређује строго контролисани режим коришћења (обострано) у циљу заштите функције пута;
- 3) **Појас контролисане изградње** – чини земљиште у режиму контролисане градње и заштите животне средине (обострано).

У путном земљишту и заштитном појасу успоставља се трајна обавеза прибављања услова/сагласности од стране управљача јавне путне инфраструктуре код планирања, пројектовања и извођења грађевинских и земљаних радова.

Појаси, зоне заштите и режими коришћења и уређења железничке инфраструктуре

Просторним планом утврђују се зоне заштите постојећих железничких пруга (магистралне, регионалне и локалне), и задржава се утврђена регулациона ширина истих, као земљиште јавне намене – грађевинско земљиште у јавној својини са постојећом наменом за јавни железнички саобраћај.

Појаси заштите и режими коришћења и уређења регионалне и манипулативне железничке пруге утврђују се на основу члана 2. Закона о железници. Просторним планом се установљавају следећи обострани **појасеви/зоне заштите железничке пруге:**

- **пружни појас** – ширине 8 m (6 m у грађевинском подручје насеља) од осе колосека са обе стране пруге, земљиште испод пруге и ваздушни простор у висини од 14 m. Пружни појас обухвата и земљишни простор службених места (станица, укрсница, стајалишта, распутница и слично) који обухвата све техничко-технолошке објекте, инсталације и приступно-пожарни пут до најближег јавног пута,
- **инфраструктурни појас** - ширине 25 m од осе колосека са обе стране пруге,
- **заштитни пружни појас** - ширине 100 m од осе колосека са обе стране пруге.

Режими коришћења и уређења простора у коридорима железничке пруге:

1. Пружни појас - успоставља се режим забране изградње свих објеката који нису у функцији железничког саобраћаја, и у којем се може дозволити постављање каблова, електроенергетских нисконапонских водова за осветљавање, водовода и канализације, електронске ваздушне линије и водови и други водови и слични објекти и постројења на основу претходно прибављене сагласности од управљача железничке инфраструктуре;
2. Инфраструктурни појас - успоставља се режим строго контролисаног коришћења простора на простору изван пружног појаса, и у којим се може дозволити постављање каблова, електроенергетских нисконапонских водова за осветљавање, водовода и канализације, електронске ваздушне линије и водови и други водови и слични објекти и постројења на основу претходно прибављене сагласности од управљача железничке инфраструктуре;
3. Заштитни пружни појас - успоставља се режим контролисаног коришћења простора, којим се на удаљености од 50 m од осе колосека, не дозвољава изградња следећих објеката: рудника, каменолома у којима се користе експлозивна средства, индустрија хемијских и експлозивних производа, постројења и других објеката за која се ограничења утврде у складу са посебним прописима, док је дозвољено планирање пословних и комерцијалних објеката на удаљености од 25 m од осе крајњег колосека.

У пружном и инфраструктурном појасу пруге успоставља се трајна обавеза прибављања услова/сагласности од стране управљача јавне железничке инфраструктуре код планирања, пројектовања и извођења грађевинских и земљаних радова.

Појаси, зоне заштите и режими коришћења и уређења вода, водних објеката и водног земљишта

Предвиђено уређење простора ни на који начин не сме да ремети могућност и услове одржавања и функцију водних објеката: за уређење водотока, објеката за заштиту од поплава, ерозије, за заштиту од штетног дејства унутрашњих вода – одводњавање, коришћење вода, сакупљање, одвођење и пречишћавање отпадних вода и заштиту вода и мониторинг вода дефинисаних чланом 13.-20. Закона о водама. Не сме се нарушити постојеће стање одбрамбених насипа, њихова стабилност и основна функција нити услови њиховог одржавања. Не сме се угрозити слободан протикајући профил мелиорационих канала у свим условима рада система, као ни стабилност дна и косина канала.

Водити рачуна да интереси водопривреде не буду угрожени, у смислу функционисања водопривредног система и несметаног одржавања. Оптималну трасу планираног магистралног нафтовода одабрати на основу техничко-технолошких захтева, геотехничких карактеристика терена, као и хидролошко-хидрауличких, геоморфолошких и псалмолошких карактеристика водотока/канала. Обезбедити да се у свим фазама изградње нафтовода са

основним објектима који представљају саставни део нафтовода (блок станице и др.) и осталим објектима и системима у функцији нафтовода (оптички каблови и др.) у зони насипа прве одбрамбене линије очува степен заштите брањеног подручја.

Ради очувања и одржавања водних тела површинских и подземних вода и заштитних и других водних објеката, спречавања погоршања водног режима, обезбеђења пролаза великих вода и спровођења одбране од поплава, као и заштите животне средине, поштовати следеће забране:

- на насипима и другим водним објектима копати и одлагати материјал, напасати крупну стоку, вући посечено дрвеће, прелазити и возити моторно возило, осим на местима на којима је то дозвољено и обављати друге радње којима се може угрозити стабилност тих објеката;
- на водном земљишту (уважити дефиницију и намену водног и приобалног земљишта, према члану 8., 9. и 10. Закона о водама, управљање водним земљиштем у јавној својини у складу са чл. 9а. и 23. Закона о водама.):
 - 1) градити објекте којима се смањује пропусна моћ корита,
 - 2) одлагати чврсти отпад и опасан и штетан материјал,
 - 3) складиштити дрво и други чврст материјал на начин којим се ремете услови проласка великих вода,
 - 4) вађење речног наноса супротно издатој водној сагласности или без водне сагласности,
 - 5) прати возила и друге машине,
 - 6) вршити друге радње осим у случају:
 - (1) спровођења мера очувања, унапређења и презентације природних вредности,
 - (2) предузимања радњи ради заштите људи, животиња и имовине;
- у поплавном подручју градити објекте на начин којим се омета протицање воде и леда или супротно прописима за градњу у поплавном подручју;
- садити дрвеће на одбрамбеном насипу, у инундацијском појасу ширине најмање 10 m од небрањене ножице насипа према водотоку, а у брањеној зони супротно издатој водној сагласности,
- копати бунаре, ровове и канале поред насипа у појасу ширине најмање 10 m од небрањене ножице насипа према водотоку, односно до 50 m према брањеном подручју, осим ако је њихова функција заштита од штетног дејства вода или је техничком документацијом, урађеном у складу са Законом о водама, доказано да није угрожена стабилност насипа,
- мењати или пресецати токове подземних вода, односно искоришћавати те воде у обиму којим се угрожава снабдевање питком или технолошком водом, угрожавају минерална и термална изворишта, стабилност тла и објеката,
- мењати правац и јачину тока површинске воде која природно протиче или отиче са водног земљишта које је у приватној својини,
- градити објекте, садити дрвеће, орати и копати земљу и обављати друге радње којима се ремети функција или угрожава стабилност мелиорационих канала за одводњавање и у обостраном појасу ширине од најмање 5m од тих канала предузимати радње којима се омета редовно одржавање ових канала,
- одлагати чврсти отпад и друге материјале у водотоке, акумулације, ретензије, мелиорационе и друге канале, упуштати загађене воде или друге материје и вршити радње, којима се може оштетити корито и обала водотока, утицати на промену његове трасе, нивое воде, количину и квалитет воде, угрозити стабилност заштитних и других водних објеката или отежати одржавање водног система;

- вршити, без одговарајућих водних аката, интервенције у кориту (осигурање обала, преграђивање корита, проширење и продубљење корита и друго);
- изводити друге радове који би могли да угрозе стабилност и отежају одржавање регулационих, заштитних и других водних објеката.

Забрана вршења горе наведених радњи може се проширити и изван граница водног земљишта, ако би се тим радњама угрозио водни режим или водни објекти;

Трасу нафтовода и осталих објеката и система у функцији нафтовода (оптички кабл и др.) у зони водног земљишта, видно обележити на прописан начин, са назначеним местом и правцем укрштања, ради заштите од оштећења приликом радова на одржавању водних објеката и током спровођења одбране од поплава. Ознаке се морају редовно одржавати.

Граница и намена земљишта, чији је носилац права коришћења ЈВП „Воде Војводине“ Нови Сад, не могу се мењати без сагласности ЈВП „Воде Војводине“ Нови Сад; Планирати да се за коришћење водног земљишта, реше имовинско-правни односи са ЈВП „Воде Војводине“ Нови Сад.

Услови коришћење вода:

- Водоснабдевање основних објеката који представљају саставни део нафтовода (блок станице и др.) планирати из јавног водоводног система према условима и сагласности надлежног јавног комуналног предузећа.
- Све садржаје у оквиру зоне изворишта воде планирати у складу са Законом о водама и Правилником о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања („Сл. гласник РС“, бр. 92/08).
- Воду за техничке потребе могуће је обезбедити захватањем површинских или подземних вода према намени, условима и приоритету у коришћењу вода, одређеним чланом 71. Закона о водама.
- Подземне воде са квалитетом погодним за пиће и воде са јавних извора користе се само за: снабдевање водом становништва, санитарно-хигијенске потребе, напајање стоке, за потребе индустрије која захтева висококвалитетну воду (прехранбена, фармацеутска и друго) и потребе малих потрошача (испод 1l/s) и не могу се користити за друге сврхе, изузев за гашење пожара, нити на начин који би неповољно утицао на количину и својства воде, према члану 72. Закона о водама.
- Воде из изворишта површинских и подземних вода које служе за снабдевање водом за пиће, могу се користити само ако је то коришћење у складу са водним билансом и ако су претходно обављени истражни радови у складу са Законом о водама, одн. хидрогеолошки истражни радови у складу са условима и начином извођења геолошких истраживања, према закону којим се уређују геолошка истраживања која обухватају утврђивање резерви, издашност и квалитет воде на одређеном изворишту, према члану 79. Закона о водама.
- Воде које су планом управљања водама одређене за пиће не могу се користити за друге сврхе, изузев за гашење пожара, нити на начин који би неповољно утицао на количину и својства воде.
- Планирати да се за изградњу бунара исходују водна акта надлежног органа водопривреде, акта Покрајинског секретаријата за енергетику и минералне сировине у складу са Законом о рударству и геолошким истраживањима.

Услови заштите вода:

- Планско решење основних објеката који представљају саставни део нафтовода (блок станице и др.) у којима могу да се продукују отпадне воде, мора бити у складу са општим концептом канализације, пречишћавања и диспозиције отпадних вода на нивоу града Новог Сада и општина Жабал, Бечеј, Ада, Сента и Кањижа, уз уважавање следећег:
 - Планирати сепаратни тип канализационе мреже за сакупљање посебно атмосферских и посебно санитарних отпадних вода.
 - Условно чисте атмосферске воде са кровних површина, надстрешница и сл. могу се, без пречишћавања, испуштати у путни јарак или на околни терен путем уређених испуста осигураних од ерозије, уколико задовољавају квалитет II класе вода;
 - За атмосферске воде са зауљених и запрљаних површина (паркинг, манипулативне површине), пре улива у јавну канализациону мрежу, предвидети одговарајући предtretман (сепаратор уља, таложник);
 - Санитарно-фекалне отпадне воде испуштати у јавну канализациону мрежу.
 - Уколико у близини предметног простора није изграђен систем јавне канализације, као привремено решење, санитарно-фекалне отпадне воде испуштати у водонепропусну септичку јаму довољног капацитета. Пражњење септичке јаме поверити надлежном комуналном предузећу;
 - Уважити и све друге услове за сакупљање, канализацију и диспозицију отпадних вода које пропише надлежно јавно комунално предузеће;
 - Обезбедити да приликом одржавања нафтовода не дође до загађења околног терена. Евантуално издвојене материје сакупити у водонепропусни резервоар или цистерну, без могућности испуштања на околни терен или у водоток/канал.
 - Издвојен садржај предати овлашћеном правном лицу на даљи третман или складиштење, у складу са законом који регулише управљање отпадом;
- Забрањено је у површинске и подземне воде уношење опасних и штетних материја које могу угрозити квалитет (еколошки статус) тј. узроковати физичку, хемијску, биолошку или бактериолошку промену вода у складу са чланом 97. и 133. (став 9.) Закона о водама.
- Забрањено је у водотоке испуштање било каквих вода осим условно чистих атмосферских. Уколико се планира испуштање осталих отпадних вода у водотоке, претходно се морају комплетно пречистити (предtretман, примарно, секундарно или терцијално), тако да задовољавају прописане граничне вредности квалитета ефлуента према Уредби о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање и Уредби о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање.
- Забрањено је у подземне воде уношење загађујућих материја, односно узроковање погоршања постојећег хемијског статуса подземне воде, у складу са Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање;

Електроенергетска инфраструктура

У обухвату Просторног плана постоје далеководи основне преносне мреже 400kV, 220kV и 110kV напонских нивоа, у надлежности Електромреже Србије (ЕМС), са којима ће се траса планираног нафтовода укрштати и паралелно водити.

Постојеће трасе високонапонских водова и планирана траса нафтовода ће се ускладити у свему према законским прописима и техничким условима.

Према плану развоја преносног система ЈП „Електромереже Србије“, планирана је изградња објеката са којима ће се коридор нафтовода укрштати. У овим коридорима не могу се градити надземни објекти, осим објеката у функцији електроенергетског вода.

На местима укрштања и паралелног вођења нафтовода са постојећим електроенергетским објектима високог напона обавеза инвеститора нафтовода је да изради Елаборат о утицају високонапонског вода на нафтовод.

Удаљење водова од нафтовода мора бити у складу са Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона 1kV до 400kV („Службени лист СФРЈ“, бр. 65/88 и „Службени лист СРЈ“, бр.18/92), Правилником о техничким нормативима за уземљење електроенергетског постројења напона преко 1000V („Службени лист СРЈ“, бр. 61/95), као и СРПС N.CO.105-Техничким условима заштите подземних металних цевовода од утицаја електроенергетских постројења („Службени лист СФРЈ“, бр.68/86).

Заштита постојећих подземних водова мора бити изведена у складу са одредбама Правилника о техничким нормативима за електроенергетска постројења називног напона изнад 1kV („Службени лист СФРЈ“, бр. 4/1974 и 13/1978).

Није дозвољено паралелно вођење нафтовода испод или изнад енергетских каблова. Цевовод нафтовода мора бити удаљен мин.10,0m од темеља далеководног стуба, односно 10,0m од уземљивача стуба или трансформаторске станице. Уколико се ово растојање не може постићи, довољан је минимални размак од 1,0m, уз услов да статичка стабилност стубова и механичка сигурност цевовода не сме бити угрожена.

Делови нафтовода кроз које се испушта флуид морају бити удаљени најмање 30,0 m од најистуренијих делова електроенергетских објеката под напоном.

Табела 21: Минимална растојања подземних нафтовода од надземне електроенергетске мреже и стубова далековода

	Паралелно вођење (m)	при укрштању (m)
$\leq 20 \text{ kV}$	10	5
$20 \text{ kV} < U \leq 35 \text{ kV}$	15	5
$35 \text{ kV} < U \leq 110 \text{ kV}$	20	10
$110 \text{ kV} < U \leq 220 \text{ kV}$	25	10
$220 \text{ kV} < U \leq 440 \text{ kV}$	30	15

Минимално растојање се рачуна од темеља стуба далековода и уземљивача.

Минимално растојање нафтовода од ветрогенератора (рачунајући од осе стуба ветрогенератора) износи 1,5 x висина ветрогенератора.

Термоенергетска инфраструктура

Приликом одређивања трасе планираног нафтовода, иста је усклађена са постојећим и планираним гасоводима и нафтоводима.

Коридор планираног нафтовода укршта се и паралелно води са постојећим и планираним гасоводима и нафтоводима, при чему је приликом одређивања трасе нафтовода поштовало минимално потребно растојање при укрштању и паралелном вођењу нафтовода са подземним линијским инфраструктурним објектима, као и да угао укрштања планираног нафтовода са подземном линијском инфраструктуром износи између 60° и 90°.

Минимално растојање нафтовода, мерено од спољне ивице нафтовода приликом укрштања са гасоводима, нафтоводима и продуктоводима износи 0,5 m.

Минимално растојање нафтовода, мерено од спољне ивице нафтовода приликом паралелног вођења са гасоводима, нафтоводима и продуктоводима износи 5,0 m.

Растојања приликом укрштања и паралелног вођења нафтовода са гасоводима, нафтоводима и продуктоводима се могу изузетно смањити уз примену додатних мера као што су: повећање степена сигурности, повећање дубине укопавања или примена механичке заштите при ископавању.

Приликом укрштања нафтовода са гасоводима, нафтоводима и продуктоводима, нафтовод се може поставити у заштитну цев уколико је пројектом и сигурносним прорачунима то неопходно.

Укрштање пројектовати и извести подбушивањем испод цевовода гасовода, нафтовода и продуктовода. Угао укрштања планираног нафтовода и гасовода, нафтовода и продуктовода требало да буде између 60° и 90°.

Електронска комуникациона (ЕК) инфраструктура

У обухвату Просторног плана траса нафтовода ће се укрштати са електронским комуникационим кабловима мреже фиксне и мобилне телефоније, телекомуникационе спојне оптичке мреже и приступне мреже у надлежности Телекома Србије, Дирекције за технику, Београд, оператера СББ, А1 као и СатТракт.

Планирана траса далековода и постојећа електронска комуникациона инфраструктура ће се ускладити у свему према законским прописима и техничким условима.

Приликом извођења радова, посебно на местима непосредног приближавања и укрштања постојећих ЕК објеката и новопројектованих објеката нафтовода, обавезно је присуство овлашћеног лица Предузећа за телекомуникације „Телеком Србија“ а.д., Извршне јединице Нови Сад, односно осталих власника (оператера) постојеће електронске комуникационе мреже, SBV Нови Београд и др.

Било каквим грађевинским радовима не сме се довести у питање нормално функционисање ЕК саобраћаја, односно адекватан приступ постојећим ЕК кабловима ради редовног одржавања или евентуалних интервенција на истим.

Како не би на било који начин дошло до угрожавања механичке стабилности, електричне исправности и карактеристика постојећих подземних ЕК каблова, и како би се обезбедило нормално функционисање ЕК саобраћаја, инвеститор-извођач радова је обавезан да предузме све потребне и одговарајуће мере предострожности, дужан је да све грађевинске радове у непосредној близини постојећих подземних ЕК каблова, на местима приближавања и укрштања планираног далековода са постојећим ЕК инсталацијама изводи искључиво ручним путем, у складу са важећим техничким прописима, без употребе механизације, уз предузимање свих потребних мера заштите (обезбеђење од слегања, пробни шлицеви и сл.).

Заштиту-обезбеђење постојећих ЕК објеката извршити пре почетка извођења било каквих грађевинских радова.

Извођач радова је обавезан да приликом извођења радова на изградњи планираног енергетског објекта, и то на местима паралелног вођења, непосредног приближавања и укрштања истих са постојећим ЕК објектима, у свему поштује важеће прописе.

Телекомуникациони коридори морају бити заштићени предметним планским документом у складу са Правилником о захтевима за утврђивање заштитног појаса за електронске комуникационе мреже и припадајућих средстава, радио коридора и заштитне зоне и начину извођења радова приликом изградње објеката („Службени гласник РС“, бр.16/2012)

3.2.10. Мере заштите од елементарних непогода

Заштита од елементарних непогода подразумева планирање простора у односу на могуће природне и друге појаве које могу да угрозе здравље и животе људи или да проузрокују штету већег обима на посматраном простору, као и прописивање мера заштите за спречавање елементарних непогода или ублажавања њиховог дејства. Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама утврђују се конкретне мере и активности у циљу спречавања и ублажавања последица од катастрофа, кроз План смањења ризика катастрофа и План заштите и спасавања.

Смањење ризика од катастрофа, између осталог, подразумева:

- 1) прецизно идентификовање, редовну процену и праћење ризика од катастрофа ради њихове контроле;
- 2) смањење дејства фактора који узрокују или увећавају ризике од катастрофа путем одговорног и одговарајућег управљања животном средином, земљиштем, водама и другим природним ресурсима, планског коришћења земљишта и предузимањем одговарајућих техничких и других мера;
- 3) ублажавање штетних последица на основу што потпунијег разумевања ризика од њих, планирања њиховог спречавања и повећања спремности за реаговање и ефикасан одговор;
- 4) обнову након катастрофе у складу са начелом изградње бољег система, који ће инфраструктуру и друштво у целини учинити отпорнијим на будуће катастрофе;
- 5) инвестирање у превенцију и смањење ризика од катастрофа кроз подстицање јавног и приватног улагања и предузимања структурних и неструктурних мера;
- 6) изградњу културе безбедности и отпорности појединаца и заједнице на катастрофе;

- 7) интензивну међусобну сарадњу свих надлежних институција на свим нивоима власти, као и партнерство са приватним и јавним предузећима, другим правним лицима, предузетницима, организацијама цивилног друштва и свим заинтересованим грађанима који могу пружити допринос смањењу ризика од катастрофа;
- 8) успостављање прецизних процедура за размену информација и искустава од значаја за смањење ризика и за ефикасно пружање и примање међународне оперативне и хуманитарне помоћи ради отклањања последица катастрофе и почетне обнове погођених подручја;
- 9) праћење климатских промена и прилагођавање заједнице на очекиване последице.

На подручју Просторног плана континуирано ће се спроводити мере заштите и одбране од елементарних непогода, које настају као последица климатских, хидролошких, орографских и сеизмичких карактеристика.

На основу сеизмичке рејонизације Републике Србије за повратни период од 475 година на посматраном простору је могућ земљотрес од VII-VIII степени макросеизмичког интензитета према MCS скали. У односу на структуру и тип објекта, дефинисане су класе повредивости, односно очекиване деформације објеката. На основу интензитета и очекиваних последица земљотреса, сматра се да ће се за VII степен манифестовати „силан земљотрес“, а за VIII степен „штетан земљотрес“. Мере заштите од земљотреса подразумевају строго поштовање и примену важећих грађевинско-техничких прописа за изградњу објеката уз обавезно уважавање могућих ефеката за наведене степене макросеизмичког интензитета.

За превентивну заштиту од пожара, као и његово успешно елиминисање, примењиваће се Закон о заштити од пожара („Службени гласник РС“, бр. 111/09, 20/15, 87/18, 87/18 – др. закон), као и други закони, правилници и технички прописи и стандарди који регулишу ову област.

Заштита од града се обезбеђује противградним (лансирним) станицама, са којих се током сезоне одбране од града испаљују противградне ракете. Изградња нових и реконструкција старих објеката на одстојању мањем од 500 m од лансирних станица Центра за одбрану од града могућа је само по обезбеђењу посебне сагласности и мишљења Републичког хидрометеоролошког завода (РХМЗ). Према подацима добијеним од РХМЗ у зони ширег посматрања изграђене су 4 лансирне станице чије заштитне зоне од 500 m делимично секу обухват Просторног плана.

3.2.11. Техничко-технолошки удеси

Удес (акцидент) јесте изненадни и неконтролисани догађај који настаје ослобађањем, изливањем или расипањем опасних материја, обављањем активности при производњи, употреби, преради, складиштењу одлагању или дуготрајном неадекватном чувању (Закон о заштити животне средине).

У случају непланираног загађења животне средине неопходно је да се без одлагања предузму мере ради смањења штете у животној средини или уклањања даљих ризика, опасности и штете у животној средини. У ове мере спадају превентивне мере заштите и мере приправности и одговорности на удес.

Постројења у којем се обављају активности у којима је присутна или може бити присутна опасна материја у једнаким или већим количинама од прописаних (у даљем тексту: севесо постројење), регулисана су Законом о заштити животне средине и другим подзаконским актима, на основу чега се одређује обавеза израде Политике превенције удеса, Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса, прописује се листа опасних материја и њихове количине и критеријуми за одређивање врсте документа које израђује оператер севесо постројења, односно комплекса у коме се обављају активности у којима је присутна или може бити присутна једна или више опасних материја. Локална самоуправа је у обавези да, на основу Плана заштите од удеса оператера, који се налазе на територији те локалне самоуправе, изради План заштите од удеса локалне самоуправе (екстерни План заштите од удеса), чији је садржај и методологија израде уређена Законом о ванредним ситуацијама.

У складу са Правилником о садржини политике превенције удеса и садржини и методологији израде Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса („Службеном гласнику РС“, бр. 41/10) полазни основ за идентификацију повредивих објеката је удаљеност од минимум 1000 метара од граница севесо постројења, односно комплекса, док се коначна процена ширине повредиве зоне (зоне опасности) одређује на основу резултата моделирања екефата удеса. Повредива зона предствља могућу критичну тачку и локацију хемијског удеса.

На основу података Министарства заштите животне средине, у обухвату Просторног плана подручја посебне намене нафтовода граница Мађарске - Нови Сад са елементима детаљне регулације, налазе се следећа севесо постројења/комплекси:

Севесо постројења/комплекси, са обавезом израде Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса („виши ред“):

1. СКЛАДИШТЕ СИРОВЕ НАФТЕ, оператера „Транснафта“ а.д. Панчево, ул. Пут Шајкашког одреда 8, НОВИ САД;
2. КОМПЛЕКС НОВИ САД, оператера „НИС“ а.д. Нови Сад, ул. Пут Шајкашког одреда 2-4, НОВИ САД;
3. ПОГОН ТНГ „НОВИ САД“, оператера „НИС“ а.д. Нови Сад, ул. Пут Шајкашког одреда 5, НОВИ САД;

Севесо постројења/комплекси, са обавезом израде Политике превенције удеса („нижи ред“):

1. ТЕРМОЕЛЕКТРАНА - ТОПЛАНА „НОВИ САД“, оператера „ЕПС“ а.д. Београд, 7. улица 102, НОВИ САД

Остале мере:

- У случају квара на бушећој гарнитурџ, транспортним средствима или другој ангажованој механизацији, гориво, машинска и друга уља не смеју се директно упуштати у земљиште и водотокове, већ се иста морају адекватно сакупљати и евакуисати на прописан начин до локације коју одреди надлежна комунална служба,
- На месту укрштања трасе нафтовода са каналима, саобраћајном и енергетском инфраструктуром, а где се примењује метод подбушивања, предузети све мере како би се спречило изливање горива, мазива и других штетних и опасних материја у земљиште, површинске и подземне воде,
- У случају акцидентног загађења земљишта, површинских и подземних вода предвидети тренутну обуставу радова и спровођење санационих мера, у циљу заштите земљишта и подземних вода,

- На месту акцидента, након санације нанети нови, незагађени слој земљишта,
- Утврдити инжењерско геолошке карактеристике носивости тла и на основу тога изводити радове. Приликом извођења радова не сме доћи до промена инжењерскогеолошких карактеристика тла (појава улегнућа, клизања и др.).

Ратна разарања

Добијени услови и захтеви од Министарства одбране, а који се односе на просторна решења (утврђене зоне просторне заштите) у обухвату Просторног плана, уграђени су у сам Просторни план. Подаци поверљивог карактера детаљно су обрађени у Посебном прилогу који је саставни део Просторног плана, а који не подлеже стручној контроли, ни јавном увиду.

У случају непосредне ратне опасности и у рату, све мере цивилне заштите (заштита људи и материјалних добара, померање становништва, збрињавање становништва и др.) спроводиће се у складу са Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама и прописима који регулишу ову област.

У обухвату Просторног плана, Центар за разминурање води пет локација за које се сумња да су загађене неексплодираним авио-бомбама, на следећим координатама:

- X-7.412.345, Y-5.014.203 (Нови Сад);
- X-7.409.505, Y-5.017.795 (Зрењанинска петља, Нови Сад);
- X-7.416.097, Y-5.017.403 (Каћ);
- X-7.416.215, Y-5.017.185 (Каћ);
- X-7.416.518, Y-5.017.101 (Каћ).

Скреће се пажња на опрезност приликом извођења земљаних радова, полазећи од чињенице да су се на територији РС током два Светска рата одвијали оружани сукоби различитих интензитета.

Центар за разминурање на предметној локацији не искључује могућност присуства других ЕОР (експлозивни остаци рата) услед чињенице да база података није потпуна, те да се континуираним процесом допуњује сазнањем нових чињеница о постојању ЕОР, као и да Центар за разминурање нема потпуне податке о прецизним локација на којима је дејствовано током НАТО бомбардовања 1999. године.

4. ВЕРОВАТНОЋА, ИНТЕНЗИТЕТ, СЛОЖЕНОСТ, РЕВЕРЗИБИЛНОСТ, ВРЕМЕНСКА И ПРОСТОРНА ДИМЕНЗИЈА, КУМУЛАТИВНА И СИНЕРГЕТСКА ПРИРОДА УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Карактер, интензитет, сложеност, реверзибилност, вероватноћа, трајање, учесталост, понављање на локалном, регионалном и ширем нивоу, кумулативна и синергијска природа утицаја, могу се разматрати као:

- могући утицаји у границама обухвата Просторног плана;
- могући утицаји на нивоу региона;
- могући утицаји од националног значаја;
- могући утицаји од међународног значаја;
- могући утицаји из непосредног и ширег окружења на подручје обухвата Просторног плана.

Просторно-положајне, природне карактеристике подручја и постојеће стање простора у обухвату Просторног плана, опште карактеристике непосредног и ширег окружења, планиране намене и капацитети, намећу пре свега:

- вредновање потенцијалних утицаја и њихових карактера простора у обухвату Просторног плана (локални ниво),
- вредновање утицаја, њихових карактера и ефеката на нивоу припадајућег региона (регионални ниво),
- вредновање значаја и карактера утицаја планских решења на шире просторно окружење (национални ниво).

Подручје у обухвату Просторног плана представља сложену, вишефункционалну просторну целину са планираном наменом, мрежом насеља, инфраструктурном матрицом, чија реализација неминовно доводи до промена у простору. Вредновање подручја у обухвату предметног Просторног плана вршено је са аспекта позитивних и потенцијално негативних утицаја и ефеката:

- пренамене земљишта;
- промене пејзажно-предеоних карактеристика и вредности;
- саобраћајне матрице простора;
- планиране матрице инфраструктуре;
- рекултивације и ревитализације деградираних локација.

Све промене у обухвату Просторног плана, потенцијално директно и индиректно утичу на грађевинска подручја, али и шире окружење, на регионалном и покрајинском нивоу.

Постоји вероватноћа потенцијално негативних утицаја на природне вредности – површинске и подземне воде и остале вредности животне средине у обухвату Просторног плана и окружењу, у случају непоштовања превентивних и санационих мера заштите, непоштовања прописаних правила уређења и грађења, као и непоштовања превентивних мера од акцидентних (удесних) ситуација, као и правовременог реаговања у случају акцидента.

Стратешка процена представља вредновање са аспекта:

- примењених мера превенције на просторно-планском нивоу за спречавање и минимизирање потенцијално штетних утицаја на стање и квалитет земљишта, ваздуха, површинских и подземних вода, изворишта водоснабдевања, буке, природна и културна добра, зеленило и пејзажне вредности и укупан квалитет животне средине;
- рационалног, еколошки прихватљивог управљања свим природним ресурсима;
- имплементирања мера за отклањање могућих последица стратешког карактера у простору и на животну средину.

IV СМЕРНИЦЕ ЗА НИЖЕ ХИЈЕРАРХИЈСКЕ НИВОЕ У ПОСТУПКУ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Према члану 16. Закона о стратешкој процени утицаја плана на животну средину, Извештај о стратешкој процени садржи разрађене смернице за процене утицаја на нижим хијерархијским нивоима које обухватају дефинисање потребе за израдом стратешких процена и процена утицаја пројеката на животну средину, одређују аспекти заштите животне средине и друга питања од значаја за процену утицаја на животну средину планова и програма нижег хијерархијског нивоа.

Према одредбама Закона о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 135/04 и 36/09), предвиђа се израда Студије о процени утицаја на нивоу пројектно-техничке документације.

Према Уредби о утврђивању Листе пројекта за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 114/08), предметни нафтовод се према његовој дужини налази на листи I за које је обавезна израда Студије о процени утицаја.

С обзиром на наведене чињенице, констатујемо да је **потребна израда Студије о процени утицаја за предметни нафтовод**. У складу са тим, Носилац пројекта је, у складу са чланом 8. Закона о процени утицаја, у обавези да се обрати надлежном органу за послове заштите животне средине са захтевом о одређивању потребе израде, односно обима и садржаја Студије о процени утицаја на животну средину, у складу са Законом о заштити животне средине ("Службени гласник РС", 135/04, 36/09 72/09 – 43/11- Уставни суд и 14/2016, 76/2018, 95/2018 - др. закон и 95/2018 - др. закон), Законом о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 36/09), Правилником о садржини студије о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 69/2005), и Уредбом о утврђивању Листе пројекта за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 114/08).

Приликом израде Студије о процени утицаја на животну средину, посебно је потребно идентификовати постојеће („нулто“) стање животне средине. Поред тога, а с обзиром на састав и карактеристике нафте, урадити процену ризика од удеса у случају акцидентних ситуација (посебно на деловима трасе где постоји изложеност становништва и објеката могућим ризицима), дефинисати техничко технолошке и организационе мере заштите животне средине за фазу изградње и за фазу експлоатације пројекта.

Мере заштите животне средине и мониторинг, који се интерпретирају у Студији процене утицаја објеката на животну средину, представљају услове који се морају испоштовати при изради пројектне документације и реализовати током рада и функционисања објеката.

1. СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА

Просторни план се спроводи, у складу са одредбама Закона о планирању и изградњи, на следећи начин:

1. **Директно (непосредно), издавање информације о локацији и локацијских услова за објекте и системе посебне намене** у обухвату детаљне регулације (детаљна разрада Просторног Плана).
2. **Посредно**, спровођењем превентивних мера заштите и ограничења у погледу коришћења земљишта у заштитном појасу нафтовода, у појасу уже заштите (појасу контролисане изградње) и радном појасу нафтовода у документима јединица локалне самоуправе као и другим просторним плановима подручја посебне намене.

1.1. ДИРЕКТНО СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Директно спровођење Просторног плана Просторни План представља плански основ за издавање локацијских услова за изградњу нафтовода, објеката у функцији нафтовода и пратеће инфраструктуре, и то;

- изградња линијског дела нафтовода и телеметријског (оптичког) кабла,
- изградња објеката који су саставни делови нафтовода Отпремно-прихватна чистачка станица ОПЧС Хоргош, Блок станица БС Кањижа 1, БС Кањижа 2, БС Бачко Петрово Село, БС Бечеј, БС Бачко Градиште 1, БС Бачко Градиште 2, БС Чуруг, БС Госпођинци, БС Каћ, Пријемно чистачко место ПЧМ Терминал Транснафте Нови Сад са инфраструктурним опремањем локација и уређењем приступних/прикључних путева,
- постављањем система катодне заштите (СКЗ) линијског дела нафтовода,
- уградња уређаја и опреме за потребе даљинског надзора и управљања,
- изградњу електроенергетске инсталације и водова за потребе прикључења на локалну електроенергетску мрежу и то 20kV за Блок станице и 35kV за ОПЧС Хоргош и ПЧМ Терминал Транснафте Нови Сад, када је прикључак на локану електроенергетску мрежу према условима надлежног дистрибутера електричне енергије и изградња инсталација и водова у обухвату Просторног плана и посебне намене,
- приступне/прилазне путеве и прикључке на јавне путеве.

Директно спровођење плана у радном појасу нафтовода са свим ограничењима и мерама заштите нафтовода.

Просторни план представља основ за утврђивање јавног интереса за експропријацију, односно административни пренос непокретности и непотпуну експропријацију непокретности установљењем привремене или трајне службености.

Непотпуном експропријацијом се обезбеђује простор за подстављање линијског дела нафтовода и телеметријског (оптичког) кабла, дела пратећих инсталација која се постављају подземно и дела надземних електроенергетских водова (далековода), за које по Закону није прописана обавеза формирања посебне грађевинска парцела. Осим ограничења права својине у смислу начина газдовања, непотпуном експропријацијом се не мења власништво над обухваћеном непокретностима.

Потпуном експропријацијом, односно административним преносом непокретности обезбеђује се простор за формирање грађевинских парцела објеката који су саставни делови нафтовода и грађевинских парцела приступних/прилазних путева. Потпуном експропријацијом се мења постојећа намена и власништво над обухваћеном непокретностима.

Решењем о утврђивању јавног интереса, одређује се корисник експропријације, односно административног преноса непокретности и непотпуне експропријације обухваћених непокретности. Корисник експропријације преузима сва права, обавезе и договорности предвиђене Законом о експропријацији („Сл. гласник РС“, број 53/95, 23/01-СУС, 20/09 и 55/13-УС).

У делу детаљне разраде овог Просторног плана, површине које могу бити предмет утврђивања јавног интереса одређене су графички са елементима за геодетско обележавање и пописом обухваћених катастарских парцела. У случају међусобног неслагања текстуалних и графичких података или неслагања због накнадних промена насталих одржавањем катастра непокретности меродавна је ситуација на Детаљним картама.

У складу са методологијом планирања и пројектовања линијских инфраструктурних објеката у планским документима линијских инфраструктурних објеката и система се одређују оријентационе стационаже. Од ових оријентационих стационажа може се одступити у даљој изради техничке документације, односно оријентационе стационаже се у спровођењу планског документа, односно даљој изради техничке документације, могу додатно прецизирати, и то у: идејном решењу, идејном пројекту, пројекту за грађевинску дозволу, пројекту за извођење, односно у пројекту изведеног објекта, где се потпуно прецизно утврђују стационаже у коридору линијског инфраструктурног објекта.

За потребе формирања инфраструктурних коридора, изградње објеката и других јавних радова, где техничка документација покаже потребу да се изађе из линије експропријације (потпуне и непотпуне експропријације), односно границе Просторног плана, могућа је израда урбанистичког пројекта у складу са чл. 60 - 64. Закона.

1.2. СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА У ДРУГИМ ПРОСТОРНИМ И УРБАНИСТИЧКИМ ПЛАНОВИМА

У појасу контролисане изградње (појас уже заштите нафтовода) утврђеним овим Просторним планом, примењују се важећи плански документи (просторни планови јединица локалне самоуправе и урбанистички планови) у деловима који нису у супротности са режимом коришћења и уређења тог појаса. У делу обухвата плана ван појаса контролисане градње примењују се важећи плански документи.

Изградња електроенергетске инсталације и водова за потребе прикључења на локалну електроенергетску мрежу и то 20 kV за Блок станице и 35 kV за ОПЧС Хоргош и ПЧМ Терминал Транснафте Нови Сад, када је прикључак на локалну електроенергетску мрежу према условима надлежног дистрибутера електричне енергије и изградња дела инсталација и водова ван обухвата Просторног плана и посебне намене, спроводиће се применом важећих Просторних планова јединица локалне самоуправе.

Важећа планска документација јединица локалне самоуправе се задржава и спроводи уз обавезу примене смерница и мера заштите утврђених овим Просторним планом.

Просторни планови подручја посебне намене у делу у којем се преклапају са овим Просторним планом спроводе се уз обавезу примене смерница и мера заштите утврђених овим Просторним планом.

Израда нових планских докумената као и измена и допуна постојећих планских докумената подразумева:

1. да се у планском документу наведу (прикажу) идентичне намене и планска решења из овог Просторног плана за обухват површина јавне намене у појасевима заштите нафтовода,
2. да се даље разраде основне смернице и правила овог Просторног плана дефинисана за појас контролисане изградње.

2. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА И ПРОЈЕКТИ

Изградња нафтовода граница Мађарске-Нови Сад има стратешки значај за подизање нивоа енергетске стабилности Републике Србије, са циљем диверсификације транспорта сирове нафте, са (тренутно) јединог постојећег правца снабдевања путем Јадранског нафтовода.

У фази имплементације Просторног плана приоритети у реализацији система нафтовода су:

- израда техничке документације,
- решавање имовинско правних односа,
- изградња линијског дела нафтовода и телеметријског (оптичког) кабла, са постављањем система катодне заштите и уређаја и опреме за потребе даљинског надзора и управљања,
- изградња објеката који су саставни делови нафтовода Отпремно-прихватна чистачка станица ОПЧС Хоргош, Блок станица БС Кањижа 1, БС Кањижа 2, БС Бачко Петрово Село, БС Бечеј, БС Бачко Градиште 1, БС Бачко Градиште 2, БС Чуруг, БС Госпођинци, БС Каћ, Пријемно чистачко место ПЧМ Терминал Транснафте Нови Сад са инфраструктурним опремањем локација и уређењем приступних/прикључних путева,
- прикључење објеката на дистрибутивни електроенергетски систем.

V ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И МОНИТОРИНГ У ПОСТУПКУ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Основни циљ мониторинг система је да се обезбеди правовремено реаговање и упозорење на могуће негативне процесе и акцидентне ситуације, као и потпунији увид у стање основних чинилаца животне средине и утврђивање потреба за предузимање додатних мера заштите у зависности од степена угрожености и врсте загађења.

Успостављање система мониторинга један је од приоритетних задатака како би се мере заштите животне средине које су предложене у Просторном плану и Стратешкој процени могле успешно контролисати и пратити приликом имплементације Просторног плана.

Обавеза успостављања систематског мониторинга на простору Републике Србије дефинисана је *Законом о заштити животне средине (Службени гласник РС, бр. 135/04, 36/2009, 36/2009 - др. закон, 72/2009 - др. закон и 43/2011 - одлука УС)* и утврђена стратешким документима у области заштите животне средине (*Национални програм заштите животне средине, Национална стратегија одрживог развоја Републике Србије, Акциони план за спровођење Стратегије одрживог развоја и др.*).

Програм праћења стања животне средине у току спровођења Просторног плана, према Закону о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 109/09 и 8/10), садржи следеће ставке:

1. Опис циљева Просторног плана
2. Индикаторе за праћење стања животне средине
3. Права и обавезе надлежних органа
4. Поступање у случају појаве неочекиваних негативних утицаја.

1. ОПИС ЦИЉЕВА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Опис циљева Просторног плана је наведен у поглављу I овог Извештаја. Основни циљ Програма праћења стања животне средине је да се обезбеди, поред осталог, правовремено реаговање и упозоравање на могуће негативне процесе и акцидентне ситуације, као и да се омогући потпунији увид у стање елемената животне средине и утврђивање потреба за предузимање мера заштите, у зависности од степена угрожености и врсте загађења.

Јако је важно обезбедити континуирано праћење стања квалитета животне средине и активности на простору у обухвату Просторног плана, чиме се стварају услови за рационално управљање овим простором.

Према Закону о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04, 36/09-др. закон, 72/09-др. Закон, 43/11-УС), Република, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе у оквиру своје надлежности утврђене Законом, обезбеђује континуалну контролу и праћење стања животне средине у складу са овим и посебним законима, а циљеви Програма праћења стања животне средине били би:

- обезбеђивање мониторинга;
- дефинисање садржине и начина вршења мониторинга;
- одређивање овлашћених организација за обављање мониторинга;
- дефинисање мониторинга загађивача;
- успостављање информационог система и дефинисање начина достављања података у циљу вођења интегралног регистра извора загађивања;
- увођење обавезе извештавања о стању животне средине према прописаном садржају извештаја о стању животне средине.

2. ИНДИКАТОРИ ЗА ПРАЋЕЊЕ СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Мониторинг стања животне средине се врши систематским мерењем, испитивањем и оцењивањем индикатора стања и загађења животне средине, које обухвата праћење природних фактора, односно промене стања и карактеристика животне средине.

Имајући у виду дефинисане посебне циљеве, врши се избор одговарајућих индикатора у изради стратешке процене, на основу којих се врши оцењивање планских решења, са становишта могућих негативних утицаја на животну средину, и предлог минимизације или елиминација и утврђивање неповољних утицаја.

Предлог индикатора за праћење стања животне наведен је поглављу II ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА.

У току изградње и експлоатације нафтовода предвидети мониторинг стања животне средине:

- ваздуха и извора емисија загађујућих материја;
- вода;
- земљишта;
- биодиверзитета и заштићених подручја;
- геолошке средине,
- социјални мониторинг.

2.1. УСЛОВИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ МОНИТОРИНГА

Послове мониторинга морају изводити специјализоване организације које имају лиценце за обављање послова овакве врсте, стручно оспособљена лица и специјална опрема.

Техничке карактеристике свих мерних уређаја морају да задовољавају захтеве, прописе и норме система за обезбеђење јединства мерења и да имају одговарајуће сертификате (потврде) о мериторној провери.

Списак контролисаних параметара, број извора емисије загађујућих материја, пунктови контроле, као и динамика мониторинга одредиће се након прихватања коначних пројектних решења и биће приказана у Плану мониторинга.

У периоду градње пројектованих објеката неопходно је предвидети еколошки мониторинг непосредно на изворима емисије, тј. на местима испуштања загађујућих материја у циљу поштовања утврђених норматива емисије за све изворе са организованим и неорганизованим испуштањима /емисијама загађујућих материја.

Квантитативну хемијску анализу узорака површинских вода, седимената, отпадних вода, обавити у стационарним акредитованим лабораторијама за хемијске анализе.

Мониторинг квалитета ваздуха

Законом о заштити ваздуха дат је законски оквир за проучавање и праћење квалитета ваздуха које за циљ има контролу и утврђивање степена загађености ваздуха, као и утврђивање тренда загађења, како би се правовремено деловало ка смањењу штетних супстанци до нивоа који неће битно утицати на квалитет животне средине.

Контрола квалитета ваздуха се остварује праћењем нивоа загађујућих материја у ваздуху у складу са Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха и Уредбом о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух.

Контрола квалитета ваздуха на градилишту и околини спроводи се са циљем да се региструју загађења у зони утицаја, концентрације издувних гасова насталих као последица рада грађевинске механизације и прашине од кретања возила, земљаних радова и на местима складиштења песка и осталих прашкастих материјала.

Мерења емисије помоћу инструмената и уређаја, узимање и анализа проба /узорака/ ваздуха, као и мерења метеоролошких параметара обављају се у складу са важећим националним, европским и међународним захтевима и стандардима.

Обављање мониторинга атмосферског ваздуха током градње линијског дела нафтовода није неопходан, осим ако надлежне институције не наложе другачије. У том случају неопходно је извршити корекцију Плана мониторинга. Такође, с обзиром да је систем нафтовода затворен систем током чије експлоатације се не очекује емисија штетних гасова мониторинг ваздуха није обавезан.

Мониторинг квалитета воде

Пре почетка извођења радова неопходно је утврдити нулто стање уобичајене замућености воде на локалитетима преласка односно подводних радова у/испод корита водотока и утврдити толеранцију замућености која неће имати значајније последице по водене системе. Мониторинг ће се спроводити док трају радови и уколико замућеност пређе границе толеранције потребно је предузети корективне мере.

Контрола квалитета површинских и подземних вода спроводи се у зони утицаја односно на деловима где површинске воде могу бити реципијент пречишћених отпадних вода које настају боравком запослених на објекту. Такође, обавезно је вршити рутински надзор над третманом отпадних вода од боравка људи на градилишту.

Контрола подземних вода у слоју који се користе за пиће и остале потребе, врши се са аспекта квалитета воде и аспекта издашности, односно осиромашења подземне воде на бунарима за експлоатацију.

У склопу активности усмерених ка дуготрајном раду водоизворишта, неопходно је обезбедити и спровести правовремене мере заштите, како у окружењу водозахватних објеката, тако и делу подручја са кога гравитира подземна вода ка изворишту.

Мониторинг предвиђа осматрање нивоа подземних вода, режима експлоатације и праћења квалитета подземних вода.

Мониторинг квалитета подземних вода, обавити на следеће параметре:

- температура, боја, мирис, мутноћа, рН, утросак KMnO_4 , амонијум јон, хлориди, нитрати, остатак испаравања, електропроводљивост, натријум, бор,
- фосфорна компонента,
- винилхлорид,
- минерална уља, укупна уља и масти, бетекс,
- одабрана агрохемијска средства – пестициди, хербициди, инсектициди,
- бактериологија – основна анализа.

Поједини (специфични) параметри предвиђени мониторингом хемијског састава подземних вода су уведени на основу резултатима претходних испитивања или су укључени као индикатори појединих загађења (нпр. бор указује на антропогени вид загађења).

У зависности од препарата који се користе током пољопривредних радова, направити селекцију параметара за испитивање агрохемијских средстава.

Предвиђени параметри се неће пратити на свим објектима и истом динамиком. У зависности од положаја осматрачког објекта у односу на потенцијални извор загађења и извориште, направљен је одабир елемента за обраду.

Мониторинг квалитета земљишта

У фази изградње система нафтовода, надзор се врши са циљем да се спречи потенцијално загађење земљишта и подземних вода уљем и горивом из грађевинских машина. Спроводи се перманентно мерама превенције које се односе на рутинске контроле провере исправности грађевинских машина и места на којима се врши претакање горива или ремонт машина и привремено складиштење отпада.

Такође, обавезно је вршити надзор над правилним управљањем и евакуацијом отпада који настаје на градилишту. Рутинске контроле и надзор над токовима опасног отпада који би евентуално требало привремено складиштити вршити строго према упутствима произвођача на пратећим безбедносним листама.

Током експлоатационог периода, потребно је вршити праћење стања геолошких структура дуж трасе нафтовода као и на пратећим објектима са циљем да се на време уоче промене и настанак опасних геолошких процеса који би могли угрозити стабилност и безбедност система нафтовода.

У случају прекорачења граничних и ремедијационих вредности концентрација опасних и штетних материја у земљишту и вредности које могу указати на значајну контаминацију земљишта, као и у случају прекорачења граничног нивоа концентарција загађујућих материја у подземним водама, врше се додатна истраживања на контаминираним локацијама ради утврђивања степена загађености и израде ремедијационих програма.

Ремедијациони програми и пројекти ремедијације реализују се уколико просечна концентрација било које опасне или штетне материје прелази ремедијациону вредност дефинисану Уредбом у више од 100 м³ запремине водоносног слоја или у више од 25 м³ запремине земљишта на контаминираним локацијама.

Мониторинг буке

Бука се очекује од кретања тешке грађевинске механизације, но како је проценом утврђено да су насеља (сем можда појединачних објеката), довољно удаљена од градилишта и да бука неће имати негативне ефекте на тој удаљености, мониторинг буке у фази грађевинских радова није обавезно спроводити.

2.2. ЗАКОНСКИ ОКВИР

Мониторинг квалитета параметара животне средине дефинисан је следећим правним актима:

- Законом о заштити животне средине („Службени гласник РС” бр. 135/04, 36/09, 72/09, 43/11-УС, 14/16, 76/18, 95/18-др. закон и 95/18-др. закон);
- Законом о заштити ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 10/13 и 26/21-др. закон);
- Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС”, бр. 11/10, 75/10 и 63/13);
- Уредбом о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање („Службени гласник РС“, бр. 111/15 и 83/21);
- Законом о водама („Службени гласник РС“, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18-др. закон);
- Законом о водама („Службени гласник РС“, бр. 46/91, 53/93, 53/93-др. закон, 67/93-др. закон, 48/94-др. закон, 54/96, 101/05-др. закон, престао да важи осим одредаба чл. 81. до 96.);
- Уредбом о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, број 24/14);
- Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, бр. 67/11, 48/12 и 1/16);
- Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, број 50/12);
- Законом о заштити земљишта („Службени гласник РС”, број 112/15);
- Уредбом о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту („Службени гласник РС“, бр. 30/18 и 64/19);
- Законом о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС“, број 96/21);
- Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Службени гласник РС“, број 75/10);
- Правилником о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода („Службени гласник РС“, број 74/11);
- Правилником о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и њиховог утицаја на реципијент и садржини извештаја о извршеним мерењима („Службени гласник РС”, број 18/24);
- Правилником о обрасцу документа о кретању отпада и упутству за његово попуњавање („Службени гласник РС”, број 114/13);
- Правилником о обрасцу Документа о кретању опасног отпада, обрасцу претходног обавештења, начину њиховог достављања и упутству за њихово попуњавање („Службени гласник РС”, број 17/17) и др.

2.3. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА

Када су питању права и обавезе надлежних органа у вези праћења стања животне средине, иста произилазе из Закона о заштити животне средине.

Обезбеђење мониторинга

Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе у оквиру своје надлежности утврђене Законом обезбеђују континуалну контролу и праћење стања животне средине (у даљем тексту: мониторинг), у складу са овим и посебним законима.

Мониторинг је саставни део јединственог информационог система животне средине. Влада доноси програме мониторинга на основу посебних закона.

Аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе доноси програм мониторинга на својој територији, који мора бити у складу са програмима вишег реда.

Садржина и начин вршења мониторинга

Мониторинг се врши систематским праћењем вредности индикатора, односно праћењем негативних утицаја на животну средину, стања животне средине, мера и активности које се предузимају у циљу смањења негативних утицаја и подизања нивоа квалитета животне средине.

Влада утврђује критеријуме за одређивање броја и распореда мерних места, мрежу мерних места, обим и учесталост мерења, класификацију појава које се прате, методологију рада и индикаторе загађења животне средине и њиховог праћења, рокове и начин достављања података, на основу посебних закона.

Овлашћена организација

Мониторинг може да обавља и овлашћена организација ако испуњава услове у погледу кадрова, опреме, простора, акредитације за мерење датог параметра и СРПС стандарда у области узорковања, мерења, анализа и поузданости података, у складу са законом.

Мониторинг загађивача

Оператер постројења, односно комплекса који представља извор емисија и загађивања животне средине дужан је да, у складу са законом, преко надлежног органа, овлашћене организације или самостално, уколико испуњава услове прописане законом, обавља мониторинг, односно да:

- 1) прати индикаторе емисија, односно индикаторе утицаја својих активности на животну средину, индикаторе ефикасности примењених мера превенције настанка или смањења нивоа загађења;
- 2) обезбеђује метеоролошка мерења за велике индустријске комплексе или објекте од посебног интереса за Републику Србију, аутономну покрајину или јединицу локалне самоуправе.

Загађивач је дужан да изради план обављања мониторинга, да води редовну евиденцију о мониторингу и да доставља извештаје, у складу са законом.

Влада утврђује врсте активности и друге појаве које су предмет мониторинга, методологију рада, индикаторе, начин евидентирања, рокове достављања и чувања података, на основу посебних закона.

Загађивач планира и обезбеђује финансијска средства за обављање мониторинга, као и за друга мерења и праћење утицаја своје активности на животну средину.

Достављање података

Државни органи, односно организације, органи аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, овлашћене организације и загађивачи дужни су да податке добијене мониторингом достављају Агенцији за заштиту животне средине на прописан начин.

2.4. ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ПОЈАВЕ НЕОЧЕКИВАНИХ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА

У случају појаве неочекиваних негативних утицаја, у смислу ванредних ситуација и могућих удеса, неопходно је поступати у складу са важећом законском регулативом.

Неочекивани негативни утицаји реализованих намена и објеката (у фази изградње и током редовног рада система нафтовода) се морају спречити урбанистичким и техничким мерама заштите, мерама спречавања и отклањања насталих узрока, санације последица и успостављање мониторинга животне средине.

За предметни Просторни план, од фазе припреме до коначног усвајања, укључен је процес процене утицаја стратешког карактера, у коначном циљу безбедне реализације планираних намена простора. У наведеном процесу утврђено је да постоји вероватноћа појаве неочекиваних негативних утицаја са негативним ефектима и последицама по животну средину, те је прописан и начин поступања у случају таквих појава.

У случају непланираног загађења животне средине неопходно је да се без одлагања предузму мере ради смањења штете у животној средини или уклањања даљих ризика, опасности и штете у животној средини. У ове мере спадају превентивне мере заштите и мере приправности и одговорности на удес.

VI ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ И ТЕШКОЋЕ У ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

1. ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ

Основни методолошки приступ и садржај Извештаја о стратешкој процени утицаја одређен је Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину. Извештај је израђен на основу просторно планске документације, расположивих статистичких података, као и података добијених за потребе израде Просторног плана и Стратешке процене, као и валоризације терена.

У Стратешкој процени су анализирани све Просторним планом предвиђене активности, извршена је синтетна процена њихових утицаја и интеракција са утицајима окружења на природне ресурсе и живи свет, као и на животну средину и на основу утврђених валидних параметара дат је предлог адекватних превентивних и санационих мера заштите животне средине, у контексту реализације концепта одрживог развоја овог подручја.

Примењени метод рада заснива се на континуираном поступку усаглашавања процеса планирања са процесом идентификације проблема, предлога решења за спречавање и ублажавање, односно предлога мера заштите животне средине у свим фазама израде и спровођења планског документа.

Методологија се базира на поштовању Закона о заштити животне средине, а пре свега Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, који утврђује услове, начин и поступак процењивања утицаја појединих садржаја Просторног плана на животну средину.

Фазе израде Стратешке процене утицаја на животну средину су:

- Одлучивање о изради стратешке процене утицаја на животну средину, односно израда одлуке о изради стратешке процене утицаја на животну средину као саставног дела одлуке о изради планског документа;
- Одређивање садржаја стратешке процене утицаја на животну средину, односно израда одговарајућег програмског основа за израду стратешке процене утицаја на животну средину (тзв. „scoring herot“) у оквиру Просторног плана;
- Израда Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Општи методолошки поступак који се користи приликом израде стратешке процене и припреме Извештаја о стратешкој процени састоји се из неколико општих фаза, и то:

Методолошки основ, за израду Извештаја, у ужем смислу представљају методе научног истраживања (анализа и синтеза, компаративни метод, индукција и дедукција, статистички метод, картографски метод и др.), односно примењене методе праћења стања објеката, односно појава и процеса у простору, од извора загађења, притисака, стања и одговора (планског решења).

Истовремено са применом метода научног истраживања, коришћена су страна и домаћа искуства и упутства за примену „Стратешке директиве“, пре свега искуства из Европске Уније. Посебно су значајне методе из „Практичног упутства за примену ЕУ Директиве 2001/42/ЕС на урбанистичке и просторне планове“.

Анализирајући поступак израде Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину, може се закључити да се он састоји, условно говорећи, из четири фазе:

- Полазне основе, анализа и оцена стања;
- Процена могућих утицаја на животну средину;
- Мере заштите животне средине и
- Програм праћења стања животне средине.

Не улазећи у детаљније елаборирање појединих фаза потребно је нагласити да свака фаза има своје специфичности и никако се не сме запоставити у поступку интегралног планирања животне средине.

Ограничења у спровођењу предложеног метода, посебно у фази приказа постојећег стања је недостатак квантификованих података за поједине параметре животне средине у обухвату Плана.

Примењени метод рада

Стратешка процена предметног Просторног плана ради се са циљем обезбеђивања заштите животне средине и одрживог развоја, интегрисањем основних начела заштите животне средине у поступак припреме, израде и доношења Просторног плана, а на основу донете Одлуке о изради Стратешке процене.

Главни задатак Стратешке процене је да олакша благовремено и систематично разматрање могућих утицаја на животну средину на нивоу стратешког доношења одлука о плановима и програмима, уважавајући принципе одрживог развоја. Интегрисањем поступка стратешке процене утицаја у процес припреме, израде и доношења Просторног плана, омогућава се ефикаснија инструментализација стратешке процене утицаја на животну средину у просторном и урбанистичком планирању.

Садржај Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину, дефинисан је Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину и Одлуком о изради стратешке процене.

Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину планског документа представља завршни документ стратешке процене и саставни је део планског документа.

Садржина Извештаја дефинисана је у складу са одредбама члана 12. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину и има следећа поглавља:

1. Полазне основе стратешке процене;
2. Општи и посебни циљеви стратешке процене и избор индикатора;
3. Процена могућих утицаја плана на животну средину;
4. Смернице за израду стратешких процена на нижим хијерархијским нивоима и процене утицаја пројеката на животну средину;
5. Програм праћења стања (мониторинг) животне средине у току спровођења Просторног плана;
6. Приказ коришћене методологије у изради Стратешке процене и тешкоће у изради Стратешке процене;
7. Приказ начина одлучивања;
8. Закључна разматрања до којих се дошло током израде Извештаја.

2. ТЕШКОЋЕ ПРИ ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Значајан проблем представљала је чињеница да у нашим условима не постоји комплетан и детаљан информациони систем о животној средини, али ни о простору уопште.

У том контексту, на нивоу стратешког планирања није могуће добити податке о квалитету животне средине за велики просторни обухват што је случај у изради Стратешке процене за овај Просторни план.

Из тог разлога, за израду предметне Стратешке процене утицаја на животну средину, коришћени су расположиви подаци о стању животне средине, услови надлежних институција и подаци који су у том контексту презентовани у оквиру Просторног плана.

VII ПРИКАЗ НАЧИНА ОДЛУЧИВАЊА

Због могућих негативних и позитивних утицаја предложеног Просторног плана на животну средину, здравље људи, социјални и економски статус локалних заједница нарочито је важно адекватно и транспарентно укључивање заинтересованих страна у процес доношења одлука по питањима заштите животне средине на вишем нивоу.

Члан 18. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину дефинише учешће заинтересованих органа и организација, који могу да дају своје мишљење у року од 30 дана.

Пре упућивања захтева за добијање сагласности на извештај о стратешкој процени, орган надлежан за припрему плана обезбеђује учешће јавности у разматрању извештаја о стратешкој процени (члан 19). Орган надлежан за припрему плана обавештава јавност о начину и роковима увида у садржину извештаја и достављање мишљења, као и времену и месту одржавања јавне расправе у складу са законом којим се уређује поступак доношења плана.

Учешће надлежних органа и организација обезбеђује се писменим путем и путем презентација и консултација у свим фазама израде и разматрања стратешке процене. Учешће заинтересоване јавности и невладиних организација обезбеђује се путем средстава јавног информисања и у оквиру јавног излагања просторног плана.

Орган надлежан за припрему плана израђује извештај о учешћу заинтересованих органа и организација и јавности који садржи сва мишљења о Стратешкој процени утицаја, као и мишљења изјављених у току јавног увида и јавне расправе о плану. Извештај о стратешкој процени утицаја доставља се заједно са извештајем о стручним мишљењима и јавној расправи органу надлежном за заштиту животне средине на оцењивање. Оцењивање се врши према критеријумима из прилога II Закона. На основу ове оцене орган надлежан за заштиту животне средине даје своју сагласност на Извештај о стратешкој процени утицаја у року од 30 дана од дана пријема захтева за оцењивање.

После прикупљања и обраде свих мишљења орган надлежан за припрему плана доставља предлог просторног плана заједно са Извештајем о стратешкој процени утицаја надлежном органу на одлучивање.

VIII ЗАКЉУЧЦИ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

У Извештају о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину анализирани су: значај и карактеристике Просторног плана, карактеристике утицаја планираних садржаја и друга питања и проблеми заштите животне средине у складу са критеријумима за одређивање могућих значајних утицаја Просторног плана на животну средину, а узимајући у обзир планиране намене.

За вредновање је коришћен метод вишекритеријумске евалуације планских решења у односу на постављене циљеве стратешке процене утицаја и дефинисани су индикатори за праћење утицаја планских решења, а у складу са Правилником о националној листи индикатора заштите животне средине („Службени гласник РС“, број 37/2011).

Акцент у процесу вредновања планских решења посвећен је анализи њиховог утицаја на потенцијално најосетљивије чиниоце животне средине на конкретном простору, а посебно утицај на природне вредности подручја и становништво.

Циљ израде Извештаја о стратешкој процени утицаја предметног Просторног плана на животну средину је сагледавање могућих значајних негативних утицаја планских решења на квалитет животне средине и прописивање одговарајућих мера за њихово смањење, односно довођење у прихватљиве оквире (границе) дефинисане законском регулативом. Да би се постављени циљ могао остварити, потребно је било сагледати постојеће стање животне средине и предвиђена планска решења.

Вредновањем односа позитивних и негативних утицаја и ефеката, може се закључити да имплементација Просторног плана обезбеђује трајне позитивне ефекте у смислу контролисаног управљања простором и животном средином. Планирани мониторинг животне средине омогућиће и контролу утицаја Просторног плана на животну средину.

Примена и спровођење планираних мера заштите при имплементацији Просторног плана, контрола и надзор над применом мера и мониторинг животне средине, представљају обавезне еколошке мере и смернице у циљу спречавања појава негативних утицаја и ефеката нафтовода на животну средину, у обухвату овог Просторног плана.

Мере заштите дате овим Извештајем обавезан су елемент квалитетног управљања животном средином и представљају минимум обавеза за све субјекте чије ће активности имати утицаја на локалном, али и ширем нивоу, у односу на подручје обухвата, усмеравајући на савремене начине планирања и уређења простора, коришћења и заштите природних ресурса и вредности, као и обезбеђења оптималних услова за живот и рад људи заснованих на начелу одрживог развоја.

Мере које су дефинисане Извештајем о стратешкој процени утицаја су обавезујуће за све актере, с обзиром на то да Извештај представља саставни део Документационе основе Просторног плана.

ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Оцена Извештаја о стратешкој процени врши се на основу критеријума садржаних у Прилогу II Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 135/04 и 88/10).

На основу оцене Извештаја, орган надлежан за послове заштите животне средине даје сагласност на Извештај о стратешкој процени, у складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Извештај о стратешкој процени саставни је део документационе основе плана, сходно члану 24. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО